

BIBLIOTEKA TEKSTÓW USTAW

5.

UŁGOWE
USTAWODAWSTWO
ROLNICZE

Kraków
Księgarnia Powszechna

KODEKS ULG ROLNICZYCH

KODEKS
ULG
ROLNICZYCH

TEKSTY USTAW I ROZPORZĄDZEŃ.

KRAKÓW 1936

KSIĘGARNIA POWSZECHNA

291025

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku

FUW0180958

DRUKARNIA PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.

1950R 2012

W/101/06p

TREŚĆ.

DZIAŁ I.

KONWERSJA I UPORZĄDKOWANIE DŁUGÓW ROLNICZYCH.

	str.
Rozporządzenie Prez. Rzpl. z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 59 z 1936 r.)	3
Rozdział I. Przepisy ogólne	4
Rozdział II. Zapłata długów rolniczych papierami wartościowymi	12
Rozdział III. Konwersja długów rolniczych na kredyt długoterminowy w listach zastawnych	14
Rozdział IV. Przepisy szczególne, dotyczące instytucji kredytu długoterminowego	30
Rozdział V. Rozłożenie spłaty i obniżenie oprocentowania długów rolniczych z mocy samego prawa	33
Rozdział VI. Ulgi przyznane przez urzędy rozjemcze	38
Rozdział VII. Postępowanie układowe i likwidacyjne	52

	str.
Oddział I. Przepisy wstępne	52
Oddział II. Postępowanie układowe	54
Oddział III. Postępowanie likwidacyjne	70
Rozdział VIII. Przepisy końcowe	75
Dekret Prez. Rzpl. z dnia 14 stycznia 1936 r. o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23)	85
Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 grudnia 1934 o zaliczeniu gospodarstw wiejskich do grupy A i B w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 983)	87
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1935 o oznaczeniu instytucyj kredytu długoterminowego, uprawnionych do dokonywania konwersji (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 196)	88
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1935 o ustaleniu listy związków rewizyjnych, zrzeszających spółdzielnie kredytowe, których wierzytelności nie podlegają przepisom ustawy z dnia 29 marca 1933 o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych oraz przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 197)	89
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 listopada 1934, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie oznaczania papierów wartościowych i ich kursów przy spłacie długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 948)	92
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1932 w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań w brzmieniu obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 424)	95

DZIAŁ II. URZĘDY ROZJEMCZE.

	str.
Ustawa z dnia 28 marca 1935 r. o urządach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 60 z r. 1935)	111
Rozdział I. Organizacja urzędów rozjemczych	112
Rozdział II. Zespół orzekający	117
Rozdział III. Postępowanie	119
Rozdział IV. Ugody i orzeczenia	124
Rozdział V. Koszty	127
Rozdział VI. Postanowienia końcowe	129
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, z dnia 10 stycznia 1935, wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat i kosztów postępowania przed urzędami rozjemczymi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 22)	131
Rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 1935 o wykonywaniu nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 21)	136
Rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1935 o organizacji Centralnego Biura i wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 135)	137

DZIAŁ III. BANKI PAŃSTWOWE I INSTYTUCJE KREDYTU ZORGANIZOWANEGO.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 o ulgach w spłacie długów posia-

daczej gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839)	143
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 grudnia 1934 w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 968)	148
Ustawa z dnia 24 marca 1935 o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych, w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973)	156
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 967)	165
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 grudnia 1935 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 611)	181
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 stycznia 1935, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o sposobie zawieszania przez urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich egzekucyj, prowadzonych przez instytucje kredytowe (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 39)	185
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1934 o opłatach sądowych, notarialnych i pisarzy hipotecznych, za czynności, związane z działalnością Banku Akceptacyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 969)	188

str.

DZIAŁ IV.

INSTYTUCJE KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 22 marca 1935 o ujednostajnieniu okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych instytucyj kredytu długoterminowego, oraz pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od wierzytelności tych instytucyj (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 109)	193
---	-----

str.

DZIAŁ V.

NALEŻNOŚCI WOBEC SKARBU PAŃSTWA.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 1935 o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatnoprawnych, mających charakter długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 278)	210
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842)	203

DZIAŁ VI.

ULGI PRYZNAWANE PRZEZ SĄD.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 652)	217
Ustawa z dnia 7 marca 1932 r. o ulgach w egzekucji sądowej przeciwko gospodarzom rolnym (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 219)	260
Skorowidz	269

DZIAŁ I

KONWERSJA I UPORZĄDKOWANIE DŁUGÓW ROLNICZYCH

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 5 grudnia 1935 r.

(Dz. U. Nr. 5, poz. 59 z 1936 r.)

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

Na podstawie art. 3 pkt. 1) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 449) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych powyższym dekretem w brzmieniu, nadanemu dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 545).

Minister Skarbu: E. Kwiatkowski

Załącznik do obw. Ministra Skarbu
z dnia 5 grudnia 1935 r. (poz. 59).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841 z 1934 r.)

O KONWERSJI I UPORZĄDKOWANIU DŁUGÓW ROLNICZYCH.

Rozdział I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. (1) Długiem rolniczym w rozumieniu rozporządzenia niniejszego jest dług posiadacza gospodarstwa wiejskiego:

1) pozostający w związku z nabyciem, rozporządzeniem lub prowadzeniem takiego gospodarstwa, lub

2) pochodzący z tytułu indosu albo poręczenia, bez względu na to, w jakiej formie prawnej zostało ono udzielone.

(2) Domniemywa się, że każdy dług, obciążający posiadacza gospodarstwa wiejskiego, którego głównym zawodem jest prowadzenie tego gospodarstwa, jest długiem rolniczym. Ciężar dowodu przeciwnego spoczywa na wierzycielu.

Art. 2. (1) Za gospodarstwa wiejskie rozporządzenie niniejsze uważa gospodarstwa rolne, leśne,

ogrodowe, nasienne, hodowlane, pszczelne i rybne, za posiadaczy zaś tych gospodarstw — ich właścicieli, użytkowników i dzierżawców.

(2) Zakłady i warsztaty przemysłowe, prowadzone w zakresie gospodarstw wiejskich, uważa się za ich część składową.

Art. 3. (1) W rozumieniu rozporządzenia niniejszego:

1) gospodarstwami grupy A są gospodarstwa o obszarze, nieprzewyższającym 50 ha; Ministrowie Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych mogą w drodze rozporządzeń zaliczyć w poszczególnych okręgach do gospodarstw tej grupy także gospodarstwa o obszarze od 50 do 100 ha;

2) gospodarstwami grupy B są gospodarstwa o obszarze, przewyższającym normy, oznaczone w pkt. 1), lecz nie większym niż 500 ha; Ministrowie Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych mogą w drodze rozporządzeń zaliczyć w poszczególnych okręgach do gospodarstw tej grupy także gospodarstwa o obszarze od 500 do 1000 ha;

3) gospodarstwami grupy C są gospodarstwa o obszarze, przewyższającym normy, oznaczone w pkt. 2).

(2) Ministrowie Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych mogą w drodze rozporządzeń podwyższać granice obszaru, ustalonego dla poszczególnych kategorii gospodarstw, bądź dla poszczególnych okręgów gospodarczych, bądź w poszczególnych przypadkach gospodarczo uzasadnionych.

Podwyższenie to nie może jednak przewyższać 30% obszarów, określonych w ust. (1).

(3) Gospodarstwo ogrodowe, prowadzone w sposób handlowy na obszarze do 50 ha, może być zaliczone orzeczeniem urzędu rozjemczego do grupy B.

(4) Przy ustalaniu obszaru gospodarstwa:

1) należy uwzględnić łączny obszar wszystkich wiejskich jednostek gospodarczych, będących w posiadaniu jednej osoby;

2) w przypadku, gdy spadek nie został podzielony, uważa się, że każdy ze spadkobierców i zapisobierców nieruchomości posiada obszar stosunkowy do wysokości swego udziału, jeżeli współwłasność istniała w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

3) nie zalicza się gruntów, objętych parcelacją, dokonywaną zgodnie z przepisami obowiązującymi, jeżeli co do tych gruntów zawarte już zostały umowy sprzedaży lub przedwstępne umowy sprzedaży, przyczem w tym ostatnim przypadku przepis punktu niniejszego może być zastosowany tylko po stwierdzeniu przez właściwego starostę, że obszar, niepodlegający zaliczeniu, znajduje się już w faktycznym posiadaniu nabywcy;

4) na podstawie odpowiedniego zaświadczenia właściwego starosty nie zalicza się nieużytków oraz gruntów, odstąpionych dla zlikwidowania służebności, choćby przeniesienie własności tych gruntów jeszcze nie nastąpiło;

5) nie zalicza się gruntów, zbytych po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 3a. (1) Do dnia 1 października 1958 r. zawieszają się z mocy samego prawa wymagalność wszelkich długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r., a nieobjętych przepisami art. 6 i 7.

Zawieszenie wymagalności obejmuje kapitał długu oraz odsetki, prowizje, koszty i inne należności uboczne z tytułu długu, należne za czas do dnia 1 listopada 1934 r.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się bez względu na przynależność gospodarstwa do jednej z grup, wymienionych w art. 3, oraz bez względu na to, czy dług został już objęty uporządkowaniem bądź z mocy samego prawa, bądź z mocy orzeczenia urzędu rozjemczego lub ugody.

Art. 4. (1) Przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące zmiany wysokości sumy dłużnej, oprocentowania, terminu lub sposobu jej zapłaty, konwersji jej na kredyt długoterminowy i wszelkich innych ulg, odnoszą się — w braku odmiennego przepisu szczególnego — wyłącznie do długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r.

(2) Jeżeli zobowiązanie zaciągnięte zostało w drodze umowy rachunku bieżącego, za dług powstały przed tą datą uważa się niespłaconą należność, równą saldu na dzień 30 czerwca 1932 r.

(3) Wystawienie przez dłużnika nowych obligów, w celu wymiany w części lub całości obligów dawniej wydanych, lub pokrycia dawniej zaciągniętych zobowiązań — choćby nawet było dokonane w trybie odnowienia zobowiązania — nie jest w rozumieniu rozporządzenia niniejszego zaciągnięciem nowego długu.

Art. 5. Jeżeli przy powstaniu długu rolniczego walutę pobrał posiadacz gospodarstwa wiejskiego, wszelkie ulgi, dotyczące obniżenia oprocentowania i ustalenia terminu spłaty oraz obniżenia tego długu, rozciągają się na współzobowiązanych posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz na innych współzobowiązanych, jeżeli ci ostatni, zaciągając zobowiązanie, nie pobrali waluty.

Współzobowiązany może korzystać z większych ulg aniżeli dłużnik, który pobrał walutę, jeżeli z tytułu posiadanego gospodarstwa wiejskiego ulgi takie służą mu.

Art. 6. (1) Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, rozporządzenie niniejsze nie stosuje się do wierzytelności i długów:

- 1) Skarbu Państwa,
- 2) instytucyj ubezpieczeń społecznych,
- 3) związków samorządu terytorjalnego,
- 4) Banku Polskiego,
- 5) instytucyj kredytu długoterminowego,
- 6) banków, przedsiębiorstw i instytucyj państwowych lub komunalnych oraz ogólnie użytecznych przedsiębiorstw osadniczych w województwie śląskim,

7) przedsiębiorstw bankowych, wymienionych w art. 2, 3 i 119 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321),

8) Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Warszawie, komunalnych kas oszczędności, Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie i Ukrainńskiej Szczadnicy w Przemyśle,

9) gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych,

10) spółdzielni kredytowych, należących do związków rewizyjnych, których listę ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(2) Nawet bez przepisu szczególnego wierzytelności osób i instytucyj, wymienionych w ust. (1), podlegają przepisom rozporządzenia niniejszego, jeżeli zostały nabyte przez te osoby lub instytucje po dniu 1 lipca 1932 r. od osób lub instytucyj innych, aniżeli te, które zostały wyłączone z podziałania rozporządzenia niniejszego w ustępie poprzedzającym i w art. 7. Ustalenie daty nabycia będzie należało do właściwości urzędu rozjemczego. Przyjęcie przez instytucję nowych obligów, w celu wymiany w części lub całości obligów dawniej wystawionych, lub pokrycia dawniej udzielonych kredytów, oraz dyskonto i redyskonto wierzytelności, pochodzących z nowych operacyj kredytowych, dokonanych po dniu 1 lipca 1932 r., nie jest nabyciem wierzytelności w rozumieniu ustępu niniejszego.

(3) Konwersja i uporządkowanie długów rol-

nicznych wobec instytucyj kredytowych są uregulowane oprócz przypadków, wspomnianych w ust. (1) i (2), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839) i ustawą z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 211), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 840).

Art. 7. Przepisów rozporządzenia niniejszego nie stosuje się do wierzytelności:

- 1) z tytułu umowy o pracę; wyłączenie niniejsze nie dotyczy tej części poborów, która przewyższała 500 zł. miesięcznie,
- 2) z tytułu umowy o dzieło, zawartej z rzemieślnikiem,
- 3) z tytułu alimentów.

Art. 8. Orzekanie, czy do długu mają zastosowanie przepisy art. 1, 2, 4, 5, 6 i 7, do jakiej grupy zalicza się gospodarstwo wiejskie (art. 3) oraz ustalanie stopnia zadłużenia posiadaczy gospodarstw wiejskich należy do urzędu rozjemczego.

Art. 9. (1) Przepisy rozporządzenia niniejszego nie stoją na przeszkodzie dokonywaniu potrącenia pretensyj wzajemnych, jeżeli warunki po-

trącenia istnieją w chwili zastosowania odpowiedniej ulgi do długu rolniczego. Jeżeli natomiast warunki te jeszcze nie zaszły, urząd rozjemczy może — pomimo to — zezwolić na potrącenie w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie.

(2) Przepisów ustępu poprzedzającego nie stosuje się, gdy pretensja wzajemna do posiadacza gospodarstwa wiejskiego powstała, lub została nabyta, po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 10. Przepisy rozporządzenia niniejszego, w braku odmiennego przepisu szczególnego, mają zastosowanie także do długów, zasądzonych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi.

Art. 11. (1) Żadne postanowienia umów lub innych tytułów, powstałych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nie stoją na przeszkodzie zastosowaniu jego przepisów. Postanowienia takie są nieważne, co nie powoduje jednak nieważności pozostałych postanowień tych umów lub innych tytułów.

(2) Zbycie wierzytelności rolniczej nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu do tej wierzytelności przepisów rozporządzenia niniejszego.

Art. 12. Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia zasady, na których właściwi ministrowie będą mogli udzielać dłużnikom Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatno-prawnych, ulg, analogicz-

nych do przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, oraz zasady, na których będą oni mogli umarzać w całości lub w części te należności.

R o z d z i a ł II.

ZAPŁATA DŁUGÓW ROLNICZYCH PAPIERAMI WARTOŚCIOWEMI.

Art. 13. (1) W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego długi rolnicze, przewyższające 500 zł., będzie można spłacać na zasadach niżej podanych papierami wartościowymi, które będzie oznaczał Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzeń. Rozporządzenia te będą ustalały również kurs, po którym wierzyciele będą obowiązani przyjmować te papiery.

(2) Papierami wartościowymi można zapłacić kapitał długu rolniczego (art. 1 i 4 ust. (1)) oraz odsetki, prowizje, koszty i inne należności uboczne z tytułu długu, należne za czas do dnia 1 listopada 1934 r.

(3) Zapłata może być przedterminowa i może obejmować całość lub część wymienionych należności, z tem jednak, że zapłata ta nie może obejmować kwoty mniejszej, niż 500 zł.

(4) Jeżeli dług jest rozłożony na raty na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego, zapłata papierami wartościowymi może być zaracho-

wana jedynie na całość długu, skutkiem czego nieuiszczone raty ulegają równomiernemu zmniejszeniu.

Art. 14. Papiery wartościowe, któremi następuje zapłata długu rolniczego w myśl artykułów poprzedzających, powinny być opatrzone wszystkimi kuponami, których termin płatności jeszcze nie nadszedł. Wartość kuponu bieżącego potrąca się od nominalnej sumy wierzytelności z zarachowaniem kwoty potrąconej przedewszystkiem na należność, płatną w gotowiznie.

Art. 15. Zapłata papierami wartościowymi długu, za który płacący odpowiada tylko rzeczowo, umarza zobowiązanie dłużnika osobistego do wysokości sumy nominalnej spłaconego długu rzeczowego.

Art. 16. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń oznaczać papiery wartościowe, któremi w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego będzie można spłacać długi rolnicze wobec oznaczonych kategorii instytucyj, wymienionych w art. 6. Rozporządzenia te ustalą kursy, zasady oraz wszelkie inne warunki, na których wierzyciele będą obowiązani przyjmować te papiery.

Art. 17. Prawo spłacenia długu rolniczego papierami wartościowymi może być uchylone orzeczeniem urzędu rozjemczego w następujących przypadkach:

1) jeżeli dług powstał z tytułu odszkodowania,

2) jeżeli urząd rozjemczy, uwzględniając położenie majątkowe, zarówno dłużnika, jak i wierzyciela, uzna, że zdolność płatnicza i możliwości gospodarcze dłużnika pozwalają mu uiścić dług gotowizną.

R o z d z i a ł III.

KONWERSJA DŁUGÓW ROLNICZYCH NA KREDYT DŁUGOTERMINOWY W LISTACH ZASTAWNYCH.

Art. 18. (1) Długi rolnicze zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach ziemskich mogą być, o ile odpowiadają warunkom niżej podanym, w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego skonwertowane, bez zgody niższych wierzycieli hipotecznych, na długi w $4\frac{1}{2}\%$ listach zastawnych, umarzalnych w okresie nie dłuższym, niż lat 55 z tem, że należność wierzycieli będzie spłacana temi listami po kursie al pari.

(2) Dla celów powyższej konwersji domniemywa się, że każdy dług, zabezpieczony hipotecznie na nieruchomości ziemskiej — z wyjątkiem długów wobec osób i instytucyj, wymienionych w art. 6 — jest długiem, podlegającym konwersji. Domniemanie to nie odnosi się do długów, zabezpieczonych hipotecznie na rzecz współmałżonka.

Art. 19. (1) Konwersja może być zastosowana do następujących długów:

1) w gospodarstwach grupy A i B — do długów, mieszczących się w 50% szacunku nieruchomości,

2) w gospodarstwach grupy C o obszarze nie przewyższającym 2000 ha — do długów, mieszczących się w 40% szacunku nieruchomości,

3) w pozostałych gospodarstwach grupy C — do długów, mieszczących się w 30% szacunku nieruchomości.

(2) Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń podwyższać procenty szacunku, określone w ustępie poprzedzającym w pkt. 2) i 3), do wysokości 50% szacunku nieruchomości.

(3) Konwersja może być zastosowana do długów gruntowych, do długów zabezpieczonych hipoteką umowną (umownem prawem zastawu), kaucją hipoteczną (hipoteką zabezpieczającą), hipoteką prawną, sądową lub przez ostrzeżenie — bez względu na to, czy zabezpieczenie jest ujawnione w wykazie hipotecznym czystym wpisem (intabulacją), czy przez zastrzeżenie.

Art. 20. (1) Poza przypadkami wymienionymi w art. 6 ust. (2) i art. 23, może być dokonana konwersja wierzytelności osób i instytucyj, wymienionych w art. 6, bez ich zgody jedynie w przypadkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu (art. 16).

(2) Przy konwersji, przewidzianej w rozdziale

niniejszym, przepisy art. 15 i 17 stosuje się analogicznie.

Art. 21. (1) Do dokonywania konwersji uprawnione będą instytucje kredytu długoterminowego, które oznaczy Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(2) Instytucje te obowiązane będą skutecznie rewizję swych regulaminów szacunkowych w celu dostosowania ich do obecnych warunków ekonomicznych i przedstawić Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia projektowane zmiany lub zasady, które instytucje będą się kierowały przy stosowaniu tych regulaminów. Powyższe zmiany i zasady mogą być — bez względu na treść statutów instytucyj — uchwalone przez ich rady nadzorcze (komitety).

Art. 22. (1) Konwersja może nastąpić na wniosek dłużnika lub wierzyciela, złożony właściwej instytucji kredytu długoterminowego. Prawo wniosku służy jednak wierzycielowi tylko wówczas, jeżeli należność jego zabezpieczona jest hipoteką umowną lub sądową i ujawniona jest czytem wpisem (intabulacją).

(2) Udzielenie pożyczki w listach zastawnych na konwersję zależy w każdym przypadku od decyzji instytucji kredytu długoterminowego. Decyzja ta zapada na mocy swobodnego uznania instytucji i nie wymaga uzasadnienia.

(3) Jeżeli konwersja następuje na wniosek wierzyciela, dłużnik obowiązany jest umożliwić instytucji oszacowanie nieruchomości. Rozporządzenie

dzenie Ministrów Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych określi skutki uchylania się dłużnika od tego obowiązku.

(4) Decyzja instytucji kredytu długoterminowego, dotycząca oszacowania nieruchomości w celu przeprowadzenia konwersji, jest ostateczna.

(5) Jeżeli dłużnik zgłosi wniosek do instytucji kredytu długoterminowego o przeprowadzenie konwersji, a wierzyciel prowadzi egzekucję, urząd rozjemczy na podstawie zaświadczenia instytucji, stwierdzającego, że dłużnik posiada dane do uzyskania pożyczki długoterminowej na konwersję egzekwowanej wierzytelności, może zabezpieczyć wniosek dłużnika przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu zakończenia konwersji. Jeżeli jednak decyzja instytucji (ust. (2)) nie zapadnie w okresie sześciu miesięcy od daty postanowienia urzędu rozjemczego, zawieszenie egzekucji wygasa z mocy samego prawa.

Art. 23. (1) Jeżeli na nieruchomości zahipotekowane są:

1) długi nierolnicze (art. 1), lub powstałe po dniu 1 lipca 1932 r. (art. 4),

2) inne długi niepodlegające konwersji, uniemożliwiające zapisanie pożyczki w listach zastawnych, udzielonej na konwersję, na pierwszym miejscu hipotecznym, — wówczas wierzyciele tych hipotek obowiązani są — według swego wyboru — bądź poddać swą wierzytelność konwersji na zasadach rozdziału niniejszego, bądź ustąpić pierwszeństwa hipotecznego.

dla długów konwertowanych, w takim jednakże tylko zakresie, aby wierzytelności ich pozostały w granicach 50% szacunku nieruchomości, ustalonego przez instytucje kredytu długoterminowego (art. 22 ust. (4)).

(2) Jeżeli konwersja następuje na wniosek jednego z wierzycieli, do hipotek, mających pierwszeństwo przed hipoteką wnioskodawcy, stosuje się analogicznie przepisy ustępu poprzedzającego.

(3) Właściciel nieruchomości, posiadający hipotekę właściciela lub hipotekę, pozostającą w jego rozporządzeniu, jak również współmałżonek właściciela nieruchomości, posiadający jakiegokolwiek zabezpieczenie hipoteczne, obowiązani będą ustąpić pierwszeństwa niższemu wierzycielowi hipotecznemu, aby umożliwić skonwertowanie jak największej sumy wierzytelności.

(4) Jeżeli na nieruchomości zahipotekowane są długi wobec osób i instytucyj, wymienionych w art. 6, uniemożliwiające zapisanie pożyczki w listach zastawnych, udzielonej na konwersję, na pierwszym miejscu hipotecznym, — wówczas wierzyciele tych hipotek obowiązani są, według swego wyboru, bądź poddać swą wierzytelność konwersji na zasadach rozdziału niniejszego, bądź ustąpić pierwszeństwa hipotecznego dla długów konwertowanych w takim jednakże tylko zakresie, aby wierzytelności ich pozostały w granicach 50% szacunku nieruchomości, ustalonego przez instytucje kredytu długoterminowego (art. 22 ust.

(4)). W tym ostatnim przypadku, na żądanie instytucyj wierzycielskich, ustępstwo pierwszeństwa powinno być poprzedzone zawarciem układu, przewidzianego w art. 1 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 211). Minister Skarbu określi w tym celu w drodze rozporządzenia odpowiednie zmiany zasad postępowania przy przeprowadzeniu konwersji na kredyt długoterminowy oraz oznaczy warunki, na których instytucje, wymienione w art. 6, będą mogły korzystać z powyższego uprawnienia.

Art. 24. (1) Jeżeli nieruchomość obciążona jest służebnościami, ciężarami wieczystymi lub czasowymi bądź innymi prawami, które nie mogą ulec konwersji, a nie mogą być pozostawione przed pożyczką w listach zastawnych, udzieloną na konwersję, — pożyczce tej służyć będzie pierwszeństwo przed temi prawami, o czym z urzędu wpisane będą należyte wzmianki w wykazie hipotecznym.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego nie stosuje się do służebności włościńskich.

Art. 25. Jeżeli dłużnik posiada kilka nieruchomości ziemskich, zapisanych w odrębnych księgach (wykazach) hipotecznych, pożyczka w listach zastawnych może być udzielona także na nieruchomości hipotecznie nieobciążonej, a listy zastawne z tej pożyczki mogą być zużyte na spłatę

długów hipotecznych, obciążających inne nieruchomości, chociażby nawet długi te nie mieściły się w określonej w art. 19 ust. (1) i (2) części szacunku tych innych nieruchomości. W każdym razie pożyczki udzielone na konwersję razem z pożyczkami długoterminowymi dawniej udzielonemi muszą mieścić się na każdej nieruchomości w części szacunku, ustalonej w art. 19 ust. (1) i (2).

Art. 26. (1) Decyzja instytucji kredytu długoterminowego o udzieleniu pożyczki na konwersję będzie ujawniona na wniosek instytucji w księgach hipotecznych przez ostrzeżenie (adnotację). Konwersja będzie dokonana na podstawie tego stanu prawnego, który istniał w chwili wpisania ostrzeżenia. Zmiany w osobach wierzycieli hipotecznych, jak również wszelkie inne zmiany w wykazie hipotecznym, zaszłe po dokonaniu ostrzeżenia, pozostają bez wpływu na przeprowadzenie konwersji.

(2) Instytucja kredytu długoterminowego zawiadomi listami poleconemi o mającej nastąpić konwersji osoby, których prawa ujawnione są w wykazie hipotecznym. Zawiadomienia te należy wysłać do obranych przez wierzycieli miejsc zamieszkania, a w braku takich — pod adresami, wskazanymi w aktach hipotecznych. W tym celu wydział (sąd) hipoteczny dostarczy na żądanie instytucji spisu miejsc zamieszkań lub adresów. Jeżeli adres wierzyciela nie jest ujawniony w aktach hipotecznych, doręczenie zawiadomienia na-

stąpi do rąk kuratora, mianowanego na wniosek instytucji przez właściwy wydział (sąd) hipoteczny.

(3) Zawiadomienia, które należy wysłać najpóźniej na dni 40 przed terminem sporządzenia aktu konwersji, powinny zawierać:

1) sumę pożyczki przyznanej przez instytucję kredytu długoterminowego z zaznaczeniem, że suma ta może ulec zmianom,

2) termin i miejsce sporządzenia aktu konwersji przed notariuszem,

3) pouczenie o środkach prawnych, służących wierzycielom i o skutkach niestawiennictwa.

(4) Zawiadomienia, zwrócone z powodu niedoręczenia przed sporządzeniem aktu konwersji, instytucja doręczy niezwłocznie kuratorowi.

(5) Niezależnie od rozesłania zawiadomień instytucja kredytu długoterminowego obowiązana jest zamieścić jednorazowe ogłoszenie o mającej nastąpić akcie konwersji w jednym z dzienników, wychodzących w siedzibie instytucji. O wyborze lub zmianie dziennika instytucja obowiązana jest zamieścić trzykrotne ogłoszenia w trzech dniach.

(6) Ogłoszenia, które należy umieścić najpóźniej na dni 30 przed terminem sporządzenia aktu konwersji, powinny zawierać:

1) nazwę nieruchomości obciążonej długami, mającymi ulec konwersji,

2) termin i miejsce sporządzenia aktu konwersji przed notariuszem.

(7) Jeżeli zawiadomienie i ogłoszenie zostały dokonane zgodnie z przepisami ustępów poprzedzających, osoby interesowane nie mogą się powoływać, że nie zostały należycie zawiadomione.

Art. 27. (1) Akt konwersji sporządzony przed notariuszem powinien zawierać ustanowienie pożyczki w listach zastawnych oraz rozliczenie pomiędzy właścicielem nieruchomości i wierzycielami.

(2) Ustanowienie pożyczki może nastąpić na mocy zgodnego oświadczenia instytucji i właściciela nieruchomości lub na mocy jednostronnego oświadczenia samej tylko instytucji. W ostatnim przypadku instytucja powinna wskazać, na czyj wniosek konwersja jest dokonywana.

(3) Na mocy powyższego aktu konwersji właściciel nieruchomości będzie poddany wszelkim zobowiązaniom określonym w statucie instytucji, w przepisach uzupełniających ten statut, już wydanych, bądź tych, które w przyszłości mogą być wydane, oraz zobowiązaniom, określonym w warunkach emisji listów zastawnych, w których pożyczka jest udzielona. W szczególności mogą być zahipotekowane na rzecz instytucji kaucje (hipoteki zabezpieczające), nieprzewyższające 15% udzielonej pożyczki; kaucjom tym będzie służyło pierwszeństwo równe z pożyczką.

Art. 28. (1) Dług, co do którego istnieje domniemanie, że podlega konwersji (art. 18 ust. (2)), może być skonwertowany, jeżeli do chwili sporządzenia aktu konwersji nie zostanie doręczony notariuszowi odpis orzeczenia prawomocnego, stwierdzającego:

1) że dług nie podlega konwersji,

2) że wpis długu stanowi hipotekę właściciela lub hipotekę, pozostającą w rozporządzeniu właściciela,

3) że wpis długu powstał na skutek czynności pozornej lub zdziałanej ze szkodą wierzycieli.

(2) Jeżeli wierzyciele, obowiązani do ustąpienia pierwszeństwa w myśl art. 23 ust. (1) i (2) lub osoby, które do chwili sporządzenia aktu konwersji doręczą notariuszowi orzeczenie, zabezpieczające spór o zaliczenie ich wierzytelności do jednej z kategorii, wymienionych w art. 23 ust. (1) i (4), nie zgłoszą się w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, i nie ustąpią pierwszeństwa dla długów konwertowanych, wówczas uważa się, że osoby te wyraziły zgodę na konwersję ich należności.

(3) Jeżeli osoby, wymienione w art. 23 ust. (3), nie zgłoszą się w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, i nie ustąpią pierwszeństwa dla długów konwertowanych, wówczas pożyczka udzielana w listach zastawnych uzyskuje pierwszeństwo przed hipotekami tych osób z mocy samego prawa, o czym uczynione będą

z urzędu należyte wzmianki w wykazie hipotecznym.

(4) Jeżeli do chwili sporządzenia aktu konwersji zostaną doręczone notariuszowi orzeczenia, zabezpieczające spór w sprawach, wymienionych w ust. (1) pkt. 2) i 3), lub też, jeżeli ujawnią się inne spory, wówczas istnienie tych sporów zaznaczone będzie w akcie konwersji.

Art. 29. (1) Z udzielonej pożyczki ulegają spłacie listami zastawnymi oprócz kapitału długu także nieuiszczone odsetki w kwocie nie wyższej jednak, niż 12% kapitału spłacanego. Wierzyciel może wszakże odmówić przyjęcia zapłaty w listach zastawnych odsetek, należnych za czas po dniu 1 listopada 1934 r.

(2) Jeżeli wierzyciel lub dłużnik nie stawia się w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, obliczenie należności z tytułu odsetek nastąpi na podstawie dowodów lub oświadczeń złożonych przez stronę, która stawiała się, przyczem — w razie niestawiennictwa wierzyciela — odsetki należne za czas po dniu 1 listopada 1934 r. można będzie spłacić listami zastawnymi. Stronie, która nie stawiała się, nie służą z tytułu powyższego obliczenia żadne środki prawne.

(3) Jeżeli ani wierzyciel, ani dłużnik nie stawia się w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, obliczenie należności wierzyciela nastąpi bez uwzględnienia odsetek.

4) Sumy mniejsze od wartości nominalnej naj-

mniejszych odcinków listów zastawnych dłużnik obowiązany jest uiścić gotowizną, przy sporządzeniu aktu konwersji, do rąk i za pokwitowaniem przedstawiciela instytucji. Jeżeli konwersja dokonywana jest na żądanie wierzyciela, a właściciel nieruchomości sum tych nie uiści, będzie o tem uczyniona wzmianka w akcie konwersji.

(5) Co do wszelkich należności ubocznych, objętych wpisem kapitału i dodatkowym wpisem na nieuprzywilejowane odsetki i koszty, a nie spłaconych w wyniku rozrachunku, przewidzianego w ustępach poprzedzających, wierzyciel będzie miał osobiste roszczenie do właściciela nieruchomości.

Art. 30. (1) Instytucja wydaje listy zastawne, pochodzące z udzielanej pożyczki, bez kuponu bieżącego, przyczem wierzycielowi nie służy prawo do odsetek za czas od dnia sporządzenia aktu konwersji do dnia płatności powyższego kuponu bieżącego.

(2) Częściowy wypis aktu konwersji, zatwierdzonego przez wydział (sąd) hipoteczny, jest tytułem egzekucyjnym dla należności wierzyciela, określonych w art. 29 ust. (4), i dla ustalonych za zgodą dłużnika i wierzyciela innych należności, wynikających z przeprowadzonego rozrachunku.

Art. 31. Konwersją można objąć:

1) dług, którego termin płatności jeszcze nie nastąpił,

2) całość lub część długu.

Art. 32. (1) Akt konwersji, zdziałany choćby bez udziału właściciela nieruchomości i wierzycieli hipotecznych, których prawa dotyczy, jednak zgodnie z przepisami rozdziału niniejszego, stanowi tytuł do wpisania czystym (stanowczym) wpisem w księgach hipotecznych pożyczki skonwertowanej oraz wszelkich innych wpisów, wynikających z dokonanej konwersji.

(2) Żadne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów lub treści księgi hipotecznej, nie tamują ustanowienia pożyczki i dokonania konwersji. Oświadczenia instytucji w akcie konwersji będą miały dla wydziału (sądu) hipotecznego moc urzędową.

(3) Gdyby w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, strony interesowane lub niektóre z nich nie stawiły się lub nie złożyły dowodów, usprawiedliwiających ich prawa, albo gdyby ujawniły się inne przeszkody lub spory, — ustanowienie pożyczki i konwersja w każdym razie będą dokonane, a wypłata będzie uskuteczniona przez złożenie listów zastawnych i gotowizny do depozytu instytucji, udzielającej pożyczki.

(4) Instytucja kredytu długoterminowego ma prawo odroczyć termin, wyznaczony dla sporządzenia aktu konwersji, z zachowaniem jednak przepisów art. 26.

Art. 33. (1) Na obszarze mocy obowiązującej prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomych

z 1818 r. i rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 31 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 53, poz. 510) wydział hipoteczny zatwierdza lub odrzuca akt konwersji. Decyzja zatwierdzająca powinna zawierać:

1) zarządzenie wniesienia wpisów do ksiąg hipotecznych,

2) podział listów zastawnych i gotowizny z wymienieniem, ile komu wydać należy bądź w listach zastawnych, bądź w gotowiznie, lub ile powinno być zachowane w depozycie instytucji.

(2) Na pozostałych obszarach Państwa sąd hipoteczny zarządzi wniesienie do ksiąg hipotecznych wpisów, wynikających z aktu konwersji, oraz dokona w trybie postępowania niespornego podziału listów zastawnych i gotowizny między wierzycieli, których wierzytelności uległy skonwertowaniu, z wymienieniem, ile komu wydać należy bądź w listach zastawnych, bądź w gotowiznie, lub ile powinno być zachowane w depozycie instytucji.

(3) Wydział (sąd) hipoteczny powinien badczyć, aby hipoteka zabezpieczająca udzieloną pożyczkę była zapisana zgodnie ze statutem instytucji kredytu długoterminowego.

(4) Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o księgach gruntowych z 1897 r. nieprzedstawienie listów hipotecznych (gruntowych) nie stanowi przeszkody do ujawnienia aktu konwersji. Jeżeli list hipoteczny zostanie przedłożony później, a hipoteka nie została spłacona, sąd hipoteczny

powinien na nim zaznaczyć zmiany, wynikające z aktu konwersji.

(5) Zawiadomienia o decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt konwersji, jak również o uchwałach sądu hipotecznego, dotyczących wpisania konwersji w księgach hipotecznych i podziału listów zastawnych oraz gotowizny, będą ogłoszone w dzienniku, w którym nastąpiło ogłoszenie zawiadomienia, przewidzianego w art. 26 ust. (5).

(6) Od daty ogłoszenia tych zawiadomień biegnie czternastodniowy termin do wniesienia środków odwoławczych. Od orzeczenia drugiej instancji nie służy żaden środek odwoławczy.

(7) Akt konwersji prawomocnie zatwierdzony jak również dokonane wpisy nie ulegają zaskarżeniu w trybie powództwa.

(8) Po uprawomocnieniu się decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt konwersji, lub uchwał, dotyczących wpisania konwersji do ksiąg hipotecznych oraz podziału listów zastawnych i gotowizny, instytucja kredytu długoterminowego wypłaci w swym biurze odpowiednie sumy w listach zastawnych i w gotowiznie osobom, wymienionym w prawomocnej decyzji lub uchwale ustalającej podział, albo też zachowa sumy wskazane w tej decyzji (uchwale) w swym depozycie.

(9) Sumy zatrzymane w depozycie instytucja może następnie wypłacić tylko na mocy osobnej

prawomocnej decyzji (uchwały) wydziału (sądu) hipotecznego, zapadłej na żądanie osób interesowanych.

Art. 34. (1) Konwersją, przewidzianą w rozdziale niniejszym, mogą być objęte również długi rolnicze hipotecznie niezabezpieczone.

(2) W takim przypadku konwersja może nastąpić:

1) na wniosek dłużnika tylko wówczas, gdy może on udzielić zabezpieczenia hipotecznego, wymaganego przez statut instytucji,

2) na wniosek wierzyciela tylko wówczas, gdy należność jego jest ustalona prawomocnem orzeczeniem sądu lub urzędu rozjemczego, a zapisaniu pożyczki w listach zastawnych nie stoją na przeszkodzie inne wpisy hipoteczne; przepisy art. 23 ust. (3) stosuje się jednak analogicznie.

(3) Jeżeli konwersja dokonywana jest na żądanie kilku wierzycieli hipotecznie niezabezpieczonych, których łączna należność przewyższa sumę przyznanej pożyczki, listy zastawne pochodzące z pożyczki — w braku odmiennego porozumienia między wierzycielami — będą rozdzielone proporcjonalnie do wysokości ich należności ulegających konwersji na poczet tych należności.

(4) Do konwersji, przewidzianej w ustępach poprzedzających, stosuje się analogicznie przepisy art. 18 ust. (1), art. 19 ust. (1) i (2), art. 20, 21, 22 ust. (2) i (4), art. 24, 26, 27, 28 ust. (1), (3) i (4), art. 30 ust. (1), art. 31, 32 i 33.

Art. 35. (1) Koszty konwersji ponosi osoba, wnosząca o jej dokonanie.

(2) Instytucja kredytu długoterminowego może żądać od wnioskodawcy wpłacenia zaliczki na pokrycie całości przewidzianych kosztów.

(3) Jeżeli instytucja po skutecznieniu niektórych czynności wstępnych odmówi dokonania konwersji, wówczas może z wpłaconej przez wnioskodawcę zaliczki zatrzymać kwotę, potrzebną na pokrycie kosztów tych czynności.

(4) Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów celem wykonania przepisów rozdziału niniejszego z uwzględnieniem różnic, istniejących na poszczególnych obszarach ze względu na obowiązujące tam ustawodawstwa.

R o z d z i a ł I V.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE, DOTYCZĄCE INSTYTUCYJ KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

Art. 36. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania, w ciągu lat trzech od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, rozporządzeń, mających za przedmiot:

1) ujednostajnienie okresów umorzenia listów zastawnych i nieumorzonych wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających te listy, a to

w drodze przeniesienia do nowych okresów umorzenia listów zastawnych i wierzytelności, których okresy umorzenia są krótsze, niż 55 lat;

2) zastosowanie do listów zastawnych i wierzytelności, o których mowa w punkcie poprzedzającym, przepisów art. 27, 28, 30, 31 i 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509);

3) ujednostajnienie sposobu umarzania listów zastawnych z tem, że wszelkie listy zastawne mogą być umarzane zarówno w drodze losowania jak i wykupu;

4) konwersję wszelkich należności od pożyczek, istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, na pożyczki w gotówiznie lub w listach zastawnych na zasadach, oznaczonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810);

5) umożliwienie dłużnikom dokonywania przedterminowej spłaty kapitału oraz spłaty kwot umorzeniowych rat długu długoterminowego listami zastawnymi w tych przypadkach, gdy statut instytucyj bądź umowa pożyczki wyłącza ją taki sposób spłaty;

6) wprowadzanie wszelkich zmian do statutów instytucyj kredytu długoterminowego, ujednostajnienie, nawet na nowych zasadach statutów

tych instytucyj, a w szczególności przepisów o zakresie odpowiedzialności dłużników za pożyczki i o zakresie odpowiedzialności wzajemnej stowarzyszonych.

Art. 37. Upoważnia się Ministra Skarbu do częściowego lub całkowitego umarzania wierzytelności Skarbu Państwa wobec instytucyj kredytu długoterminowego i do przeprowadzania wszelkich operacyj finansowych, mających na celu uporządkowanie stanu finansowego tych instytucyj oraz obniżenie ubocznych kosztów kredytu długoterminowego, a w szczególności obniżenie opłat administracyjnych.

Art. 38. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania zarządzeń o spłacie długów instytucyj kredytu długoterminowego wobec Banku Akceptacyjnego listami zastawnymi tych instytucyj, po cenie, określonej przez Ministra Skarbu.

Art. 39. Instytucja kredytu długoterminowego, która udzieliła pożyczkę, zabezpieczoną hipoteką łączną lub zabezpieczoną na nieruchomości, która następnie została uregulowana w kilku księgach hipotecznych, ma prawo na swój jednostronny wniosek bez zgody dłużnika i niższych wierzycieli hipotecznych, przeprowadzić segregację tej pożyczki pomiędzy poszczególne nieruchomości, obciążone w stosunku do ich wartości szacunkowej, ustalonej przez instytucję dla celów tej segregacji.

R o z d z i a ł V.

ROZŁOŻENIE SPŁATY I OBNIŻENIE OPROCENTOWANIA DŁUGÓW ROLNICZYCH Z MOCY SAMEGO PRAWA.

Art. 40. (1) Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się do długów rolniczych posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A i B, z wyjątkiem dzierżawców gospodarstw wiejskich, niepodlegających przepisom o ochronie drobnych dzierżawców.

(2) Ulgi z mocy samego prawa, wynikające z przepisów rozdziału niniejszego, nie tamują stosowania wobec tego samego długu przepisów rozdziałów II i III.

Art. 41. (1) Zapłatę długów, objętych przepisami rozdziału niniejszego, których płatność już nastąpiła lub nastąpi przed dniem 1 kwietnia 1935 r. ustala się w 28 równych ratach, płatnych w dniach 1 kwietnia i 1 października każdego roku, przyczem pierwsza z tych rat przypada na dzień 1 października 1938 r.

(2) Rozłożeniu na raty z mocy samego prawa podlegają również długi, których terminy płatności ustalone zostały układami lub orzeczeniami urzędów rozjemczych, choćby terminy te następowały po dniu 1 kwietnia 1935 r.

(3) Rozłożenie na raty obejmuje kapitał długu oraz odsetki, prowizję, koszty i inne należności uboczne z tytułu długu, należne za czas do dnia 1 listopada 1934 r.

(4) O ile strony do dnia 1 października 1935 r. nie doszły do porozumienia co do kursu przerahowania długu, wyrażonego w walucie zagranicznej, na walutę polską, dług podlega z mocy samego prawa przerahowaniu według kursu, notowanego na giełdzie pieniężnej warszawskiej w dniu 1 października 1935 r. Przerachowanie następuje z zachowaniem przepisów art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509).

Art. 42. (1) Odsetki od długów, objętych przepisami rozdziału niniejszego, za czas od dnia 1 listopada 1934 r. — choćby już zasądzone lub ustalone orzeczeniem urzędu rozjemczego — obniża się do 3% w stosunku rocznym.

(2) Odsetki powyższe będą płatne z dołu 1 kwietnia i 1 października każdego roku, poczynając od dnia 1 kwietnia 1935 r.

(3) Odsetki ustawowe (prawne), przypadające za czas zarówno przed jak i po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego, choćby zasądzone, obniża się z mocy samego prawa do wysokości 6% w stosunku rocznym. Jeżeli z tytułu egzekucyjnego nie wynika wyraźnie, że obejmuje on odsetki umowne, odsetki mogą być egzekwowane tylko w wysokości obniżonych odsetek ustawowych. Wątpliwości co do rodzaju i kwoty odsetek rozstrzyga na wniosek strony sąd w trybie wykładni wyroku (art. 371 k. p. c.). Jeżeli tytuł egzekucyjny pochodzi od urzędu rozjemczego, wątpliwości roz-

strzyga postanowieniem przewodniczący tegoż urzędu; postanowienie to zrównane jest z orzeczeniem urzędu rozjemczego. Jeżeli dłużnik zapłacił odsetki ustawowe ponad stopę określoną w ustępie niniejszym, a wierzyciel jeszcze nie został spłacony, dłużnik ma prawo zarachować nadpłacone odsetki na poczet tego długu, nie służy mu jednak roszczenie o zwrot tych odsetek. Przepis ustępu niniejszego stosuje się do wszelkich długów rolniczych, objętych rozporządzeniem niniejszem, chociażby dłużnik nie podlegał przepisom rozdziału niniejszego.

Art. 43. (1) W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego długi rolnicze posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A można będzie spłacać w całości lub w części, także przedterminowo, z tem, że każda zapłata gotowizną umarzać będzie 150% zapłaconej sumy.

(2) Jeżeli dług jest rozłożony na raty na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego, zapłata na zasadach ustępu poprzedzającego może być dokonana tylko wtedy, jeżeli suma wpłacona wynosi nie mniej niż półroczna rata. Zapłata taka może być zarachowana jedynie na całość długu, skutkiem czego nieuiszczone raty ulegają równomiernemu zmniejszeniu.

Art. 44. Jeżeli istnienie długu, jego wysokość, jak również okoliczności, które w myśl art. 8 podlegają rozstrzygnięciu urzędu rozjemczego, nie są sporne, przewodniczący urzędu rozjemczego lub

jego zastępcą na wniosek wierzyciela wyda, po wysłuchaniu stron, zaświadczenie o wysokości rat i odsetek, płatnych w myśl przepisów rozdziału niniejszego.

Art. 45. (1) Wszelkie ulgi, przewidziane w rozdziale niniejszym, o ile dotyczą długów hipotecznie zabezpieczonych, rozciągają się również na osoby współzobowiązane z tytułu odpowiedzialności osobistej, a wszelkie zapłaty, dokonane w myśl tych przepisów, umarzają również zobowiązania dłużnika osobistego do wysokości umorzonego długu rzeczowego.

(2) Zabezpieczenie hipoteczne odsetek, obniżonych w myśl przepisów art. 42, wygasa dla tej ich części, o którą zostały obniżone.

(3) Ulgi w zakresie terminów spłaty i oprocentowania, przewidziane w rozdziale niniejszym, osiągają skutek z mocy samego prawa wobec stron i osób trzecich, nawet bez ujawnienia ich w wykazie hipotecznym. Ulgi te jednak mogą być ujawnione w wykazie hipotecznym na zgodny wniosek wierzyciela i dłużnika lub na wniosek jednego z nich na podstawie zaświadczenia urzędu rozjemczego, stwierdzającego, że dług zabezpieczony hipotecznie objęty jest przepisami art. 41 i 42.

Art. 46. W przypadkach ulg, udzielonych z mocy samego prawa, gdy:

1) urząd rozjemczy, uwzględniając położenie majątkowe zarówno dłużnika jak i wierzyciela,

uzna, że zdolność płatnicza i możliwości gospodarcze dłużnika pozwalają mu uiścić dług na warunkach dla wierzyciela korzystniejszych,

2) dług powstał z tytułu odszkodowania,

3) dłużnik pogarsza zabezpieczenie rzeczowe lub w inny sposób zmniejsza bezpieczeństwo wierzyciela, —

urząd rozjemczy ma prawo, na wniosek wierzyciela, według swego uznania:

a) orzec natychmiastową spłatę całego długu,

b) ustalić spłatę w terminach krótszych od przewidzianych w rozdziale niniejszym,

c) podwyższyć oprocentowanie długu jednak nie wyżej, niż do $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym,

d) zmniejszyć lub uchylić ulgi, przewidziane przy spłatach przedterminowych (art. 43),

e) skrócić lub uchylić termin zawieszenia wymagalności długu (art. 3a i 41 ust. (1)), chociażby dłużnik nie podlegał przepisom rozdziału niniejszego.

Art. 47. (1) Jeżeli posiadacz gospodarstwa wiejskiego grupy A nie zapłaci dwóch kolejno po sobie następujących rat wraz z płatniami przy nich odsetkami, dług staje się natychmiast płatny w całości tylko wówczas, jeżeli wysokość rat ustalona została przez urząd rozjemczy bądź jego przewodniczącego (art. 44) lub sąd.

(2) Jeżeli posiadacz gospodarstwa wiejskiego grupy B nie zapłaci dwóch kolejno po sobie na-

stępujących rat wraz z płatniami przy nich odsetkami, dług staje się natychmiast płatny w całości.

(3) Urząd rozjemczy może jednak uchylić skutki zalegania z zapłatą, określone w ustępach poprzedzających, w przypadkach, gdy zaległości powstały bez winy dłużnika z powodu siły wyższej, która spowodowała czasową jego niewypłacalność.

Art. 48. Jeżeli zadłużenie posiadacza gospodarstwa wiejskiego grupy B przewyższa 75% szacunku gospodarstwa według zrewidowanych norm szacunkowych instytucji kredytu długoterminowego (art. 21), urząd rozjemczy na wniosek osoby interesowanej uchyli zastosowanie przepisów rozdziału niniejszego w stosunku do tego posiadacza.

R o z d z i a ł VI.

ULGI, PRYZNAWANE PRZEZ URZĘDY ROZJEMCZE.

Art. 49. (1) W przypadkach, w których rozłożenie spłaty i obniżenie oprocentowania długu rolniczego nie następują z mocy samego prawa, urząd rozjemczy może:

1) ustalić termin lub terminy spłaty długu, także z rozłożeniem na raty, na okres czasu nieprzewyższający 14 lat,

2) obniżyć korzyści majątkowe za czas od 1 listopada 1934 r. do stopy nie niższej, niż 3%, lecz nie wyższej niż $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym.

(2) Spłata długu dzierżawcy gospodarstwa wiejskiego nie może być ustalona na podstawie ust. (1) na termin późniejszy, niż termin wygaśnięcia dzierżawy. W razie przedterminowego wygaśnięcia dzierżawy dług ten staje się płatny natychmiast z mocy samego prawa.

(3) W przypadkach przyznania ulg, określonych w ust. (1), przepisy art. 40 ust. (2), art. 41 ust. (3), art. 45 ust. (1) i (2) stosuje się analogicznie.

(4) Przepisów ust. (1) nie stosuje się:

1) do długów posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B, co do których uchylono zastosowanie przepisów rozdziału V (art. 48),

2) do długów posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy C, których zadłużenie w stosunku do wartości ich majątku przewyższa 50%.

(5) O ile strony do porozumienia co do kursu przerahowania długu, wyrażonego w walucie zagranicznej, na walutę polską, urząd rozjemczy, orzekając o zastosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego, dokona przerahowania, stosując na wniosek dłużnika kurs, notowany na giełdzie pieniężnej warszawskiej w dniu 1 października 1935 r. Przerachowanie następuje z zachowaniem przepisów art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytel-

nościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509).

Art. 50. (1) Jeżeli wierzyciel pobierał w go-towiźnie, przez włączenie do kapitału lub w innej postaci, korzyści majątkowe — tytułem procentu lub w innej formie — w stosunku wyższym, niż prawem dozwolone, urząd rozjemczy ustali kwoty nadmiernie pobrane lub zarachowane za okres od dnia 1 stycznia 1927 r., potrąci je od należności wierzyciela i ustali tę należność odpowiednio w mniejszej kwocie lub uzna ją za umorzoną, jeżeli skutkiem potrącenia okaże się w całości pokryta. Jeżeli roszczenia dłużnika z tytułu pobrania od niego nienależnych odsetek przewyższają roszczenia wierzyciela, dłużnik może poszukiwać przypadającej na jego rzecz różnicy przed właściwymi sądami.

(2) Przepisy ustępu poprzedzającego stosuje się również odpowiednio:

1) jeżeli dokument, znajdujący się w rękach wierzyciela, wydany został in blanco,

2) jeżeli udzielenie kredytu nastąpiło w drodze sprzedaży rzeczy ruchomych z obowiązkiem zapłaty ceny po upływie pewnego okresu czasu, przyczem z powodu odroczenia zapłaty cena została ustalona w kwocie niewspółmiernie wygórowanej.

(3) Uprawnienia z ustępów poprzedzających służą urzędowi rozjemczemu tylko wtedy, jeżeli zarzut lichwy pieniężnej nie został rozpatrzony w postępowaniu sądowym.

(4) Przeciwno nabywcy wierzytelności wekslowej lub hipotecznej postępowanie określone w ustępach poprzedzających może być jednak wszczęte wówczas tylko, jeżeli urząd rozjemczy ustali, że wierzyciel zbył tę wierzytelność w zamiarze obejścia przepisów rozporządzenia niniejszego albo ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253) lub w zamiarze uniknięcia zarzutów, wynikających ze stosunku osobistego.

(5) Nabywca wierzytelności, przeciwko któremu może być wszczęte postępowanie w trybie ustępów poprzedzających, może w razie obniżenia lub umorzenia jego wierzytelności wystąpić z regresem przeciwko swemu prawozbywcy przed właściwy sąd.

(6) W postępowaniu określonym w artykule niniejszym nie stosuje się przepisu art. 4 ust. (1).

Art. 51. (1) Jeżeli koszty sądowe, egzekucyjne i adwokackie, poniesione przez wierzyciela, przewyższają łącznie 20% sumy zasądzonej tytułem kapitału i odsetek długu, urząd rozjemczy może obniżyć należności wierzyciela z tytułu tych kosztów, nie niżej jednak, niż do 20% powyższej zasądzonej sumy. Przepis ten nie stosuje się, jeżeli koszty wzrosły skutkiem złośliwego działania dłużnika.

(2) Suma, o którą zostały obniżone koszty już uiszczone przez dłużnika, ulega zarachowaniu na

należności wierzyciela, w żadnym jednak razie dłużnikowi nie służy roszczenie o jej zwrot.

(3) Przepisy art. 50 ust. (4) i (5) stosuje się analogicznie.

Art. 52. (1) Urząd rozjemczy może uznać za nieistniejące umowy dzierżawy, przedwstępne umowy sprzedaży, lub umowy sprzedaży nieruchomości ziemskiej, zawarte dla zabezpieczenia lub spłacenia kredytu, jeżeli z okoliczności sprawy domniemywać można, że wierzyciel udzielił kredytu w zamiarze uzyskania posiadania tej nieruchomości.

(2) W przypadkach, gdy nieruchomość została oddana w posiadanie wierzyciela, urząd rozjemczy, uznając umowę za nieistniejącą, może orzec jego eksmisję.

(3) Jeżeli tytuł dłużny był zwrócony dłużnikowi, urząd rozjemczy może uzależnić uznanie umowy za nieistniejącą od wystawienia nowego tytułu dłużnego, lub też może zastąpić ten tytuł swoim orzeczeniem (wierzytelność restytuowana). Wierzytelność restytuowana podlega przepisom rozporządzenia niniejszego.

(4) Jeżeli wierzyciel po nabyciu nieruchomości obciążył ją prawami rzeczowymi na rzecz osób trzecich, prawa te mogą być z wykazu hipotecznego wykreślone na mocy orzeczenia urzędu rozjemczego, uznającego umowę nabycia nieruchomości za nieistniejącą. Jednocześnie urząd rozjemczy może zabezpieczyć na wierzytelności re-

stytuowanej wykreślone prawa rzeczowe. Osobom trzecim, których prawa rzeczowe są przedmiotem postępowania, określonego w ustępie niniejszym, służą prawa strony.

Art. 53. (1) Urząd rozjemczy może — stosownie do zmienionych warunków ekonomicznych — obniżać długi z tytułu działów rodzinnych i spadkowych, dokonanych w odniesieniu do gospodarstw wiejskich, jeżeli wysokość spłat ustalona została w okresie od dnia 28 kwietnia 1924 r. do dnia 1 lipca 1932 r. stosując w miarę możliwości zasady art. 54.

(2) We wniosku o wszczęcie postępowania, określonego w ustępie poprzedzającym, dłużnik powinien pozwać wszystkich wierzycieli z tytułu działu.

(3) Wniosek o obniżenie długu na podstawie ustępów poprzedzających może być wniesiony w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(4) W razie obniżenia długu, urząd rozjemczy ustali w tem samym orzeczeniu czy i w jakim zakresie pozostaną w mocy w stosunku do tego długu przepisy rozdziałów II i V; jeżeli urząd rozjemczy orzeknie, że przepisy rozdziału V o obniżeniu oprocentowania i rozłożeniu na raty długu tracą moc, do długu stosuje się przepisy art. 49.

Art. 54. (1) Urząd rozjemczy może obniżać długi z tytułu reszty ceny kupna nieruchomości ziemskich, jeżeli czynność prawna, ustalająca ce-

nę sprzedaży, została dokonana w okresie od dnia 28 kwietnia 1924 r. do dnia 1 lipca 1932 r.

(2) W tym celu urząd rozjemczy ustali jaką sumą została zapłacona dotychczas przez nabywcę, wliczając do niej zarówno wpłaty w gotówkę jak i długi oraz inne obciążenia przejęte przez nabywcę do zapłaty. Na podstawie powyższego ustalenia oraz umówionej ceny sprzedaży urząd rozjemczy obliczy, za jaką idealną część nieruchomości zapłała już w całości nastąpiła, poczem urząd rozjemczy dokona oszacowania nieruchomości według bieżących cen rynkowych, ustali zgodnie z tem oszacowaniem wartość idealnej części nieruchomości, za którą zapłała jeszcze nie nastąpiła, i obniży resztę ceny kupna do wysokości tej wartości.

Suma zaległych do dnia wydania orzeczenia odsetek ulega obniżeniu w tym samym stosunku, w jakim nastąpiło obniżenie reszty ceny kupna.

(3) W razie obniżenia długu, przepisy art. 53 ust. (3) i (4) stosuje się analogicznie.

(4) Przepisy artykułu niniejszego stosuje się bez względu na to, czy strony zawarły umowę kupna sprzedaży, czy jedynie zobowiązały się do zawarcia takiej umowy na określonych warunkach (przedwstępna umowa sprzedaży, umowa przyrzeczenia sprzedaży i inne podobne umowy), oraz bez względu na to, czy nabyte grunty znajdują się we władaniu pierwotnych nabywców, czy też ich prawnych następców. Stosowaniu przepisów artykułu niniejszego nie przeszkadza rów-

nież odstąpienie praw do reszty ceny sprzedażnej i innych wierzytelności osobom trzecim, a także wszelkie zmiany umowy co do ustalonej ceny sprzedażnej, chociażby dokonane po dniu 1 lipca 1932 r.

(5) W przypadkach, gdy urząd rozjemczy orzekać będzie o obniżeniu reszty ceny nabycia nieruchomości ziemskich w drodze parcelacji, stosować będzie odpowiednio przepisy ustępów poprzedzających z następującymi zmianami:

1) jeżeli nabywca nieruchomości z parcelacji (działki) przejął do zapłaty na poczet ceny kupna długi sprzedawcy lub też, gdy przeniesione na nabytą działkę (w całości lub w części) długi hipoteczne, ciężące na nieruchomości, z której działka została wydzielona (nieruchomości macierzystej), długi te nie będą zaliczone do sumy wpłaconej dotychczas przez nabywcę;

2) jeżeli same długi, wymienione w pkt. 1), przekraczają wartość idealnej części działki, za którą zapłała jeszcze nie nastąpiła, urząd rozjemczy umorzy w całości resztę ceny należnej sprzedawcy, a długi te obniży do wysokości tej wartości; obniżka długów hipotecznych nastąpi z uwzględnieniem stopnia hipotecznego, długów zaś hipotecznie niezabezpieczonych proporcjonalnie do ich wysokości; przepis punktu niniejszego nie dotyczy jednak uprzywilejowanych wierzytelności Skarbu Państwa i wszelkich wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego, choćby

w sumie przekraczały wartość idealnej części działki, za którą zaplata jeszcze nie nastąpiła;

3) w przypadkach, gdy nabywca uiszczył sprzedawcy całą cenę kupna działki, a mimo to przeniesiono na działkę dług hipoteczny, ciężące na nieruchomości macierzystej, działka ulega zwolnieniu od tych obciążeń, z wyjątkiem długów niepodlegających obniżeniu w myśl przepisu punktu poprzedzającego;

4) obniżenie obciążenia działki z tytułu długu niepodzielnego pozostaje bez wpływu na rozszczenia wierzyciela w stosunku do osobistego dłużnika i na zabezpieczenie długu na nieruchomości macierzystej;

5) oszacowania działek należy dokonać z uwzględnieniem norm szacunkowych, przyjętych przez władze ziemskie przy parcelacji, prowadzonej przez te władze;

6) spłata obniżonej reszty ceny kupna rozkłada się na raty, płatne w ciągu dwunastoletniego okresu, następującego po upływie czterech lat od orzeczenia urzędu rozjemczego; przepis art. 42 ust. (1) rozciąga się na cały okres spłaty reszty ceny kupna.

(6) W przypadkach obniżenia przez urząd rozjemczy reszty ceny kupna działki, nabytej w drodze parcelacji, przed przepisaniem prawa własności na rzecz nabywcy, a przeniesienia na działkę długów hipotecznych sprzedawcy (w całości lub w części) po tem obniżeniu, nabywca po przepisaniu prawa własności może wystąpić do urzędu roz-

jemczego o wydanie orzeczenia z uwzględnieniem nowego stanu faktycznego.

(7) W przypadkach, gdy sąd w postępowaniu, przewidzianem w ustawach o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w posiadanie nabywców w drodze parcelacji nieruchomości ziemskich, uwzględnia wnioski o uregulowanie stanu hipotecznego lub o przyznanie prawa własności działek, wówczas na wniosek urzędu wojewódzkiego lub nabywcy działki zastosuje jednocześnie przepisy artykułu niniejszego. Nie dotyczy to jednak przypadków, gdy postępowanie sądowe zostało wszczęte po upływie terminu, wymienionego w art. 53 ust. (3), a nabywca działki nie wystąpił w tym terminie do właściwego urzędu rozjemczego o obniżenie reszty ceny kupna.

(8) Przepisy artykułu niniejszego stosuje się również do wierzytelności osób lub instytucji wymienionych w art. 6 ust. (1) pkt. 3), 7), 8), 9) i 10).

Art. 55. (1) Jeżeli dłużnik wniósł o obniżenie reszty ceny kupna (art. 54), wierzyciel może złożyć wniosek o rozwiązanie umowy sprzedaży i przeprowadzenie rozrachunku z tego tytułu.

(2) Urząd rozjemczy może zabezpieczyć taki wniosek przez wniesienie odpowiedniego ostrzeżenia do wykazu hipotecznego i przez mianowanie nadzorca. Do nadzorca i zakresu zarządu dłużnika stosuje się analogicznie przepisy art. 76 i 89.

(3) Przed wydaniem orzeczenia urząd rozjemczy wyznaczy jednego lub kilku biegłych z po-

śródo osób zaproponowanych zgodnie przez strony, a w braku zgody stron, według swego wyboru.

(4) W sprawozdaniu swoim biegły powinien podać:

- 1) opinię o rozmiarze obniżenia reszty ceny kupna, które byłoby konieczne dla uzdrowienia finansowego gospodarstwa,
- 2) opinię, czy i w jakiej mierze rozwiązanie umowy sprzedaży może wpłynąć na uzdrowienie gospodarstwa pod względem finansowym i produkcyjnym,
- 3) szczegółowy projekt rozrachunku na przypadek rozwiązania umowy sprzedaży.

(5) Jeżeli urząd rozjemczy postanowi rozwiązać umowę, wówczas w tem samym orzeczeniu postanowi o eksmisji dłużnika i jej terminie oraz o ostatecznym rozrachunku pomiędzy stronami. Przy ustalaniu rozrachunku urząd rozjemczy może przyznać wierzycielowi przynależności gospodarstwa (nieruchomości z przeznaczenia, przynależności gruntu), zastosować do powstałej w wyniku rozrachunku należności dłużnika przepisy art. 49 i zabezpieczyć te należności na nieruchomości.

(6) Przepisów ustępów poprzedzających nie stosuje się do reszty ceny kupna, powstałej przy sprzedaży nieruchomości ziemskiej w drodze parcelacji.

Art. 56. Przepisy art. 54 ust. (5) stosuje się odpowiednio w przypadkach nabycia działek przez

b. czynszowników, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w województwach wschodnich na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 24, poz. 254), zmienionej ustawą z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 268).

Art. 57. (1) Urząd rozjemczy może orzec na okres nie dłuższy, niż 24 miesiące, licząc od daty orzeczenia, odpowiednie zmniejszenie czynszu dzierżawnego, gdy ten jest nadmierny w stosunku do zmienionych warunków gospodarczych. Zmniejszenie to może również dotyczyć zaległego czynszu za okres od 1 lipca 1932 r. do daty orzeczenia.

(2) Co do zaległego czynszu dzierżawnego, należnego za czas do dnia 1 lipca 1933 r., urząd rozjemczy może zastosować przepisy art. 49.

(3) W razie wygaśnięcia lub rozwiązania umowy dzierżawy, urząd rozjemczy na wniosek dzierżawcy może przekazać właścicielowi w całości lub w części inwentarz martwy i żywy dzierżawcy, znajdujący się na dzierżawionej nieruchomości, na pokrycie należności właściciela od dzierżawcy według oszacowania, uwzględniającego ceny z okresu nabycia przez dzierżawcę powyższych inwentarzy.

(4) Przepisy artykułu niniejszego stosuje się także w przypadkach, gdy właścicielami nieruchomości wydzierżawionych są osoby lub instytucje, wymienione w art. 6 ust. (1) pkt. 2) do 10).

(5) W razie obniżenia czynszu dzierżawnego,

przepisy art. 53 ust. (3) i (4) stosuje się analogicznie.

Art. 58. Urząd rozjemczy może postanowić przedterminowe rozwiązanie umowy dzierżawnej w całości lub części, za odpowiednim odszkodowaniem, które będzie uiszczone lub należycie zabezpieczone przed opuszczeniem dzierżawy, jeżeli rozwiązanie to będzie nieodzownym warunkiem zastosowania ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 55, poz. 423).

Art. 59. (1) Urząd rozjemczy może na wniosek każdej osoby interesowanej orzec o pozorności czynności prawnej, stanowiącej tytuł zabezpieczeń hipotecznych na nieruchomości ziemskiej, oraz zarządzić wykreślenie z wykazu hipotecznego odpowiednich wpisów.

(2) Urząd rozjemczy może również na wniosek każdej osoby interesowanej orzec o pozorności umowy dzierżawy nieruchomości ziemskiej.

Art. 60. (1) Jeżeli posiadacz gospodarstwa wiejskiego dług swój zabezpieczy hipotecznie w części lub w całości w granicach 75% wartości nieruchomości, urząd rozjemczy ograniczy odpowiedzialność poręczycieli do sumy długu hipotecznie w tych granicach niezabezpieczonej.

(2) Na wniosek poręczyciela urząd rozjemczy może mocą swego orzeczenia ustanowić zabezpie-

czenie długu w całości lub w części na nieruchomości, należącej do dłużnika głównego. Orzeczenie to jest tytułem dla ujawnienia zabezpieczenia w wykazie hipotecznym.

(3) Jeżeli za dług poręczyło kilka osób solidarnie lub niepodzielnie, urząd rozjemczy może ustalić, którzy z poręczycieli są wypłacalni i w przypadku udzielenia przez poręczyciela wypłacalnego zabezpieczenia hipotecznego, mieszczącego się w granicach 75% wartości nieruchomości, a obejmującego kwotę, która wypadnie z podziału długu przez liczbę poręczycieli wypłacalnych, ograniczy odpowiedzialność tego poręczyciela — zarówno wobec wierzyciela jak i z tytułu regresu między poręczycielami — do powyższej kwoty. Odpowiedzialność poręczycieli, którzy nie udzielili zabezpieczenia, nie ulega zmianie.

(4) Przepisy ustępów poprzedzających obowiązują bez względu na to, w jakiej formie prawnej poręczenie było udzielone.

Art. 61. Urząd rozjemczy mając na uwadze, aby bezpieczeństwo długu w okresie odroczenia nie uległo zmniejszeniu, powinien w miarę możliwości uzależnić odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty długu od dopełnienia przez dłużnika określonych w orzeczeniu warunków, bądź od odpowiedniego zabezpieczenia długu; w szczególności, jeżeli na nieruchomości zhipotekowane są należności współmałżonka posiadacza gospodarstwa wiejskiego, urząd rozjemczy uzależni udzielenie

ulgi od ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego przez współmałżonka; nie dotyczy to przypadków, gdy małżonkowie nie żyją we wspólności małżeńskiej na mocy prawomocnego orzeczenia.

Art. 62. Urząd rozjemczy może orzekać na podstawie przepisów rozdziału niniejszego także w przypadkach, gdy dług nie jest jeszcze płatny.

R o z d z i a ł VII.

POSTĘPOWANIE UKŁADOWE I LIKWIDACYJNE.

Oddział I. Przepisy wstępne.

Art. 63. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, przepisy rozdziału niniejszego stosuje się do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B i C, jeżeli ich zadłużenie w stosunku do wartości ich majątku przewyższa: w gospodarstwach grupy B—75%, w gospodarstwach grupy C o obszarze od 500 do 1000 ha — 50%, o obszarze od 1000 do 2000 ha — 40% i o obszarze powyżej 2000 ha — 30%.

Art. 64. Ilekroć przepisy rozdziału niniejszego przewidują oszacowanie majątku dłużnika, za podstawę do oszacowania nieruchomości ziemskiej należy przyjąć normy zrewidowanego regulaminu szacunkowego właściwej terytorjalnie in-

stytucji ziemskiego kredytu długoterminowego (art. 21).

Art. 65. Postępowanie układowe obejmuje cały majątek dłużnika, postępowanie likwidacyjne — tylko jego gospodarstwo wiejskie.

Art. 66. (1) Do orzekania w sprawach postępowania układowego i likwidacyjnego powołany jest urząd rozjemczy. Zespół orzekający składa się z przewodniczącego lub jego zastępcy oraz 4 członków: 1) ławnika, którego głównym zawodem jest gospodarka wiejska, 2) ławnika, będącego delegatem Ministra Skarbu, 3) ławnika, będącego delegatem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych i 4) ławnika z pośród innych członków urzędu rozjemczego.

(2) Przewodniczącym zespołu orzekającego powinien być sędzia, członkami zaś w miarę możliwości osoby, posiadające wykształcenie prawnicze.

Art. 67. Wszelkie czynności prawne, związane z postępowaniem układowym i likwidacyjnym mogą być dokonywane w imieniu nieletnich lub pozbawionych zdolności prawnej przez ich prawnych przedstawicieli na zasadzie zezwolenia rady familijnej lub władzy opiekuńczej bez względu na odmienne przepisy poszczególnych ustaw cywilnych.

Art. 68. (1) Przepisów art. 3a, 4, 6, 7 i 9 nie stosuje się w postępowaniu układowym i likwidacyjnym,

(2) W postępowaniu tem stosuje się — w braku odmiennych przepisów szczególnych — ogólne przepisy o postępowaniu przed urzędami rozjemczymi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(3) Jeżeli zgłoszony został wniosek o wszczęcie postępowania układowego, wówczas przewodniczący urzędu rozjemczego na wniosek osoby współzobowiązanej z dłużnikiem, objętym powyższym wnioskiem, może zawiesić egzekucję, skierowaną do majątku współzobowiązanego, który jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego. Zawieszenie egzekucji może być również udzielone współzobowiązanemu, który nie jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego, jeżeli współzobowiązany ten, zaciągając zobowiązanie, nie pobrał waluty.

ODDZIAŁ II. POSTĘPOWANIE UKŁADOWE.

Art. 69. Posiadacze gospodarstw wiejskich, którzy bądź skorzystali z ulg, przewidzianych w rozdziałach poprzedzających, bądź z ulg tych nie skorzystali z uwagi na stopień zadłużenia lub z powodu innych okoliczności — a którzy zaprzestali płacenia swoich zobowiązań prywatno-prawnych lub publiczno-prawnych, mogą być poddani postępowaniu układowemu na zasadach przepisów rozdziału niniejszego.

Art. 70. (1) Otwarcie postępowania układowego może nastąpić: 1) na wniosek dłużnika, bez

względem na stopień zadłużenia (art. 63), 2) na wniosek wierzyciela, który przedstawi tytuł wykonawczy, 3) na wniosek władzy skarbowej, jeżeli dłużnik zalega z płaceniem podatków i opłat państwowych lub innych zobowiązań publiczno-prawnych co najmniej za okres roku.

(2) Wniosek o otwarcie postępowania układowego może być złożony tylko w okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 71. (1) Wniosek o otwarcie postępowania układowego powinien być uzasadniony i poparty dowodami, stwierdzającymi stan majątkowy dłużnika.

(2) W przypadkach, gdy wniosek zgłasza wierzyciel lub władza skarbowa, do wniosku powinien być dołączony tytuł wykonawczy. Jeżeli wnioskodawca nie może dostarczyć dostatecznych dowodów co do stanu majątkowego dłużnika, urząd rozjemczy może zażądać złożenia potrzebnych dowodów od dłużnika w terminie oznaczonym.

(3) Zależnie od okoliczności sprawy urząd rozjemczy może zażądać od wierzyciela złożenia kaucji w wysokości do 5.000 zł. pod rygorem pozostawienia wniosku wierzyciela bez rozpatrzenia.

(4) Złożona przez wierzyciela kaucja przeznaczona będzie przede wszystkim na pokrycie opłat i kosztów postępowania. W przypadku wydania orzeczenia o otwarciu postępowania, urząd roz-

jemyczy zwróci wierzycielowi kaucję po potrąceniu opłat i kosztów, związanych z wydaniem orzeczenia. W przypadku odrzucenia wniosku, urząd rozjemczy po potrąceniu wyżej wymienionych opłat i kosztów orzeka przepadek kaucji na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 72. (1) Przewodniczący urzędu rozjemczego może zarządzić wpisanie w księgach hipotecznych nieruchomości dłużnika ostrzeżeń o zgłoszeniu wniosku o otwarcie postępowania układowego oraz może wydać postanowienie o zawieszeniu egzekucji z majątku dłużnika.

(2) Postanowienie urzędu o zawieszeniu egzekucji nie może dotyczyć egzekucji należności publiczno-prawnych, Banku Akceptacyjnego, Sp. Akc., oraz instytucyj kredytu długoterminowego.

OTWARCIE POSTĘPOWANIA.

Art. 73. (1) Po ustaleniu wartości majątku dłużnika oraz sumy jego zadłużenia, urząd rozjemczy na posiedzeniu niejawnem przystąpi do rozpatrzenia wniosku o otwarcie postępowania układowego. Decyzja urzędu rozjemczego powinna zapaść w ciągu dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku.

(2) Jeżeli z wnioskiem o otwarcie postępowania układowego wystąpi dłużnik, a urząd rozjemczy stwierdzi, że zachodzą warunki do wszczęcia tego postępowania, i uzna za konieczne umożliwie-

nie dłużnikowi przygotowania tego postępowania, wówczas urząd rozjemczy na wniosek dłużnika może orzec udzielenie dłużnikowi tymczasowego odroczenia wypłat na okres do jednego roku. Po upływie terminu odroczenia wypłat urząd rozjemczy rozstrzyga o otwarciu postępowania układowego.

(3) Udziałając dłużnikowi odroczenia wypłat, urząd rozjemczy ustanowi nadzór nad majątkiem dłużnika. Do nadzoru tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 76.

(4) Szczegółowe przepisy, dotyczące tymczasowego odroczenia wypłat, w szczególności co do prowadzenia egzekucji oraz co do ustalenia kategorii wierzytelności, nie objętych odroczeniem wypłat — ustalą w drodze rozporządzeń Ministrowie: Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 74. (1) Jeżeli wniosek jest oczywiście nieuzasadniony, odrzucenie wniosku może nastąpić bez przesłuchania stron.

(2) Urząd rozjemczy odrzuci wniosek, jeżeli uzna: 1) że niema podstaw prawnych do otwarcia postępowania układowego, 2) że wierzytelność wnioskodawcy może być zaspokojona bez przeprowadzenia postępowania układowego, i 3) jeżeli wartość gospodarstwa wiejskiego dłużnika nie przewyższa $\frac{1}{3}$ szacunku całego jego majątku i dłużnik podlega przepisom o postępowaniu upadłościowem.

Art. 75. (1) W orzeczeniu o otwarciu postępowania układowego urząd rozjemczy wyznaczy dłużnikowi i wierzycielom okres nie dłuższy niż sześciomiesięczny do powzięcia uchwały w sprawie zawarcia układu (art. 84), pod rygorem zarządzenia likwidacji gospodarstwa wiejskiego dłużnika.

(2) Orzeczenie o otwarciu postępowania układowego urząd rozjemczy ogłosi w gazecie urzędowej oraz w jednym dzienniku poczytnym i zarządzi wpisane ostrzeżeń o otwarciu postępowania w księgach hipotecznych nieruchomości dłużnika.

(3) Od chwili wpisania w księdze hipotecznej ostrzeżenia o otwarciu postępowania aż do jego wykreślenia zbycie lub obciążenie nieruchomości nie może nastąpić bez zezwolenia przewodniczącego urzędu rozjemczego.

(4) Otwarcie postępowania układowego nie zawiesza biegu procesów rozpoczętych i nie tamuje możliwości wszczynania przeciwko dłużnikowi nowych spraw sądowych. Koszty procesu sądowego obciążają powoda, jeżeli pretensja została w całości wpisana na listę wierzycieli.

(5) Z chwilą otwarcia postępowania układowego egzekucja przeciwko dłużnikowi nie może być wszczęta, a wszczęta ulega zawieszeniu. Przepis ten stosuje się również do postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektó-

re należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 658).

(6) Na wniosek nadzorcy, dłużnika lub wierzyciela w przypadku, gdy zawikłania interesów majątkowych dłużnika utrudniają sporządzenie listy wierzytelności lub projektu układu, urząd rozjemczy może orzec przedłużenie okresu, wyznaczonego w myśl ust. (1), na dalszy okres nie dłuższy jednak, niż 6 miesięcy.

Art. 76. (1) Równocześnie z otwarciem postępowania układowego przewodniczący urzędu rozjemczego mianuje jednego lub kilku nadzorców. Jeżeli czynności nadzoru ma wykonywać kilka osób, należy ściśle ustalić zakres praw i obowiązków każdej z nich.

(2) Do czynności nadzorcy należy nadzór nad zarządem majątku dłużnika oraz przeprowadzenie czynności wstępnych, poprzedzających układ, a w szczególności sprawdzenie wierzytelności, sporządzenie listy wierzytelności i projektu układu z wierzycielami.

(3) Od daty otwarcia postępowania układowego dłużnik nie może bez zgody nadzorcy rozporządzać swym majątkiem ani zaciągać zobowiązań o ile to przekracza zakres zwykłego zarządu. Czynności prawne, zdziałane wbrew temu przepisowi, będą w stosunku do wierzycieli bezskuteczne, jeżeli strona druga wiedziała, że dłużnik przekroczył granicę zwykłego zarządu, a nadzorca nie udzielił na to zezwolenia lub temu się sprzeciwił,

(4) Jeżeli dłużnik utrudnia nadzorcy spełnianie prawidłowego nadzoru lub działa na szkodę wierzycieli, przewodniczący urzędu rozjemczego może odebrać dłużnikowi całkowity lub częściowy zarząd majątkiem i przekazać zarząd ten nadzorcy.

(5) Zobowiązania, zaciągnięte za zezwoleniem nadzorcy lub niewymagające takiego zezwolenia, jak również zobowiązania, zaciągnięte przez nadzorcę (ust. 4), nie podlegają postępowaniu układowemu i powinny być wykonane w pełnej wysokości.

SPRAWDZANIE WIERZYTELNOŚCI.

Art. 77. (1) Zgłoszenie wierzytelności powinno nastąpić w terminie, wyznaczonym przez nadzorcę do sprawdzenia. W zgłoszeniu należy wymienić wierzytelności i przedstawić dowody.

(2) Wierzyciele osobiści, którzy nie zgłoszą w terminie swych roszczeń, tracą prawo wpisania na listę wierzytelności, jeżeli ich wierzytelności nie będą wpisane na tę listę na zasadzie przepisów art. 79.

Art. 78. Potrącenie długów wzajemnych między dłużnikiem a wierzycielem nie jest dopuszczalne jeżeli wierzyciel:

1) stał się dłużnikiem po dacie otwarcia postępowania układowego,

2) będąc dłużnikiem stał się wierzycielem po tej dacie przez nabycie w drodze przelewu lub in-

dosu wierzytelności, powstałej przed otwarciem postępowania układowego. Potrącenie jednak będzie możliwe, jeżeli nabycie nastąpiło wskutek zapłacenia długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed datą zgłoszenia w urzędzie rozjemczym wniosku o otwarcie postępowania układowego.

Art. 79. (1) W wyniku sprawdzenia należy wpisać na listę wierzytelności, zabezpieczone wpisem hipotecznym, oraz wierzytelności, które oparte są bądź na wpisach w prawidłowo prowadzonych księgach dłużnika, bądź na tytułach bezspornych, bądź też są wymienione w spisie wierzycieli i nie budzą wątpliwości, chociażby nie było zgłoszenia ze strony samego wierzyciela. Do kapitału dopisuje się odsetki do dnia otwarcia postępowania układowego.

(2) Wierzytelności warunkowe oraz wierzytelności, których termin płatności jeszcze nie nastąpił będą również wpisane na listę.

(3) Jeżeli w wyniku sprawdzenia nadzorca stwierdzi istnienie wierzytelności, podlegających przepisom art. 50, 51, 53, 54 lub 57, powinien wystąpić do urzędu rozjemczego z wnioskiem o obniżenie odnośnych zobowiązań dłużnika. Urząd rozjemczy powinien rozpatrzyć wniosek nadzorcy poza zwykłą kolejnością wniosków, przyczem w razie potrzeby może orzec o odroczeniu termi-

nu, wyznaczonego dłużnikowi i wierzycielom w myśl przepisu art. 75, na okres potrzebny do rozpoznania wniosku nadzorca i przeprowadzenia czynności, poprzedzających zgromadzenie wierzycieli.

(4) Nadzorca odmówi wpisania na listę: wierzycieli, zaprzeczonych przez dłużnika, wierzycieli spornych lub co do których istnieje uzasadnione przypuszczenie, że są pozorne, oraz należności współmałżonka dłużnika, żyjącego z nim we wspólności małżeńskiej.

Art. 80. (1) Lista wierzycieli powinna być ustalona w następującym porządku:

1) należności i wierzycieli, posiadające w myśl przepisów art. 800 Kodeksu Postępowania Cywilnego pierwszeństwo przed wierzycielami, zabezpieczonemi hipotecznie,

2) wierzycieli instytucji kredytu długoterminowego,

3) wierzycieli, zabezpieczone wpisem do księgi hipotecznej lub zastawem na nieruchomości,

4) wszystkie inne wierzycieli.

(2) Lista wierzycieli będzie wyłożona w urzędzie rozjemczym w ciągu 20 dni od daty ogłoszenia w dzienniku poczytnym o wyłożeniu listy. Osoby interesowane mogą zaskarżyć postanowienie nadzorca co do wpisania lub odmowy wpisania na listę do przewodniczącego urzędu rozjemczego. Przewodniczący urzędu rozjemcze-

go zarządzi wpisanie bądź wykreślenie całości lub części wierzycieli, jeżeli osoba interesowana dostatecznie uprawdopodobni swoje żądanie. Od postanowienia przewodniczącego urzędu rozjemczego nie ma środka odwoławczego.

(3) Postanowienie to nie pozbawia osób interesowanych prawa wniesienia pozwu na zasadach ogólnych.

(4) Wpisanie wierzycieli na listę uprawnia wierzyciela do udziału w postępowaniu układowym i określa sumę, z którą może uczestniczyć w zgromadzeniu wierzycieli.

PROJEKT UKŁADU I ZGROMADZENIE WIERZycIELI.

Art. 81. (1) Projekt układu może przewidywać:

1) odroczenie terminów płatności lub rozłożenie na raty sumy długu,

2) zmniejszenie sumy długu i jego oprocentowania,

3) parcelację całości lub części majątku,

4) spłatę długów listami zastawnymi,

5) przejęcie przez wierzycieli oznaczonego obszaru gospodarstwa dłużnika na pokrycie całości lub części długu,

6) sprzedaż całości lub części majątku z wolnej ręki,

7) segregację długów hipotecznych,

8) rozwiązanie umowy dzierżawnej w całości lub części, jeżeli nieruchomości dłużnika jest wydzierżawiona,

9) zabezpieczenie wykonania układu.

(2) Projekt układu nie może zawierać żadnych postanowień w stosunku do jakichkolwiek należności instytucji kredytu długoterminowego bez zgody tych instytucji.

(3) Bez zgody wierzycieli nie może nastąpić obniżenie wszelkich należności publiczno-prawnych, należności z tytułu umowy o pracę i należności kapitałowych, pochodzących z przerachowania na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213).

(4) Postanowienia układu mogą przewidywać warunki różne dla poszczególnych kategorii wierzytelności w zależności od stopnia ich zabezpieczenia, przyczem sumy, mieszczące się w pierwszej połowie szacunku nieruchomości, mogą być obniżone w stopniu niższym, niż zabezpieczone na dalszych miejscach hipotecznych.

(5) Jeżeli propozycje układowe mają dotyczyć przejęcia przez wierzycieli oznaczonego obszaru gospodarstwa (ust. (1) pkt. 5), nadzorca powinien zwrócić się do wojewody o udzielenie opinii co do racjonalności wydzielanych jednostek rolnych lub leśnych oraz co do kwalifikacji osobistych wierzycieli, przejmujących grunty, do należytego

prowadzenia gospodarstwa. Nieudzielenie przez wojewodę opinii w ciągu trzech tygodni uważa się za wyrażenie zgody.

Art. 82. (1) Zgromadzenie wierzycieli zwołuje nadzorca na termin, oznaczony w porozumieniu z przewodniczącym urzędu rozjemczego, nie później jednak, niż w 6 tygodni od ostatniego terminu sprawdzenia wierzytelności. Jednocześnie z zawiadomieniem o terminie należy przesłać wierzycielom i dłużnikowi projekt układu.

(2) Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy przewodniczący urzędu rozjemczego.

(3) Głosowanie wierzycieli odbywa się z listy obecności, do której wpisuje się również osoby, oddające swój głos na piśmie.

Art. 83. (1) Każdy wierzyciel będzie rozporządzał ilością głosów, zależną od wysokości jego należności oraz współczynnika, przyznanego tej kategorii wierzycieli, do której należy.

(2) Współczynnik ten wynosi:

jeżeli wierzytelność mieści się w 50% szacunku nieruchomości — 4;

jeżeli wierzytelność mieści się w 50 — 75% szacunku nieruchomości — 3;

jeżeli wierzytelność mieści się w 75 — 100% szacunku nieruchomości — 2;

jeżeli wierzytelność mieści się w powyżej 100% szacunku nieruchomości — 1.

(3) Wierzyciele, mieszczący się w poszczególnych kategoriach, powinni być traktowani równomiernie.

Art. 84. (1) Układ dochodzi do skutku na mocy uchwały, powziętej większością $\frac{3}{5}$ oddanych głosów, jeżeli wypowie się za nim co najmniej $\frac{1}{4}$ obecnych wierzycieli.

(2) Układ, przyjęty przez wierzycieli, wymaga zatwierdzenia przez urząd rozjemczy, który orzeka po wysłuchaniu osób, których wyjaśnienia uważa za potrzebne, i po przeprowadzeniu potrzebnych dowodów.

Art. 85. (1) Urząd rozjemczy odmówi zatwierdzenia projektu:

1) jeżeli projekt układu w całości lub części niezgodny jest z przepisami prawa,

2) jeżeli postępowanie, poprzedzające przyjęcie projektu układu, zawiera uchybienia, mogące mieć istotny wpływ na przebieg postępowania,

3) jeżeli w przypadkach, przewidzianych w art. 81 ust. (1) pkt. 5), wykonanie układu byłoby sprzeczne z opinią wojewody (art. 81 ust. (5)),

4) jeżeli urząd uzna, że nie zostały wykorzystane możliwości parcelacji (art. 81 ust. (1) pkt. 3)).

(2) Jeżeli urząd rozjemczy uzna, że stanowisko wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi, lub zarzuty dłużnika są uzasadnione, wówczas może bądź sam prostować w uchwalonym projekcie układu uchybienia mniejszej wagi, bądź

może polecić nadzorca zwołanie ponownego zgromadzenia wierzycieli w celu usunięcia uchybień postępowania lub przeprowadzenia odpowiednich zmian w projekcie układu.

Art. 86. (1) Grunty, przejęte przez wierzycieli prywatnych (art. 81 ust. (1) pkt. 5)), stanowiąc będą odrębne nieruchomości w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1); właścicielom ich służyć będzie prawo do oddzielnych wyłączeń na zasadzie art. 4 i 5 tejże ustawy. Do przeniesienia prawa własności nieruchomości, przejętych przez wierzycieli w drodze układu, nie stosuje się przepisów o obrocie nieruchomościami ziemskimi.

(2) W razie parcelacji całości lub części majątku stosuje się art. 3—9 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 55, poz. 423) z tem, że wpłaty nabywców na poczet ceny nabycia mogą być składane również do depozytu w komunalnych kasach oszczędności, a wszelkie należności będą zaspakajane z tych wpłat w kolejności, przewidzianej w układzie, oraz przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 55, poz. 424).

(3) Jeżeli nabywca ziemi z parcelacji, przeprowadzanej w wykonaniu układu, daje dodatkowe zabezpieczenie przejmowanego długu na własnym majątku w stopniu co najmniej odpowiadającym zabezpieczeniu dotychczasowemu, będzie miał prawo nabycia z parcelacji odpowiedniego większego obszaru ziemi bądź prawo odpowiedniego zmniejszenia wysokości spłaty gotówkowej. Wierzyciel w takim przypadku obowiązany jest takie zabezpieczenie przyjąć. Dług w ten sposób zabezpieczony może być skonwertowany według przepisów rozdziału III.

(4) Jeżeli przy parcelacji, przeprowadzonej w wykonaniu układu, nabywcy działek uzyskają kredyt długoterminowy z instytucji, emitującej listy zastawne, wówczas uzyskane listy zastawne powinny być przyjmowane przez wszystkich wierzycieli dłużnika według wartości nominalnej.

Art. 87. (1) Układ, zatwierdzony przez urząd rozjemczy, obowiązuje wszystkich wierzycieli, wpisanych na listę, nie wyłączając tych, którzy nie brali udziału w zgromadzeniu wierzycieli. Wierzyciele niewpisani na listę nie mają prawa zaskarżać układu ani nie mają prawa do wartości, przekazanych na mocy układu wierzycielom na listę wpisanym. Postanowienia układu, przewidziane w art. 81 ust. (1) pkt. 1), 2) i 3), obowiązują również wierzycieli niewpisanych, a urząd rozjemczy może przewidzieć w stosunku do nich wszelkie ograniczenia, mające na celu umożliwie-

nie wykonania układu w stosunku do wierzycieli wpisanych.

(2) Wypis orzeczenia, zatwierdzającego układ, łącznie z częściowym wypisem ostatecznej listy wierzytelności oraz z wypisem zatwierdzonego układu stanowi tytuł egzekucyjny; w szczególności może być ujawniona na tej podstawie w księgach hipotecznych segregacja długów hipotecznych.

(3) W przypadku zatwierdzenia układu, urząd rozjemczy zarządzi wykreślenie ostrzeżeń o postępowaniu układowym w księgach hipotecznych nieruchomości dłużnika, a równocześnie zarządzi wpisanie zabezpieczeń hipotecznych, w układzie przewidzianych.

Art. 88. (1) Na skutek skargi wierzyciela urząd rozjemczy może w przypadku ustalenia, że dłużnik swych zobowiązań układowych nie wykonywa lub działa w złą wiarę, unieważnić układ z wyjątkiem tej jego części, która dotyczy udzielonego wierzycielom zabezpieczenia. W tym celu urząd rozjemczy zarządzi rozprawę w obecności dłużnika z wezwaniem wierzycieli przez ogłoszenie.

(2) Skutkiem unieważnienia układu dłużnik będzie pozbawiony jego dobrodziejstw. Kwoty, wypłacone poszczególnym wierzycielom zgodnie z warunkami układu, nie ulegają w tym przypadku zwrotowi lecz będą zarachowane na poczet ich pełnych należności.

Art. 89. Ministrowie Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady postępowania układowego, a w szczególności ustala:

- 1) załączniki oraz dane, które wnioskodawca powinien dołączyć do wniosku o otwarcie postępowania układowego,
- 2) szczegółowy zakres uprawnień i obowiązków oraz wynagrodzenie nadzorcy,
- 3) zasady sprawdzania wierzytelności, przygotowywania projektu układu, zwoływania zgromadzenia wierzycieli oraz sposób przeprowadzenia tego zgromadzenia,
- 4) sposób dokonywania ogłoszeń,
- 5) koszty postępowania.

ODDZIAŁ III. POSTĘPOWANIE LIKWIDACYJNE.

Art. 90. Likwidacja gospodarstwa wiejskiego nastąpi w drodze przymusowej:

- 1) jeżeli w terminie, wyznaczonym do zawarcia układu w postępowaniu układowym, układ nie został zawarty,
- 2) jeżeli układ nie został zatwierdzony,
- 3) jeżeli układ został unieważniony.

Art. 91. O wszczęciu postępowania likwidacyjnego orzeka urząd rozjemczy.

Art. 92. O wszczęciu postępowania likwidacyjnego urząd rozjemczy ogłosi w gazecie urzędowej i w jednym dzienniku poczytnym, nadto zarządzi wpisanie odpowiedniej wzmianki w księgach hipotecznych nieruchomości dłużnika. Opis orzeczenia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego należy doręczyć dłużnikowi.

Art. 93. (1) Likwidacja odbywa się przez sprzedaż nieruchomości, wchodzących w skład gospodarstwa wiejskiego, w drodze egzekucji, według przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego ze zmianami, wynikającymi z rozdziału niniejszego.

(2) Opis i oszacowanie nieruchomości powinny być dokonane najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty otrzymania przez komornika orzeczenia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego; oszacowanie nieruchomości przyjęte będzie do protokołu w wysokości szacunku, ustalonego w postępowaniu układowym.

(3) Licytacja nie może być wyznaczona na termin późniejszy, niż w dwa miesiące od daty ukończenia opisu i oszacowania.

(4) Do licytacji w pierwszym terminie mogą stanąć tylko te osoby, które wykaza się zaświadczeniem wojewody o posiadaniu kwalifikacyj osobistych do należytego prowadzenia gospodarstwa.

Art. 94. (1) Wysokość ceny wywołania powinna obejmować należności uprzywilejowane oraz należności instytucji kredytu długoterminowego;

nie może być jednak niższą od sumy, stanowiącej 50% szacunku gospodarstwa, będącego przedmiotem likwidacji w pierwszym terminie licytacji, a 30% tegoż szacunku — w drugim terminie licytacji.

(2) Jeżeli nieruchomości obciążona jest należnościami uprzywilejowanymi i instytucyj kredytu długoterminowego, przystępujący do licytacji powinien złożyć rękojmię licytacyjną w wysokości, pokrywającej co najmniej należności uprzywilejowane i raty zaległe i bieżące instytucyj kredytu długoterminowego. Część rękojmi co najmniej w wysokości, pokrywającej należności uprzywilejowane z umów o pracę, powinna być złożona w gotówce. Rozporządzenie Ministra Skarbu określi, w jakich rozmiarach może być złożona rękojmia w papierach wartościowych oraz w jakich papierach wartościowych i po jakim kursie.

Art. 95. (1) Cena przybicia, niepokryta przez rękojmię licytacyjną, może być uiszczona przez nabywcę, w ciągu sześciu tygodni od uprawomocnienia się postanowienia o przybicciu, papierami państwowymi lub listami zastawnymi instytucyj kredytu długoterminowego, które oznaczy rozporządzenie Ministra Skarbu.

(2) Skarbowi Państwa i Państwowemu Bankowi Rolnemu służy prawo pierwokupu nieruchomości po cenie licytacyjnej, przyczem cena nabywcia z wyjątkiem tej jej części, która powinna być

zapłacona w gotówce (art. 94 ust. (2)) będzie mogła być zapłacona papierami wartościowymi, przewidzianymi w ust. (1). Prawo pierwokupu gaśnie po upływie trzech tygodni od uprawomocnienia się postanowienia o przybicciu.

(3) Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może przyznać prawo pierwokupu również innym instytucjom, których zadaniem jest akcja parcelacyjna.

(4) Rozporządzenie Ministra Skarbu ustalać będzie kursy papierów wartościowych, po jakich będzie można uiszczać cenę licytacyjną.

Art. 96. (1) Z wypłaconej rękojmi będą pokryte w gotówce przedewszystkiem koszty postępowania i należności uprzywilejowane z umów o pracę.

(2) Z ceny licytacyjnej będą potrącone nieumorzone części pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego, które będą pozostawione na hipotece nieruchomości, poddanej egzekucji.

(3) Reszta ceny, wniesiona w papierach wartościowych, będzie użyta na zaspokojenie wierzycieli w kolejności, przewidzianej w Kodeksie Postępowania Cywilnego.

Art. 97. (1) Jeżeli licytacja w pierwszym terminie nie dojdzie do skutku, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w ciągu miesiąca od dnia licytacji orzec przejęcie na własność Państwa całości likwidowanych nieruchomości ziemskich

dłużnika. Przejęcie następuje według cen wywołania do pierwszej licytacji (art. 94 ust. (1)).

(2) Orzeczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych stanowi tytuł:

1) do objęcia przejętych nieruchomości w posiadanie Państwa,

2) do przepisania prawa własności na rzecz Państwa,

3) do skreślenia wpisów, dotyczących wierzytelności, obciążających nieruchomość ziemską z wyjątkiem nieumorzonej części pożyczek instytucji kredytu długoterminowego, które będą pozostawione na przejętej nieruchomości.

(3) Wynagrodzenie za przejęte nieruchomości ziemskie wypłaca się w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej według kursów, które ustalać będzie rozporządzenie Ministra Skarbu, przewidziane w art. 95 ust. (4). Wynagrodzenie to złożone będzie do depozytu sądowego w ciągu 30 dni po objęciu nieruchomości w posiadanie Państwa.

(4) Szczegółowe przepisy o sposobie wypłaty wynagrodzenia za przejęte nieruchomości ziemskie i podziale tego wynagrodzenia przez sąd pomiędzy uprawnionych ustali rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu.

Art. 98. (1) Postanowienia ustawowe i statutowe lub umowne, ograniczające prawo rozporządzania nieruchomością, nie stanowią przeszkody do przejęcia nieruchomości przez Państwo i wie-

rzycieli lub do sprzedaży z licytacji na podstawie przepisów rozdziału niniejszego.

(2) Nieruchomości przejęte na podstawie przepisów rozdziału niniejszego na własność Państwa, z wyjątkiem obszarów leśnych oraz nieruchomości, położonych w granicach administracyjnych miast, będą zaliczane na poczet wykonania planów parcelacyjnych.

Art. 99. Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczania obligacyj 3% państwowej renty ziemskiej (art. 34 cz. I ustawy o wykonaniu reformy rolnej) na cele nabywania i zwalniania od obciążeń nieruchomości zgodnie z przepisami rozdziału niniejszego.

R o z d z i a ł VIII.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Art. 100. (1) Powołuje się do życia Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych i wojewódzkie biura do spraw finansowo-rolnych.

(2) Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych podlega Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 101. Do zakresu działania Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych należy:

1) wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad wojewódzkimi urzędami rozjemczymi oraz kon-

troli w celu usprawnienia i ujednolicenia działalności powiatowych i wojewódzkich urzędów rozjemczych, w zakresie ustalonym przez Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu oraz Sprawiedliwości;

2) wykonywanie nadzoru nad działalnością wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych;

3) koordynowanie prac, związanych z akcją oddłużeniową na terenie województw;

4) wykonywanie innych czynności zleconych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministra Skarbu, z zakresu uporządkowania zadłużenia rolniczego;

5) składanie Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Skarbu sprawozdań o postępach akcji i przedstawianie wniosków z tej dziedziny.

Art. 102. (1) Do zakresu działania wojewódzkiego biura do spraw finansowo-rolnych należy:

1) wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad powiatowymi urzędami rozjemczymi;

2) stwierdzanie stanu faktycznego w sprawach, wymagających wiarygodności i znajomości rzeczy w zakresie akcji uporządkowania zadłużenia rolniczego, z tem zastrzeżeniem, że przy opiniowaniu spraw natury agrarnej wojewódzkie biuro działa w porozumieniu z właściwymi władzami ziemskimi;

3) ustalanie do użytku właściwych organów listy rzeczoznawców, nadzorców i innych osób,

przewidzianych w postępowaniu przy realizacji uporządkowania zadłużenia rolniczego;

4) udzielanie informacji i pouczeń, dotyczących uprawnień i obowiązków zainteresowanych, a wynikających z przepisów rozporządzenia niniejszego;

5) wykonywanie czynności, zleconych przez Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych i właściwych wojewodów.

(2) Działalność wojewódzkiego biura obejmuje obszar właściwego województwa.

Art. 103. Ministrowie: Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych ustalą organizację i tryb urzędowania organów, wymienionych w art. 100, oraz źródła ich dochodów i sposób kontroli nad dokonywanymi wydatkami, w szczególności rozporządzenie określi:

1) sposób powoływania i zwalniania dyrektorów Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych i ich zastępców,

2) sposób powoływania i zwalniania kierowników biur wojewódzkich oraz pozostałych pracowników Centralnego Biura i wojewódzkich biur oraz wysokość ich wynagrodzeń,

3) normy opłat, pobieranych przez te organy

za świadczenia w stosunku do osób interesowanych,

- 4) wysokość wpłat, dokonywanych przez urzędy rozjemcze na rzecz tych organów na podstawie art. 42 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253),
- 5) sposób prowadzenia rachunkowości i kasowości.

Art. 104. Ilekroć przepisy rozporządzenia niniejszego wymieniają urzędy rozjemcze, wymienienie to dotyczy urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, utworzonych na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253).

Art. 105. (1) Powiatowe urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich orzekają w sprawach posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A, wojewódzkie urzędy rozjemcze — w sprawach majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B i C.

(2) W sprawach wszczętych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego urzędy rozjemcze zachowują dotychczasową właściwość.

Art. 106. (1) W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) ustawa otrzymuje tytuł w brzmieniu: „o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich“;
- 2) wyrazy: „Rozdział I. Postanowienia ogólne“ przed art. 1 skreśla się;
- 3) art. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „(1) Tworzy się urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.
 - (2) Do zakresu działania tych urzędów należą sprawy, przekazane im w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) oraz w innych przepisach prawnych“;
- 4) art. 2—13 uchyla się;
- 5) w art. 14 ust. (1) lit. a) skreśla się wyraz: „większych“;
w ust. (1) lit. b) skreśla się wyraz: „mniejszych“;
w ust. (2) skreśla się wyrazy: „ustawy niniejszej“;
- 6) w art. 15 dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Działalność Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Warszawie rozciąga się również na obszar m. st. Warszawy“;
- 7) w art. 16 ust. (2) wyrazy: „który uprzednio zasięga w tej mierze opinii wojewódzkiego komitetu do spraw finansowo-rolnych“

zastępuje się wyrazami: „na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych“;

- 8) w art. 18 wprowadza się zmiany następujące:

dotychczasowa treść staje się ustępem pierwszym z tem, że: w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy: „i odwołuje“, po wyrazach: „prezes sądu okręgowego“ dodaje się wyrazy: „na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych“, wyrazy: „mu przez wydział powiatowy“ zastępuje się wyrazami: „Centralnemu Biuru przez przewodniczącego wydziału powiatowego“ oraz skreśla się wyrazy: „który przed postawieniem wniosku wysłuchuje opinii wojewódzkiego komitetu do spraw finansowo-rolnych“;

w zdaniu drugim wyrazy: „wszyscy członkowie powiatowego urzędu rozjemczego muszą być powołani“ zastępuje się wyrazami: „członkowie powiatowego urzędu rozjemczego powinni być powołani w miarę możliwości“;

dodaje się ust. (2) w brzmieniu: „Przewodniczącego, jego zastępców oraz pozostałych członków (ławników) powiatowego urzędu rozjemczego odwołuje prezes sądu okręgowego na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych“;

- 9) w art. 24 ust. (1) po wyrazach: „wojewódzkiego urzędu rozjemczego“ dodaje się wy-

razy: „o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej“, a w ust. (2) po wyrazach: „powiatowego urzędu rozjemczego“ dodaje się wyrazy: „o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej“;

- 10) w art. 26 ust. (1) dodaje się na końcu wyrazy: „a w przypadkach, określonych w szczególnych przepisach, również na wniosek komitetu konwersyjnego, działającego przy Banku Akceptacyjnym, Sp. Akc., władz administracyjnych i z urzędu“;

- 11) w art. 27 ust. (1) wyrazy: „osób i instytucyj, według swego uznania, a w szczególności od komitetów do spraw finansowo-rolnych, izb przemysłowo-handlowych oraz rolniczych“ zastępuje się wyrazami: „wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych“;

- 12) w art. 28 ust. (1) wyrazy: „Urząd rozjemczy“ zastępuje się wyrazami: „Przewodniczący urzędu rozjemczego lub jego zastępca“;

- 13) w art. 34 ust. (2) skreśla się wyrazy: „oraz pisma, wezwania, zaświadczenia i t. p. pochodzące z urzędu rozjemczego“ i dodaje się na końcu ustępu nowe zdanie w brzmieniu: „Pisma, wezwania, zaświadczenia i t. p., pochodzące z urzędu rozjemczego, podpisuje z upoważnienia przewodniczącego sekretarz tego urzędu“;

- 14) w art. 38 ust. (2) wyrazy: „w którego okręgu położone jest gospodarstwo wiejskie lub jego zarząd“ zastępuje się wyrazami: „znajdujący się w siedzibie wojewódzkiego urzędu rozjemczego“;
- 15) w art. 42 ust. (3) po wyrazach: „na rzecz powiatowego związku komunalnego“ dodaje się wyrazy: „na odrębny rachunek urzędu rozjemczego, oraz w obu przypadkach także na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych“ i skreśla się wyrazy: „oraz delegatury komitetów do spraw finansowo-rolnych“, a w ust. (4) po wyrazach: „ustawy niniejszej“ dodaje się wyrazy: „oraz zaległe opłaty i koszty postępowania przed urzędem rozjemczym“ oraz na końcu ustępu dodaje się wyrazy: „na odrębny rachunek urzędu rozjemczego“;
- 16) art. 45 otrzymuje brzmienie: „Nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych sprawuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Minister Sprawiedliwości. Ministrowie ci określają w drodze rozporządzenia sposób wykonywania nadzoru“.
- (2) Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich ze zmianami, wprowadzonymi rozporządzeniem niniejszem, z odpowiednią zmianą nu-

meracji rozdziałów, artykułów i ustępów w tytułach, jak i w treści.

Art. 107. Upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych do udzielania na wniosek osób interesowanych zezwoleń na wyłączenie gruntów z nieruchomości ziemskich, należących do ordynacji lub innych gospodarstw wiejskich, związanych węzłami substytucji powierniczej lub ograniczeniami prawa własności stale do tych nieruchomości przywiazanymi, jeżeli wyłączenie to ułatwi spłatę wszelkich długów ordynacji lub gospodarstw oraz ich właścicieli i użytkowników. Przypadki, w których dopuszczalne będzie wyłączanie, oraz tryb postępowania w celu dokonania wyłączenia określi rozporządzenie Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 108. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia ustalić uproszczony sposób ustanowienia zabezpieczenia rzeczowego na nieruchomościach ziemskich, nie posiadających uregulowanej hipoteki, oraz tryb i koszty takiego postępowania; w szczególności rozporządzenie to może określić kolejność pierwszeństwa zabezpieczenia dla poszczególnych kategorii wierzytelności.

Art. 109. Art. 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rol-

nietwie (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 652) otrzymuje brzmienie następujące:

W postępowaniu sądowym, przewidzianem w rozporządzeniu niniejszem, stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych w postępowaniu układowem (zapobiegającym upadłości). Nadto pobiera się wpis stały w wysokości 20 zł. od wniosku wierzyciela o udzielenie odroczenia wypłat dłużnikowi oraz od skarg apelacyjnych na wyroki sądu“.

Art. 110. Ministrowie Skarbu i Sprawiedliwości mogą w drodze rozporządzeń każdy w swoim zakresie, zwolnić całkowicie lub częściowo od wszelkich opłat stemplowych względnie sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonaniem przepisów rozporządzenia niniejszego, jak również obniżyć przewidziane w obowiązujących przepisach opłaty stemplowe względnie wynagrodzenie notariuszów i pisarzy hipotecznych za te czynności.

Art. 111. Rada Ministrów uprawniona jest do ustalania w drodze rozporządzeń stosunku przepisów rozporządzenia niniejszego do przepisów innych ustaw i rozporządzeń, normujących zagadnienia objęte rozporządzeniem niniejszem.

Art. 112. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 113. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 14 stycznia 1936 r.

o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central.

(Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 6 listopada 1935 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 501) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Spółdzielnie rolnicze i ich centrale handlowe bez względu na formę prawną tych central, — których stan gospodarczy uzasadnia konieczność uporządkowania ich zadłużenia, mogą być poddane postępowaniu układowemu z wierzycielami. Przepis ten nie dotyczy rolniczych spółdzielni kredytowych i ich central.

(2) Charakter spółdzielni i ich central, uzasadniający możliwość zastosowania postępowania układowego, ustala Minister Skarbu.

Art. 2. (1) Do orzekania w sprawach postępowania układowego powołany jest wojewódzki urząd rozjemczy do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(2) Zespół orzekający składa się z przewodniczącego lub jego zastępcy oraz czterech członków;

- 1) dwóch ławników, będących delegatami Ministra Skarbu,
- 2) jednego ławnika, będącego delegatem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych,
- 3) jednego ławnika spośród innych członków urzędu rozjemczego, reprezentujących kredyt zorganizowany.

Art. 3. (1) Otwarcie postępowania układowego może nastąpić:

- 1) na wniosek spółdzielni lub centrali,
- 2) na wniosek wierzyciela spółdzielni lub centrali,
- 3) na wniosek poręczyciela lub współzobowiązanego ze spółdzielnią lub centralą.

(2) Wniosek o otwarcie postępowania układowego można złożyć tylko w okresie do dnia 31 grudnia 1936 r.

Art. 4. (1) Projekt układu może przewidywać:

- 1) odroczenie terminów płatności lub rozłożenie sumy długu na raty na okres do lat 14,
- 2) zmniejszenie sumy długu i jego oprocentowania,
- 3) częściowe lub całkowite zwolnienie z odpowiedzialności poręczycieli lub innych osób współzobowiązanych ze spółdzielnią lub centralą,
- 4) wskazanie czy i w jaki sposób wykonanie zobowiązań, objętych układem, ma być zabezpieczone.

(2) Układ może przewidywać różne warunki dla poszczególnych kategorii wierzytelności w zależności od stopnia ich zabezpieczenia, przyczem sumy mieszczące się w pierwszej połowie szacunku nieruchomości można obniżyć w stopniu niższym, niż zabezpieczone na dalszych miejscach hipotecznych.

(3) Bez zgody zainteresowanych wierzycieli nie można obniżyć należności publiczno-prawnych i należności z tytułu umowy o pracę.

Art. 5. Ulgi, dotyczące zobowiązań spółdzielni i ich central, wynikające z układu, rozciągają się również na poręczycieli i innych współzobowiązanych,

Art. 6. Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady postępowania układowego, a w szczególności warunki i tryb postępowania, wierzytelności wyłączone z postępowania układowego, koszty postępowania, zasady nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych, stosunek przepisów dekretu niniejszego do innych przepisów, normujących zagadnienie, objęte dekretem niniejszym.

Art. 7. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SKARBU ORAZ ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 14 grudnia 1934 r.

o zaliczeniu gospodarstw wiejskich do grupy A i B w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 983).

Na podstawie art. 3, ust. (1) pkt. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. W województwach: wileńskim, nowogródzkim, poleskim; w powiatach: lubomelskim, kowelskim, sarnieńskim, kostopolskim i w części powiatu łuckiego, położonej na północ od linii kolejowej Kowel — Równe województwa wołyńskiego —

do grupy A zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 100 ha,

do grupy B zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 1.000 ha.

§ 2. W województwach: pomorskim, tarnopolskim, stanisławowskim; w powiatach: włodzimierskim, horochowskim, du-

bieńskim, rówieńskim, zdołbunowskim i krzemienieckim oraz w części powiatu łuckiego, położonej na południe od linii kolejowej Kowel — Równe województwa wołyńskiego; w powiatach: lubaczewskim, rawskim, sokalskim, jaworowskim, żółkiewskim, przemyskim, mościskim, gródeckim, lwowskim, dobromilskim, samborskim, rudeckim, bóbreckim, sanockim, leskim, turczańskim i drohobyckim województwa lwowskiego; w powiatach: włoszczowskim, koneckim i opoczyńskim województwa kieleckiego; w powiecie przasnyskim województwa warszawskiego; w powiatach: ostrołęckim, szczuczyńskim, augustowskim, suwalskim, białostockim, sokólskim, grodzieńskim, bielskim i wołkowyskim województwa białostockiego; w powiatach: biłgorajskim, bialskim i włodawskim województwa lubelskiego —

do grupy A zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 75 ha,

do grupy B zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 750 ha.

§ 3. Rozporządzenia, wydawane na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), mogą przewidywać podwyższenie granic obszaru gospodarstw wiejskich, zaliczanych do grupy A i B w okręgach, nieobjętych rozporządzeniem niniejszem.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 3 kwietnia 1935 r.

o oznaczeniu instytucji kredytu długoterminowego, uprawnionych do dokonywania konwersji.

(Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 196).

Na podstawie art. 21, ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządzam co następuje:

§ 1. Do dokonywania konwersji długów rolniczych na kredyt długoterminowy w listach zastawnych, przewidzianej w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), są uprawnione następujące instytucje kredytu długoterminowego:

- 1) Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie,
- 2) Towarzystwo Kredytowe Ziemskie we Lwowie,
- 3) Poznańskie Ziemstwo Kredytowe w Poznaniu,
- 4) Wileński Bank Ziemski, Spółka Akcyjna w Wilnie.

§ 2. Rozporządzenia, wydawane na podstawie art. 21, ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) mogą przewidywać inne, nieobjęte rozporządzeniem niniejszem, instytucje kredytu długoterminowego, upoważnione do dokonywania konwersji długów rolniczych na kredyt długoterminowy w listach zastawnych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 3 kwietnia 1935 r.

o ustaleniu listy związków rewizyjnych, zrzeszających spółdzielnie kredytowe, których wierzytelności nie podlegają przepisom ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych oraz przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 197).

Na podstawie art. 12 pkt. 2) ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 213) oraz art.

6 ust. (1), pkt. 10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządzam co następuje:

§ 1. Postanowienia ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 213) nie dotyczą wierzytelności spółdzielni kredytowych w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowem (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321), o ile w dniu 10 kwietnia 1933 r. należały do następujących związków rewizyjnych:

Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu,
Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie,
Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie,

Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Warszawie,
Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie,
Związek Spółek Rolniczych w Cieszynie,
Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Raiffeisena-Stefczyka w Katowicach,

Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu,
Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie,

Związek Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Polsce z siedzibą w Warszawie,

Związek Żydowskich Kupieckich Stowarzyszeń Spółdzielczych w Polsce z siedzibą w Warszawie,

Powszechny Związek na własnej pomocy opartych Spółdzielni we Lwowie,

Centralny Związek Spółdzielni Samopomocowych w Polsce z siedzibą we Lwowie,

Związek Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie,
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie,
Związek Spółek Niemieckich w Polsce z siedzibą w Łodzi,

Związek Spółdzielni Niemieckich w Polsce z siedzibą w Poznaniu,

Związek Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu,

Związek Niemieckich Spółdzielni Rolniczych w Polsce z siedzibą we Lwowie,

Związek Wiejskich Spółdzielni Województwa Pomorskiego w Grudziądzu.

§ 2. Przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) nie dotyczą wierzytelności spółdzielni kredytowych w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r., o prawie bankowem (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321), o ile należą do następujących związków rewizyjnych:

Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie,

Związek Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie,

Związek Rewizyjny Ruskich Spółdzielni we Lwowie,

Związek Spółdzielni Niemieckich w Polsce z siedzibą w Poznaniu,

Związek Wiejskich Spółdzielni Województwa Pomorskiego w Grudziądzu,

Związek Żydowskich Spółdzielni w Polsce z siedzibą w Warszawie,

Związek Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

§ 3. Przynależność spółdzielni do związku rewizyjnego stwierdza się na podstawie zaświadczenia pisemnego wystawionego: w przypadku przewidzianym w § 1 przez związek rewizyjny lub Radę Spółdzielczą, że spółdzielnia była członkiem związku w dniu 10 kwietnia 1933 r., a w przypadku przewidzianym w § 2 przez związek rewizyjny, że spółdzielnia jest członkiem związku w chwili wystawienia zaświadczenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 28 października 1934 r. Z dniem tym traci moc rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia

24 maja 1933 r. o ustaleniu list związków rewizyjnych, zrzeszających spółdzielnie kredytowe, których wierzytelności nie podlegają przepisom ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych oraz nie mogą być przedmiotem postępowania przed urzędami rozjemczymi, przewidzianymi ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 332).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 27 listopada 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie oznaczania papierów wartościowych i ich kursów przy spłacie długów rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 948).

Na podstawie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. Długi rolnicze, z wyjątkiem długów wobec instytucji, wymienionych w art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), przewyższające 500 zł, mogą być w okresie 3 lat, począwszy od dnia 28 października 1934 r., spłacane następującymi papierami wartościowymi:

I. papierami wartościowymi państwowymi i banków państwowych:

1) obligacjami pożyczek państwowych:

- a) serji I-ej Premjowej Pożyczki Budowlanej — według ich wartości nominalnej;
- b) 6⁰/₀-owej Pożyczki Wewnętrznej (Narodowej) — według ich wartości nominalnej.

Przy spłacie długów rolniczych obligacjami 6⁰/₀-owej Pożyczki Narodowej zachowują moc przepisy, dotyczące przelewów

obligacyj tej Pożyczki. Wierzycielowi służy prawo zastawiania przyjętych obligacyj 6⁰/₀-owej Pożyczki Narodowej w jednej z centralnych instytucji finansowych, wskazanych przez Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej po kursie 60 za 100 nominalnej wartości obligacyj przy oprocentowaniu 6¹/₂⁰/₀ w stosunku rocznym;

- c) serji I-ej 5⁰/₀-owej Państwowej Renty Ziemskiej, I-ej Serji 3⁰/₀-owej Państwowej Renty Ziemskiej, 5⁰/₀-owej Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z roku 1924, 5⁰/₀-owej Konwersyjnej Pożyczki Kolejowej — po 90⁰/₀ ich wartości nominalnej;
- 2) papierami wartościowymi banków państwowych:
- a) Państwowego Banku Rolnego: 7⁰/₀-owymi listami zastawnymi w złotych w złocie, 8⁰/₀-owymi listami zastawnymi w złotych w złocie,
- b) Banku Gospodarstwa Krajowego: 7⁰/₀-owymi listami zastawnymi w złotych w złocie, 8⁰/₀-owymi listami zastawnymi w złotych w złocie, — według ich wartości nominalnej.

II. listami zastawnymi:

- 1) wszystkimi listami zastawnymi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, z wyjątkiem 8⁰/₀-owych listów zastawnych serji z roku 1924 w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki, poręczonych przez Skarb Państwa, i 6⁰/₀-owych listów zastawnych serji z roku 1929 we frankach francuskich;
- 2) wszystkimi listami zastawnymi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, Wileńskiego Banku Ziemskiego Spółki Akcyjnej i Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie — po 80⁰/₀ ich wartości nominalnej, jeżeli miejsce płatności długów znajduje się na obszarze działalności tej samej instytucji kredytu długoterminowego, której listami zastawnymi następuje spłata; — po 70⁰/₀ ich wartości nominalnej, jeżeli miejsce płatności długów znajduje się poza obszarem działalności instytucji kredytu długoterminowego, której listami zastawnymi następuje spłata.

§ 2. Papiery wartościowe, wymienione w § 1 rozporządzenia niniejszego, powinny być zaopatrzone w należne kupony z bieżącym włącznieniem.

§ 3. Obszarem działalności Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie jest w rozumieniu rozporządzenia niniejszego obszar działalności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 28 czerwca 1933 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.

(Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 424).

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 29 marca 1933 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 271) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 654) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 271), a także z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. (poz. 424).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 23 sierpnia 1932 r.

w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

1) W przypadkach stosowania ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221), wierzytelności hipoteczne na parcelowanej nieruchomości regulowane będą:

a) drogą bezcieżarowego wydzielenia parcelowanej części nieruchomości w ramach obowiązujących przepisów prawnych;
b) drogą dobrowolnej segregacji obciążeń na mocy układu zawartego przez właściciela parcelowanej nieruchomości z wierzycielami;

c) o ile nie zachodzą warunki do regulacji wierzytelności w sposób określony w pkt. a), b) — drogą przymusowej segregacji obciążeń pomiędzy części nieruchomości, powstałe w wyniku parcelacji (poszczególne działki zbywane w drodze parcelacji i nie rozparcelowana część nieruchomości).

2) Za wierzytelności w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uznaje się wszelkie prawa rzeczowe, ujawnione w księdze hipotecznej (gruntowej), choćby przez zastrzeżenie (adnotację).

Art. 2.

O ile nie zachodzą warunki do regulacji wierzytelności w sposób określony w pkt. a) lub b) art. 1, właściciel parcelo-

wanej nieruchomości winien po uzyskaniu zaświadczenia, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, złożyć okręgowemu urzędowi ziemskiemu wniosek o przeprowadzenie przymusowej segregacji obciążeń (pkt. c) art. 1). Do wniosku należy dołączyć:

a) zaświadczenie wojewody, wydane w myśl art. 2 powołanej ustawy z dnia 12 marca 1932 r.;

b) pełny wyciąg hipoteczny (z wykazu księgi hipotecznej, gruntowej, rejestru wieczystego) parcelowanej nieruchomości;

c) wykaz wierzycieli, z podaniem ich miejsc zamieszkania; o ile w aktach hipotecznych podano prawne miejsce zamieszkania tych osób, należy ponadto dołączyć odpowiednie zaświadczenie władzy hipotecznej;

d) szkic nieruchomości z uwidocznieniem obszaru, przeznaczonego do parcelacji.

Art. 3.

1) Szacunek części nieruchomości, przeznaczonej do parcelacji, oraz części pozostałej ustalany będzie w porozumieniu z właścicielem parcelowanej nieruchomości i na jego koszt przez komisję, powołaną w myśl art. 2 wymienionej ustawy z dnia 12 marca 1932 r. przy pomocy biegłych. Szacunek ten winien być ujawniany w zaświadczeniach, wydawanych przez wojewodów w myśl art. 2 wymienionej ustawy z dnia 12 marca 1932 r.

2) Przy sporządzaniu szacunku w myśl cz. 1 należy brać pod uwagę ceny możliwe do osiągnięcia przy parcelacji danej nieruchomości, przy równoczesnym uwzględnieniu przeciętnych cen sprzedażnych w pięcioleciu 1926/27—1930/31 w najbliższej okolicy za podobne nieruchomości.

Art. 4.

Przymusowa segregacja nie może być dokonana w przypadkach, w których suma obciążeń, istniejących na parcelowanej nieruchomości w dacie wpisu ostrzeżenia (adnotacji), o udzieleniu zezwolenia na parcelację, jest wyższa od sumy szacunku części nieruchomości nieulegającej parcelacji (art. 3) i cen sprzedażnych obszaru parcelowanego (cz. 2 art. 8).

Segregacja przymusowa.

Art. 5.

1) Podział wierzytelności z tytułu hipotek zabezpieczających listy zastawne lub obligacje oraz z tytułu pożyczek długoterminowych, udzielonych przez instytucję kredytu długoterminowego, winien być dokonany w ten sposób, aby w ramach postanowień statutu i przepisów szacunkowych danej instytucji oraz postanowień umownych, dotyczących lokaty papierów, emitowanych przez daną instytucję, możliwie największa część wierzytelności przypadła na działki zbywane w drodze parcelacji. Instytucja nie jest jednak obowiązana do przeniesienia części pożyczki na taką działkę, na którą przypadłaby suma niższa niż 1500 złotych.

2) Kredyty gotówkowe, udzielone przez banki państwowe i zabezpieczone w pierwszej połowie wartości nieruchomości będą segregowane przez te banki.

Art. 6.

1) Segregacji wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego dokonywają te instytucje na żądanie parcelującego lub okręgowego urzędu ziemskiego. Segregacja winna być dokonana i operat dotyczący segregacji doręczony okręgowemu urzędowi ziemskiemu w ciągu miesiąca od daty złożenia instytucji kredytu długoterminowego projektu parcelacji, zatwierdzonego wykonanym orzeczeniem.

2) W razie niedokonania segregacji w terminie określonym w cz. 1, parcelującemu służy prawo zwrócenia się do okręgowego urzędu ziemskiego, który opracuje projekt segregacji na koszt tych instytucji, przyczem tryb określony w art. 14—16 ma odpowiednie zastosowanie. Okręgowy urząd ziemski winien wezwać instytucję kredytu długoterminowego do wzięcia udziału przez swego przedstawiciela w opracowaniu projektu segregacji; nieobecność tego przedstawiciela nie wstrzymuje jednak czynności okręgowego urzędu ziemskiego.

3) Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do segregacji wierzytelności wymienionych w cz. 2 art. 5.

Art. 7.

Przy segregacji wierzytelności, niewymienionych w art. 5, stosowana będzie zasada, że poszczególne wierzytelności przenosi się w całości na jedną z części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji, lub o ile okaże się to niemożliwe, na najmniejszą ich ilość.

Art. 8.

1) Segregację wierzytelności, niewymienionych w art. 5, należy dokonywać w ten sposób, aby przy uwzględnieniu obciążenia poszczególnych części nieruchomości rozsegregowaniem wierzytelnościami instytucyj kredytu długoterminowego:

a) każda wierzytelność, zabezpieczona na parcelowanej nieruchomości w granicach $1/2$ sumy szacunku części nieruchomości, nieulegającej parcelacji (art. 3) oraz cen sprzedażnych działek, powstałych w wyniku parcelacji, — mieściła się w $1/2$ ceny sprzedażnej działki, na którą przypadnie, a jeżeli zabezpieczona zostanie na nieparcelowanej części nieruchomości — w $1/2$ szacunku tej części;

b) każda wierzytelność zabezpieczona na parcelowanej nieruchomości w granicach $2/3$ sumy szacunku części nieruchomości, nieulegającej parcelacji (art. 3), oraz cen sprzedażnych działek, powstałych w wyniku parcelacji, — mieściła się w $2/3$ ceny sprzedażnej działki, na którą przypadnie, a jeżeli zabezpieczona zostanie na nieparcelowanej części nieruchomości — w $2/3$ szacunku tej części.

2) Za cenę sprzedażną w rozumieniu cz. 1 uważa się cenę wskazaną w zatwierdzonym projekcie parcelacji. Jeżeli jednak cena ta będzie wyższa od szacunku, przewidzianego w art. 3, okręgowy urząd ziemski może przy sporządzeniu segregacji przyjąć za podstawę cenę wszystkich lub niektórych działek, obniżoną stosownie do wysokości szacunku.

Art. 9.

Jeżeli na poszczególną część nieruchomości, powstałą w wyniku parcelacji przeniesiona zostanie więcej niż jedna wierzytelność, kolejność zabezpieczenia ustalana będzie w ten sposób, że

wierzytelności, wymienione w pkt. a) cz. 1 art. 8 zabezpieczone będą z pierwszeństwem przed wierzytelnościami, wymienionymi w pkt. b) cz. 1 tegoż artykułu, te zaś wierzytelności zabezpieczone będą z pierwszeństwem przed wszelkimi innymi wierzytelnościami. W obrębie każdej z tych grup wierzytelności pierwszeństwo hipoteczne będą miały te wierzytelności, które na parcelowanej nieruchomości miały wyższy stopień hipoteczny.

Art. 10.

Wierzycielom, w kolejności miejsc hipotecznych na nieruchomości parcelowanej, służy w granicach postanowień art. 7 prawo wyboru części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji, pod zabezpieczenie swoich wierzytelności.

Art. 11.

W przypadku, gdy na nabywcę części nieruchomości, powstałej z parcelacji, zatwierdzony został (cz. 3 art. 65 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej) wierzyciel hipoteczny lub wierzyciel z tytułu należności uprzywilejowanych, pozostali wierzyciele mogą korzystać z przewidzianego w art. 10 prawa wyboru działki o tyle tylko, o ile wykonanie tego prawa nie ograniczy możliwości przeniesienia na tę działkę, zgodnie z art. 8, wierzytelności nabywcy.

Art. 12.

1) Okręgowy urząd ziemski przystępuje do segregacji wierzytelności, niewymienionych w art. 5, po zatwierdzeniu wykończonym orzeczeniem projektu parcelacji, i po przeprowadzeniu segregacji wierzytelności, wymienionych w art. 5. O ile wszczęte zostało postępowanie sądowe, przewidziane w art. 18—19, okręgowy urząd ziemski wstrzyma czynności segregacyjne do czasu zakończenia tego postępowania.

2) Przed rozpoczęciem czynności segregacyjnych (art. 13) okręgowy urząd ziemski wystąpi do właściwego sądu hipotecznego z wnioskiem o dokonanie wpisu ostrzeżenia (adnotacji) o przystąpieniu do segregacji wierzytelności hipotecznych. Ostrzeżenie to (adnotacja) ma ten skutek, że od daty tego ostrze-

żenia (adnotacji) wszelkie późniejsze zmiany stanu hipotecznego tak co do własności, jak i obciążeń pozostaną bez wpływu na przebieg postępowania segregacyjnego. Ostrzeżenie to (adnotacja) ulega wykreśleniu z chwilą ujawnienia w księdze hipotecznej (gruntowej) tytułów wymienionych w art. 16; za zgodą okręgowego urzędu ziemskiego ostrzeżenie (adnotacja) może być wykreślone w każdym czasie.

3) Segregacja sporządzona będzie według stanu księgi hipotecznej (gruntowej) w dacie wpisu ostrzeżenia (adnotacji), przewidzianego w cz. 2.

Art. 13.

Przystępując do sporządzenia segregacji, okręgowy urząd ziemski wezwie wierzycieli do stawienia się w określonym terminie, celem dokonania prawa wyboru części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji (art. 10). Wezwania winny być doręczone co najmniej na siedem dni przed tym terminem. Wezwania te wysyłane będą listami poleconymi pod podanymi przez wierzycieli adresami. Niestawienie się w wyznaczonym terminie uważane będzie za zrzeczenie się prawa wyboru działki.

Art. 14.

1) Segregację, sporządzoną w myśl cz. 2 i 3 art. 6 i art. 7—13 ustala okręgowy urząd ziemski orzeczeniem. W treści tego orzeczenia winna być zawarta również segregacja wierzytelności hipotecznych, dokonana w myśl cz. 2 art. 5 i cz. 1 art. 6.

2) Orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Jednak osoby interesowane, które uważają, że prawa ich orzeczeniem okręgowego urzędu ziemskiego w części ustalającej segregację, sporządzoną w myśl cz. 2 i 3 art. 6 i art. 7—13 zostały naruszone, mogą w ciągu czternastu dni po doręczeniu im odpisu orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego zwrócić się do sądu o ponowne dokonanie segregacji. Po upływie tego terminu, o ile nie zgłoszono wniosku o wszczęcie postępowania sądowego (cz. 1 art. 15), orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego stają się wykonalnymi.

Art. 15.

1) Podania do sądu o ponowne dokonanie segregacji winny być w terminie wskazanym w cz. 2 art. 14 składane do okręgowego urzędu ziemskiego, który po dołączeniu akt postępowania przed urzędami ziemskimi niezwłocznie przesyła sprawę do sądu.

2) W okręgach sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie segregację przeprowadza sąd w trybie postępowania incydentalnego, na pozostałym zaś obszarze w trybie postępowania niespornego. Właściwym do przeprowadzenia segregacji jest sąd właściwy dla postępowania przy przymusowej sprzedaży parcelowanej nieruchomości. Sąd dokonywając segregacji, może za podstawę orzekania przyjąć wyniki postępowania przed urzędami ziemskimi.

3) Od podań, wnoszonych w myśl cz. 1 pobierany będzie wpis stosunkowy w wysokości $\frac{1}{2}\%$ od łącznej sumy segregowanych wierzytelności, nie wyższy jednak niż od sumy szacunku części nieruchomości, zbywanej w drodze parcelacji. Powyższe wpisy będą pobierane w pierwszej i drugiej instancji, a w instancji kasacyjnej (rewizyjnej) połowa tych wpisów niezależnie od kaucji kasacyjnej.

Art. 16.

Wykonalne orzeczenie okręgowego urzędu ziemskiego (art. 14), jak również prawomocne orzeczenie sądowe (art. 15) stanowią tytuł do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) wszelkich praw i zmian w istniejących prawach, zgodnie z treścią orzeczenia.

Koszty postępowania.

Art. 17.

1) Po wydaniu orzeczenia w myśl cz. 1 art. 14 lub po umorzeniu postępowania w myśl art. 21, okręgowy urząd ziemski ustali koszty sporządzenia segregacji oraz koszty postępowania przed urzędami ziemskimi; koszty te obciążają właściciela nieruchomości. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia ustalić ryczałtowe stawki opłat pobieranych

przez urzędy ziemskie za dokonanie segregacji w myśl rozporządzenia niniejszego. Należności powyższe wpływają na dochód części parcelacyjnej funduszu obrotowego reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 26, poz. 236).

2) Okręgowy urząd ziemski może uzależnić wszczęcie postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu niniejszem, od złożenia przez właściciela nieruchomości zaliczki na koszty określone w cz. 1 w wysokości, oznaczonej przez okręgowy urząd ziemski.

Postępowanie sądowe, poprzedzające ustalenie stanu obciążeń.

Art. 18.

O ile na parcelowanej nieruchomości istnieją obciążenia wymienione w pkt. a) do g) niniejszego artykułu, wówczas w celu umożliwienia ścisłego ustalenia stanu obciążeń tej nieruchomości, właściciel po uzyskaniu zaświadczenia, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań obciążających gospodarstwa rolne winien złożyć do sądu okręgowego, właściwego według miejsca położenia nieruchomości, podanie o dokonanie następujących czynności:

a) przerachowanie na złote zobowiązań hipotecznych, podlegających przerachowaniu w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213);

b) oszacowanie praw rzeczonych (ciężarów), których wartość pieniężna nie jest ujawniona, przyczem oszacowanie winno być dokonane według zasad, ustalanych w rozporządzeniach Ministrów: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanych na podstawie cz. 3 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciężających na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 22);

c) zwolnienie części nieruchomości przeznaczonej do parcelacji od praw dożywotniego użytkowania, o ile stwierdzone

będzie, że osoby, którym prawa te służą, są nieznane z miejsca pobytu i o ile właściciel nieruchomości udowodni lub uprawdopodobni, że osoby te przynajmniej od 10 lat z praw tych nie korzystały;

d) skreślenie służebności gruntowych, które wygasły lub stały się bezprzedmiotowe, o ile skreślenie to nie narusza kompetencji władz ziemskich, określonych w rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74 i 75);

e) skreślenie kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, co do których dłużnik udowodni, że wygasły lub wierzyciel nie udowodni, że powstały; nie dotyczy to jednak kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, których termin wykonania jeszcze nie nastąpił;

f) zastąpienie wpisem hipoteki (prawa zastawu) kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, z których tytułu powstało dla wierzyciela określone roszczenie;

g) ustalenie sumy zobowiązań, zabezpieczonych przez wpis zastrzeżenia, o ile suma ta nie została we wpisie ujawniona.

Art. 19.

Podania, składane w myśl art. 18, będą rozpatrywane przez sąd okręgowy jednoosobowo, poza zwykłą kolejnością spraw. Do właściwości sądowej oraz trybu postępowania mają zastosowanie postanowienia cz. 2 art. 15, przyczem w postępowaniu tem stosowane będą następujące uproszczenia:

a) postanowienie sądu, kończące postępowanie, podlega zażaleniu do sądu apelacyjnego w terminie czternastu dni; skarga kasacyjna (rewizyjna) od orzeczenia wydanego w II instancji nie służy;

b) w przypadkach, w których kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie przez obwieszczenie publiczne, doręczenie to uważa się za dokonane z upływem czternastu dni od wywieszenia w budynku sądowym.

Art. 20.

Od podań, wnoszonych do sądu w myśl art. 18 w sprawach wymienionych w pkt. b) do g), pobierany będzie wpis stały

w wysokości 30 zł. od każdego prawa objętego podaniem — oddzielnie w każdej instancji (art. 19), — a w sprawie wymienionej w art. 18 w pkt. a) — według obowiązujących przepisów o opłatach sądowych w sprawach związanych z przerachowaniem wierzytelności prywatno-prawnych.

Postanowienia końcowe.

Art. 21.

W każdym stadium postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu niniejszem, właściciel parcelowanej nieruchomości może przedstawić układ, zawarty ze wszystkimi osobami interesowanymi w przedmiocie dobrowolnej segregacji lub bezzwrotnego wydzielenia parcelowanego obszaru. Układ ten powinien być złożony w formie wymaganej dla oświadczeń ujawnianych hipotecznie. Ujawnianie tego układu w księdze hipotecznej (gruntowej) następuje ze stopniem hipotecznym ostrzeżeń (adnotacji), dokonanych w myśl art. 2 ustawy z 13 lutego 1932 r. o ujawnianiu hipotecznym zezwoleń na parcelację (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 95) lub cz. 2 art. 12 rozporządzenia niniejszego. Złożenie takiego układu powoduje umorzenie będącego w toku postępowania.

Art. 22.

1) Osoby, których wierzytelności ulegają przymusowej segregacji, mają prawo wystąpić do właściwego sądu z powództwem przeciwko właścicielowi nieruchomości:

a) bądź o zabezpieczenie części wierzytelności przypadających na parcelowaną część nieruchomości, na innym majątku właściciela tej nieruchomości;

b) bądź o spłatę części ich wierzytelności, przypadających na parcelowaną część nieruchomości, jeżeli spłata może być dokonana z posiadanych przez właściciela, poza parcelowanym majątkiem, środków bez zachwiania jego egzystencji gospodarczej;

— w obu przypadkach — jeśli przeprowadzenie segregacji utrudnia znacznie ściąganie wierzytelności.

2) Postępowanie, przewidziane w cz. 1, nie wstrzymuje postępowania, unormowanego rozporządzeniem niniejszem.

Art. 23.

1) W przypadku zastosowania rozporządzenia niniejszego, nie mają mocy prawnej:

a) rygory, zakazujące segregacji wierzytelności;

b) rygory, zakazujące przedterminowej lub częściowej spłaty wierzytelności, przyczem postanowienie to nie dotyczy instytucji kredytu długoterminowego.

2) Rygory, zakazujące zbywania obciążonego gruntu przed spłaceniem wierzytelności, nie mają mocy prawnej w razie zbycia gruntu w drodze parcelacji.

3) Toczące się postępowanie spadkowe nie przerywa postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem i nie stanowi przeszkody do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) zmian w istniejących prawach na podstawie tytułów, uzyskanych w trybie rozporządzenia niniejszego. W przypadku śmierci osoby, będącej stroną w postępowaniu, unormowanym rozporządzeniem niniejszem, sąd na wniosek okregowego urzędu ziemskiego wyznaczy kuratora masy spadkowej, któremu służyć będą wszelkie uprawnienia kuratora spadku wakującego.

Art. 24.

Opłaty w postępowaniu hipotecznym oraz stawki wynagrodzenia, ustalone w taksie dla pisarzy hipotecznych za czynności, dokonywane na podstawie tytułów, uzyskanych w trybie rozporządzenia niniejszego, ulegają obniżeniu o połowę.

Art. 25.

1) Jeżeli wierzytelności, które w wyniku segregacji przypadną na działki zbyte w drodze parcelacji, lub poszczególne ich raty kapitałne, będą wymagalne już w dniu przepisania prawa własności na nabywców lub stałyby się wymagalne w okresie trzech lat od tej daty, — okregowy urząd ziemski władny będzie na wniosek nabywcy odroczyć ich płatności na lat pięć, licząc od daty przepisania tytułu własności działki na nabywcę. Odroczenie to nie rozciąga się na odsetki od tych wierzytelności.

2) Od chwili wpisu ostrzeżenia (adnotacji) o udzieleniu zezwolenia na parcelację aż do jego wykreślenia, nie może być

z wyjątkiem przymusowego prawa zastawu wszczęta egzekucja z nieruchomości, będącej przedmiotem postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem, jednak wierzyciele hipoteczni mogą w celu przeprowadzenia egzekucji z części nieulegającej parcelacji, zgłosić wniosek o wydzielenie hipoteczne tej części nieruchomości, przyczem związane z tem koszty ponosi wnioskodawca.

3) Postanowienia cz. 1 i 2 nie dotyczą wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego.

Art. 26.

Sumy, składane do depozytu Państwowego Banku Rolnego w myśl powołanej ustawy z dnia 12 marca 1932 r. oraz rozporządzenia niniejszego, podlegają oprocentowaniu w wysokości nie niższej, aniżeli wkłady składane na rachunek bieżący w tymże Banku.

Art. 27.

1) Z kwot wpłaconych przez nabywców do depozytu Państwowego Banku Rolnego w myśl art. 5 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, mogą być za zgodą tych nabywców wypłacone właścicielowi na koszty parcelacji oraz na spłaty zaległych rat instytucji kredytu długoterminowego lub innych uciążliwych zobowiązań sumy, jakie okręgowy urząd ziemski uzna na ten cel za niezbędne. Zgoda nabywców nie będzie wymagana, jeżeli sumy, przez nich wpłacone, będą przez właściciela parcelowanej nieruchomości zabezpieczone w sposób, który okręgowy urząd ziemski uzna za dostateczny.

2) Parcelujący, który sum wpłaconych mu przez nabywców nie złoży do depozytu Państwowego Banku Rolnego w przeciągu czternastu dni od ich otrzymania, podlega karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 3.000 zł. albo jednej z tych kar. Rozpoznawanie tych przestępstw należy do władz administracyjnych.

Art. 28.

W przypadkach stosowania rozporządzenia niniejszego nie będzie miał zastosowania art. 57 ustawy z dnia 28 grudnia 1925

r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 29.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Skarbu w zakresie ich właściwości.

Art. 30.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DZIAŁ II
URZĘDY ROZJEMCZE

**OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA
I REFORM ROLNYCH**

z dnia 18 grudnia 1935 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy
z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozjemczych do
spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiej-
skich.

(Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 60).

Na podstawie art. 3 pkt. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1935 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych oraz ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 449), ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych dekretem powyższym.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

J. Poniatowski.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 grudnia 1935 r. (poz. 60).

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

O URZĘDACH ROZJEMCZYCH DO SPRAW MAJĄTKOWYCH POSIADACZY GOSPODARSTW WIEJSKICH.

Art. 1. (1) Tworzy się urzędy rozejmce do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(2) Do zakresu działania tych urzędów należą sprawy, przekazane im w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r., o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) oraz w innych przepisach prawnych.

R o z d z i a ł I.

ORGANIZACJA URZĘDÓW ROZJEMCZYCH.

Art. 2. (1) Urzędy rozejmce działają:

- a) przy urzędach wojewódzkich — wojewódzkie urzędy rozejmce do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (wojewódzkie urzędy rozejmce),
- b) przy powiatowych związkach komunal-

nych — powiatowe urzędy rozejmce do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (powiatowe urzędy rozejmce).

(2) Przepisy, które mówią o urzędach rozejmczych, dotyczą obu wymienionych rodzajów tych urzędów.

Art. 3. (1) Działalność wojewódzkiego urzędu rozejmczego rozciąga się na obszar województwa. Działalność Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Warszawie rozciąga się również na obszar m. st. Warszawy.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzeń znosić poszczególne wojewódzkie lub powiatowe urzędy rozejmce z jednoczesnem rozszerzeniem właściwości wskazanych w tem rozporządzeniu urzędów rozejmczych na teren województw lub powiatów, w którym urząd rozejmczy został zniesiony. W tym samym trybie Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może ponownie tworzyć urzędy rozejmce.

Art. 4. (1) Przewodniczącego wojewódzkiego urzędu rozejmczego oraz jego zastępców mianuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Pozostałych członków tego urzędu (ławników) mianuje i odwołuje prezes sądu apelacyj-

nego w porozumieniu z wojewodą, na wniosek Centralnego biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

(3) W miarę możliwości przewodniczący i jego zastępca powinni posiadać kwalifikacje sędziowskie, członkowie zaś wojewódzkiego urzędu rozjemczego powinni w miarę możliwości posiadać wykształcenie prawnicze.

(4) Członkowie urzędu rozjemczego, z wyjątkiem przewodniczącego i jego zastępców, muszą być powołani z pośród osób, zamieszkałych na obszarze działania danego urzędu, przytem połowa z nich z pośród osób, których głównym zawodem jest gospodarka wiejska, a połowa z pośród innych osób, zwłaszcza reprezentujących kredyty zorganizowany, zawody przemysłowe i handlowe.

Art. 5. Działalność powiatowego urzędu rozjemczego rozciąga się na okręg powiatowego związku komunalnego oraz na miasta, wydzielone z tego związku.

Art. 6. (1) Przewodniczącego, jego zastępców oraz pozostałych członków (ławników) powiatowego urzędu rozjemczego mianuje prezes sądu okręgowego na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, z pośród kandydatów, mających, o ile możliwości, wykształcenie prawnicze, przedstawionych Centralnemu Biuru przez przewodniczącego wydziału powiatowego. Członkowie powiatowego urzędu rozjemczego powinni

być powołani, w miarę możliwości, z pośród osób, zamieszkałych na obszarze działalności tego urzędu, przyczem połowa z nich z pośród osób, których głównym zawodem jest gospodarka wiejska, a połowa z pośród innych osób, zwłaszcza reprezentujących zawody przemysłowe i handlowe.

(2) Przewodniczącego, jego zastępców oraz pozostałych członków (ławników) powiatowego urzędu rozjemczego odwołuje prezes sądu okręgowego na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

Art. 7. (1) Od powołania na członka urzędu rozjemczego uchylać się mogą jedynie kobiety, duchowni i zakonnicy, wojskowi i funkcjonariusze policji państwowej w służbie czynnej, urzędnicy publiczni, adwokaci, obrońcy sądowi, drobni przemysłowcy i kupcy, osoby, żyjące z płacy dziennej lub tygodniowej, osoby, mające ponad 65 lat ukończonych, oraz osoby, którym stan zdrowia nie pozwala na pełnienie tych obowiązków.

(2) O zasadności uchylenia się od powołania na członka wojewódzkiego urzędu rozjemczego rozstrzyga ostatecznie prezes sądu apelacyjnego.

(3) Osoba, uchylająca się bez uzasadnionej przyczyny od przyjęcia godności członka wojewódzkiego urzędu rozjemczego, podlega karze grzywny do 200 złotych.

(4) O zasadności uchylenia się od powołania

na członka powiatowego urzędu rozjemczego rozstrzyga ostatecznie prezes sądu okręgowego.

(5) Osoba, uchylająca się bez uzasadnionej przyczyny od przyjęcia godności członka powiatowego urzędu rozjemczego, podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 8. (1) Członkowie wojewódzkiego urzędu rozjemczego składają na ręce prezesa sądu apelacyjnego lub sędziego, przez niego wyznaczonego, przysięgę, że będą gorliwie i bezstronnie pełnili swój urząd i dochowają tajemnicy urzędowej.

(2) Członkowie powiatowego urzędu rozjemczego składają przysięgę tej samej treści na ręce prezesa sądu okręgowego lub sędziego, przez niego wyznaczonego.

Art. 9. (1) Członkowie urzędu rozjemczego, którzy bez należytego usprawiedliwienia nie przybywają na posiedzenie urzędu, opóźniają się lub uchylają się od pełnienia swoich urzędowych obowiązków, podlegają za każdym razem karze grzywny, a mianowicie: członkowie wojewódzkiego urzędu rozjemczego — do 100 złotych, członkowie zaś powiatowego urzędu rozjemczego — do 30 złotych.

(2) O karze grzywny, oznaczonej w art. 7 i w artykule niniejszym, orzeka na wniosek przewodniczącego urzędu sąd grodzki, w którego okręgu mieści się siedziba urzędu. Orzeczenie będzie

wydane po wysłuchaniu zainteresowanego członka urzędu rozjemczego i jest ostateczne.

(3) Członkowie urzędu rozjemczego, którzy dopuścili się rażącego naruszenia obowiązków urzędowych, mogą być usunięci z urzędu przez władzę, która ich mianowała.

Art. 10. Wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i jego zastępców oraz członków urzędu rozjemczego ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Właściwy miejscowo jest ten urząd rozjemczy, na którego obszarze działania znajduje się gospodarstwo wiejskie; jeżeli gospodarstwo jest położone na obszarach działalności więcej, niż jednego urzędu rozjemczego, właściwość miejscową ustala się według położenia miejscowości, w której znajduje się zarząd gospodarstwa.

R o z d z i a ł II.

ZESPÓŁ ORZEKAJĄCY.

Art. 12. (1) W skład zespołu orzekającego wojewódzkiego urzędu rozjemczego, o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej, wchodzi pięciu członków, a mianowicie: przewodniczący lub jego zastępca, dwóch ławników, których głównym

zawodem jest gospodarka wiejska, i dwóch ławników z pośród innych członków urzędu. W zespole orzekającym musi znajdować się przynajmniej jeden przedstawiciel kredytu zorganizowanego. Przynajmniej jeden z członków zespołu powinien mieć wykształcenie prawnicze.

(2) W skład zespołu orzekającego powiatowego urzędu rozjemczego, o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej, wchodzi trzech członków, a mianowicie: przewodniczący lub jego zastępca, jeden ławnik, którego głównym zawodem jest gospodarka wiejska, i jeden ławnik z pośród innych członków urzędu.

Art. 13. (1) Do członków zespołu orzekającego mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wyłączeniu sędziów w sprawach cywilnych. Przewodniczący zespołu ma prawa przewodniczącego na posiedzeniach sądowych w sprawach cywilnych.

(2) Narady członków zespołu są tajne. Orzeczenia i postanowienia zespołu zapadają większością głosów i powinny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami wszystkich członków zespołu.

(3) Jeżeli któryś z członków odmówi podpisu lub nie może podpisać orzeczenia, postanowienia lub ugody, pozostali zaznaczają to na samem orzeczeniu, postanowieniu lub ugodzie. Orzeczenie, postanowienie lub ugoda, podpisane przez więk-

szość członków zespołu, ma taką samą moc, jak podpisane przez wszystkich.

R o z d z i a ł III.

POSTĘPOWANIE.

Art. 14. (1) Urząd rozjemczy działa na wniosek posiadacza gospodarstwa wiejskiego, wierzyciela lub obu tych stron, a w przypadkach, określonych w szczególnych przepisach również na wniosek komitetu konwersyjnego, działającego przy Banku Akceptacyjnym Sp. Akc., władz administracyjnych i z urzędu oraz — w granicach właściwości — na wniosek każdej osoby uprawnionej do korzystania z przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

(2) We wniosku należy szczegółowo przedstawić stosunki majątkowe dłużnika i powołać się na odpowiednie dowody.

(3) Jeden wniosek może obejmować spór z jednym lub większą liczbą wierzycieli.

Art. 15. (1) Urząd rozjemczy może zasięgnąć opinii o stanie gospodarczym dłużnika, oraz o wierzycielu od wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

(2) Zarówno dłużnik, jak i wierzyciel obowiązani są okazać przedstawicielowi lub przedstawicielom instytucji, wskazanej przez urząd rozjemczy, księgi, rachunki, korespondencję i wszystko, co stwierdza ich stan gospodarczy lub ma związek z daną sprawą.

(3) Urząd rozjemczy ma również prawo żądać bezpośredniego przedstawienia mu dowodów, wskazanych w ustępie poprzedzającym.

(4) Jeżeli od wypełnienia powyższych obowiązków uchyła się strona, która wniosła sprawę, urząd rozjemczy odrzuci wniosek.

Art. 16. (1) Przewodniczący urzędu rozjemczego lub jego zastępca ma prawo zabezpieczyć wnioski:

- a) postanowieniem, uprawniającem do wniesienia ostrzeżenia (adnotacji) do wykazu hipotecznego w przypadku, gdy wierzycielność jest wpisana do hipoteki;
- b) postanowieniem, zawieszającym postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi.

(2) Postanowienia te są ostateczne i natychmiast wykonalne.

(3) Postępowanie, wszczęte przed urzędem rozjemczym, powoduje zawieszenie postępowania sądowego w tejże sprawie. Postępowanie sądowe będzie następnie umorzony, bądź podjęte na nowo

zależnie od wyniku sprawy w urzędzie rozjemczym.

Art. 17. (1) Urząd rozjemczy wzywa strony na rozprawę z zagrożeniem, że niestawienie się nie wstrzyma rozprawy oraz wydania orzeczenia. Rozprawę należy przeprowadzić, o ile możności, w ciągu 21 dni od złożenia wniosku. Sprawy, w których zastosowano art. 16, winny być rozpatrywane w pierwszej kolejności.

(2) Wezwane strony powinny stawić się osobiście, albo przez pełnomocnika. Urząd rozjemczy ma jednak prawo żądać osobistego stawienia stron. Strony i ich pełnomocnicy powinni zgodnie z prawdą udzielić wyjaśnień, żądanych przez urząd.

(3) Urząd rozjemczy może przedsięwziąć wszelkie dochodzenia, potrzebne do wydania orzeczenia, a w szczególności wzywać i przesłuchiwać bez przysięgi lub pod przysięgą osoby (świadków i biegłych), które mogą udzielić wyjaśnień, jak również może przesłuchiwać strony pod przysięgą.

Art. 18. (1) Wojewódzki urząd rozjemczy nakłada kary grzywny do 100 zł., zaś powiatowy urząd rozjemczy — do 30 złotych — na osoby, wezwane do przedstawienia dowodów lub udzielenia wyjaśnień za odmówienie złożenia tych wyjaśnień i dowodów, albo za nieusprawiedliwione niestawienie, a także na świadków i biegłych

za odmówienie złożenia przysięgi, oraz na osoby, zachowujące się niewłaściwie podczas rozprawy.

(2) Postanowienie wojewódzkiego urzędu rozjemczego, nakładające grzywnę do 30 złotych, a powiatowego urzędu rozjemczego do 10 złotych — jest ostateczne.

(3) Od postanowienia wojewódzkiego urzędu rozjemczego, nakładającego grzywnę ponad 30 złotych, i od postanowienia powiatowego urzędu rozjemczego, nakładającego grzywnę ponad 10 złotych, służy w ciągu 14 dni od dnia doręczenia postanowienia prawo odwołania się do sądu grodzkiego, w którego okręgu znajduje się siedziba urzędu rozjemczego. Orzeczenie sądu grodzkiego jest ostateczne.

(4) Urzędnik publiczny, wezwany do złożenia wyjaśnień z tytułu piastowanego urzędu, odpowiada za czyny lub zaniechania, wymienione w ust. 1, w drodze służbowej.

Art. 19. Wszystkie władze i urzędy powinny udzielać urzędowi rozjemczemu pomocy prawnej. W szczególności sądy oraz organa egzekucyjne winny dostarczać na żądanie urzędu rozjemczego potrzebnych akt.

Art. 20. Rozprawy są ustne i jawne. Jawność należy wyłączyć na zgodny wniosek obu stron, a na wniosek choćby jednej strony wówczas, gdy mają być rozpatrywane wydarzenia z życia prywatnego lub tajemnice zawodowe. Publiczne ogło-

szenie treści rozprawy tajnej jest wzbronione. Zakaz ten nie dotyczy orzeczenia.

Art. 21. (1) Urząd rozjemczy może dopuszczać i przeprowadzać dowody nawet nie powołane przez strony i nie jest związany żadnymi ustawowymi zasadami dowodowymi, lecz ma orzekać według swego przekonania, opartego na swobodnej ocenie wszelkich okoliczności.

(2) W szczególności może:

1) przyjąć i uwzględnić dowód ze świadków i przesłuchania stron przeciwko dowodom z dokumentów;

2) wziąć pod uwagę ustne przyrzeczenia dane przed, przy lub po sporządzeniu dokumentu, chociażby nie były zgodne z dokumentem.

Art. 22. (1) Protokoły posiedzeń urzędu rozjemczego powinny być podpisane przez przewodniczącego i osobę, prowadzącą protokół. Protokoły zeznań świadków oraz przesłuchania biegłych powinny być podpisane również przez te osoby.

(2) Wypisy postanowień, orzeczeń i ugód powinny być zaopatrzone podpisem przewodniczącego oraz pieczęcią urzędu. Pisma, wezwania, zaświadczenia itp., pochodzące z urzędu rozjemczego, podpisuje z upoważnienia przewodniczącego sekretarz tego urzędu.

(3) Urzędy rozjemcze używają okrągłych pie-

części z godłem państwowem, naokoło którego znajduje się nazwa urzędu i oznaczenie jego siedziby.

R o z d z i a ł IV.

UGODY I ORZECZENIA.

Art. 23. (1) Ugoda, zawarta przed urzędem rozjemczym, jeżeli ją podpisały strony i zespół orzekający, ma moc prawną narówni z wyrokiem sądowym i stanowi tytuł egzekucyjny.

(2) Ugody, zawarte przed urzędem rozjemczym, są wolne od opłat stemplowych.

Art. 24. (1) Orzeczenie może być wydane dopiero wówczas, gdy strony miały możność wypowiedzenia się tak co do okoliczności sprawy, jak i co do wyniku przeprowadzonych w danej sprawie dochodzeń.

(2) Orzeczenie należy sporządzić na piśmie najdalej w ciągu trzech dni po ukończeniu rozprawy.

Art. 25. (1) Orzeczenie urzędu rozjemczego winno zawierać: a) miejsce i datę wydania orzeczenia, b) oznaczenie urzędu, c) imiona i nazwiska członków zespołu orzekającego, d) dokładne oznaczenie stron, ich ustawowych zastępców i peł-

nomocników w sprawie (imiona i nazwiska, zawód, miejsce zamieszkania i stanowisko w sporze), e) wskazanie, na czyj wniosek wydano orzeczenie, f) orzeczenie, co do przedmiotu sporu i w sprawie kosztów, g) krótkie przedstawienie stanu rzeczy i uzasadnienie.

(2) Orzeczenie może nałożyć obowiązek zabezpieczenia wykonania jego poszczególnych postanowień.

(3) Orzeczenie winno być doręczone stronom na piśmie.

(4) Orzeczenia urzędów rozjemczych są wolne od opłat stemplowych.

Art. 26. (1) Orzeczenie urzędu rozjemczego jest ostateczne i ulega zaskarżeniu tylko w przypadkach następujących:

1) jeżeli urząd rozjemczy przekroczył zakres swej właściwości,

2) jeżeli pogwałcono istotne przepisy postępowania,

3) jeżeli orzeczenie jest niezrozumiałe lub sprzeczne z prawem,

4) jeżeli nie zostały należycie wyświetlone okoliczności sprawy, mające wpływ stanowczy na rozstrzygnięcie,

5) jeżeli zachodzą przyczyny, które stanowią podstawę do skargi o wznowienie postępowania.

(2) Skargę o uchylenie orzeczenia należy.

wnieść za pośrednictwem urzędu rozjemczego do sądu okręgowego w ciągu dwóch tygodni od doręczenia orzeczenia. Właściwy jest sąd okręgowy, znajdujący się w siedzibie wojewódzkiego urzędu rozjemczego.

(3) Z orzeczeniami zrównane są postanowienia, kończące postępowanie.

Art. 27. (1) Sąd okręgowy w razie uwzględnienia skargi uchyla orzeczenie urzędu rozjemczego i przekazuje sprawę temu samemu urzędowi do ponownego rozpatrzenia w innym zespole orzekającym.

(2) Jeżeli sąd okręgowy uzna, że niema pogwałcenia istotnych przepisów postępowania, a zachodzi naruszenie prawa materialnego, może orzec co do przedmiotu sprawy zamiast odesłania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Przy wydaniu wyroku sąd okręgowy jest związany stanem faktycznym, ustalonym w zaskarżonym orzeczeniu.

(3) Na orzeczenie sądu okręgowego niema zażalenia ani odwołania.

(4) Urząd rozjemczy, któremu sprawa została odesłana, związany jest wykładnią prawa, zawartą w orzeczeniu sądu okręgowego. Nie można opierać skargi na orzeczenie urzędu rozjemczego, wydane po ponownym rozpoznaniu sprawy, na podstawach, sprzecznych z wykładnią prawną, ustaloną przez sąd okręgowy.

Art. 28. Prawomocne orzeczenie urzędu rozjemczego ma moc prawną narówni z wyrokiem sądowym i stanowi tytuł egzekucyjny.

R o z d z i a ł V.

KOSZTY.

Art. 29. Koszty, związane z utworzeniem i utrzymaniem wojewódzkich urzędów rozjemczych, pokrywane są z budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, koszty zaś związane z utrzymaniem powiatowych urzędów rozjemczych, z budżetu powiatowych związków komunalnych.

Art. 30. (1) Wnioskodawca wnosi koszty postępowania oraz specjalne opłaty od wniosku o rozpoznanie sprawy i od wydanych przez urząd rozjemczy dokumentów.

(2) Łączna wysokość opłat, wymienionych w poprzednim ustępie, nie może przenosić odpowiednich opłat sądowych. Wysokość i sposób poboru opłat ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

(3) Powyższe koszty i opłaty w sprawie przed wojewódzkim urzędem rozjemczym wpływają na dochód budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform

Rolnych, w sprawie zaś przed powiatowym urzędem rozjemczym — na rzecz powiatowego związku komunalnego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego, oraz w obu przypadkach także na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, według stosunku, który określi Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych.

(4) Grzywny, wymierzane na podstawie ustawy niniejszej oraz zaległe opłaty i koszty postępowania przed urzędem rozjemczym będą ściągane w trybie administracyjnym. Jeżeli grzywny te zostały nałożone na członków wojewódzkiego urzędu rozjemczego, bądź w sprawach, toczących się przed tym urzędem, wpływają na dochód budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, grzywny natomiast, nałożone na członków powiatowego urzędu rozjemczego, bądź w sprawach, toczących się przed tym urzędem, wpływają na dochód budżetu powiatowego związku komunalnego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego.

Art. 31. (1) Jeżeli postępowanie przed urzędem rozjemczym zostanie zakończone ugodą, rozdział kosztów postępowania powinien być przewidziany w tejże ugodzie.

(2) W innych wypadkach urząd określi, kto i w jakich częściach ponosi koszty.

Art. 32. W postępowaniu ze skargi o uchylene orzeczenia urzędu rozjemczego pobiera się

opłaty według przepisów o kosztach sądowych. Opłata sądowa od skargi o uchylenie wynosi połowę wpisu stosunkowego.

R o z d z i a ł VI.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 33. Nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych sprawuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Minister Sprawiedliwości. Ministrowie ci określają w drodze rozporządzenia sposób wykonywania nadzoru.

Art. 34. (1) Urzędy rozjemcze, powstałe na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653), stają się z mocy prawa powiatowymi urzędami rozjemczymi w rozumieniu ustawy niniejszej.

(2) Sprawy, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej toczą się przed urzędami rozjemczymi do spraw kredytowych małej własności rolnej, będą zakończone w trybie przepisów ustawy niniejszej.

Art. 35. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych, każdemu we właściwym zakresie działania.

Art. 36. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą w terminie i na obszarach, które określi Rada Ministrów w drodze rozporządzeń, ustalając jednocześnie przepisy przejściowe. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 stycznia 1935 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat i kosztów postępowania przed urzędami rozjemczymi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 22).

Na podstawie art. 30 i 35 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 974) zarządza się co następuje:

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia artykuły odnoszą się do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), paragrafy zaś — do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Opłaty w postępowaniu przed urzędami rozjemczymi są następujące:

- 1) wpis,
- 2) opłata kancelaryjna.

Ponadto pobiera się koszty postępowania.

§ 3. Opłaty i koszty postępowania należy uiszczać w gotówce. Urząd rozjemczy nie podejmuje żadnej czynności, jeżeli strona obowiązana do uiszczenia opłaty obowiązku tego nie dopełni.

Urząd rozjemczy może zwolnić całkowicie lub częściowo od obowiązku uiszczenia opłat osoby, które poniosły straty majątkowe z powodu klęski żywiołowej, jeżeli osoby te przedstawiają zaświadczenie właściwego starosty, stwierdzające wysokość strat.

§ 4. Wpis jest stosunkowy i stały.

§ 5. Wpis stosunkowy pobiera się od wniosku o wszczęcie postępowania w sprawach wymienionych w § 6 i wynosi — z wyjątkiem przypadków określonych w § 7 — $1\frac{1}{2}\%$ wartości przedmiotu postępowania, przyczem każde rozpoczęte 100 zł. tej wartości liczy się za pełne.

Jeśli wartość przedmiotu postępowania przewyższa kwotę 50.000 złotych, wpis stosunkowy wynosi od pierwszych 50.000 zł. — 750 zł., od nadwyżki — 1% .

§ 6. Wartość przedmiotu postępowania stanowi w sprawie:

- 1) o ustalenie terminu lub terminów spłaty długu (art. 46 i 49) — suma długu,
- 2) o obniżenie należności wierzyciela (art. 50, 51, 53, 54 i 57) — suma, o którą należność ulec ma obniżeniu,
- 3) o uchylenie prawa spłaty długu papierami wartościowymi (art. 17) — suma długu,
- 4) o ustalenie pozorności czynności prawnej i wykreślenie wpisów hipotecznych (art. 59) — suma mająca ulec wykreśleniu,
- 5) o rozwiązanie umowy sprzedaży i ustalenie rozrachunku z tego tytułu (art. 55) — umówiona cena sprzedaży,
- 6) o uznanie umowy dzierżawy za nieistniejącą (art. 52) — suma czynszu dzierżawnego za okres jednego roku,
- 7) o przedterminowe rozwiązanie umowy dzierżawy (art. 58) — suma czynszu dzierżawnego za okres jednego roku,
- 8) o uchylenie lub ograniczenie odpowiedzialności poręczycieli lub ustanowienie zabezpieczenia (art. 60) — suma, którą poręczono,
- 9) o uznanie przedwstępnej umowy sprzedaży lub umowy sprzedaży za nieistniejącą (art. 52) — umówiona cena sprzedaży,

- 10) o wydanie zaświadczenia co do długów podlegających rozłożeniu na spłaty z mocy samego prawa (art. 44 i 45 ust. (3)) — suma, co do której ma być wydane zaświadczenie,

- 11) o uchylenie skutków zalegania z zapłatą (art. 47 ust. (3)) — suma zaległości po dzień wniesienia wniosku.

§ 7. W sprawach, wymienionych w § 6 pkt. 6—8 wpis stosunkowy wynosi 1% , a w sprawach wymienionych w pkt. 9—11 — $\frac{1}{2}\%$ wartości przedmiotu postępowania.

§ 8. W przypadkach, gdy ustalenie wartości przedmiotu postępowania nie jest możliwe przed rozpoznaniem wniosku, przewodniczący urzędu rozjemczego określi wysokość zaliczki, jaką wnioskodawca będzie obowiązany uiścić przed rozpoczęciem czynności urzędu. W orzeczeniu kończącym postępowanie urząd rozjemczy określi sumę wpisu, uwzględniając pobraną zaliczkę.

§ 9. Suma wpisu stosunkowego nie może wynosić w powiatowym urzędzie rozjemczym mniej niż 2 złote, a w wojewódzkim urzędzie rozjemczym — mniej niż 10 złotych.

Jeżeli suma wpisu stosunkowego w postępowaniu przed powiatowym urzędem rozjemczym przewyższa 50 zł., a w postępowaniu przed wojewódzkim urzędem rozjemczym 500 zł. — wnioskodawca uiści tymczasowo wpis w wysokości kwot wymienionych, nadwyżkę zaś urząd rozjemczy może obniżyć według własnego uznania, biorąc pod uwagę finansową sytuację wnioskodawcy. Ustaloną przez urząd rozjemczy nadwyżkę ponad kwotę uiszczoną tymczasowo wnioskodawca winien wpłacić w ciągu 14 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem umorzenia sprawy.

§ 10. Na żądanie strony zwraca się połowę wpisu stosunkowego w razie cofnięcia wniosku przed rozpoczęciem rozprawy oraz w przypadku zawarcia ugody.

Jeżeli strony zgodnie wniosą o wszczęcie postępowania wyłącznie w celu zawarcia ugody, pobiera się opłatę w wysokości piątej części wpisu stosunkowego obliczonego od wartości przedmiotu ugody.

§ 11. We wszystkich sprawach, niewymienionych w § 6, pobiera się od wniosku o wszczęcie postępowania wpis stały, który wynosi w postępowaniu przed wojewódzkim urzędem rozjemczym 30 zł., a przed powiatowym urzędem rozjemczym — 5 zł.

Wpis stały od wniosku w sprawie o uchylenie zastosowania ulg w odniesieniu do posiadacza gospodarstwa grupy B (art. 48), lub o zaliczenie gospodarstwa ogrodniczego, prowadzonego na obszarze do 50 ha, do grupy B (art. 3 ust. (3)), wynosi 75 zł.

§ 12. Jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania obejmuje kilka spraw podlegających opłacie wpisu stosunkowego lub kilka spraw podlegających opłacie wpisu stałego, wówczas pobiera się opłatę w wysokości sumy wszystkich wpisów stosunkowych lub sumy wszystkich wpisów stałych. Suma wpisów stałych nie może jednak przewyższać w powiatowym urzędzie rozjemczym 15 zł., a w wojewódzkim urzędzie rozjemczym 90 zł.

Jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania obejmuje kilka spraw, z których jedne podlegają opłacie wpisu stosunkowego, inne zaś opłacie wpisu stałego, wówczas oblicza się osobno sumę wszystkich wpisów stosunkowych i sumę wszystkich wpisów stałych, a pobiera się tytułem opłaty jedynie tę sumę, która jest wyższa.

§ 13. Za wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi oraz inne dokumenty, wydawane przez urząd rozjemczy pobiera się opłatę kancelaryjną: w powiatowym urzędzie rozjemczym w wysokości 50 groszy, w wojewódzkim urzędzie rozjemczym w wysokości 1 zł. — za każdą stronę wydanego dokumentu, przyczem każda rozpoczęta strona liczy się za całą. Za pisma doręczane z urzędu nie pobiera się opłaty kancelaryjnej.

§ 14. Do kosztów postępowania należą:

- 1) należności świadków, biegłych i tłumaczy,
- 2) opłaty należne innym władzom, urządowi i instytucjom,
- 3) koszty doręczeń wezwań, zawiadomień i t. p.,
- 4) koszty ogłoszeń w pismach,
- 5) koszty, połączone z wykonaniem przez urząd rozjemczy czynności poza jego siedzibą.

§ 15. Wynagrodzenia świadków, biegłych oraz tłumaczy, wezwanych przez urząd rozjemczy, ustala urząd rozjemczy według własnego uznania, uwzględniając konieczne wydatki, związane z ich stawiennictwem i z ewentualną stratą zarobku oraz z pracą, wykonaną na żądanie urzędu rozjemczego.

§ 16. Strona, która wniosła o dokonanie czynności, połączonej z wydatkami, obowiązana jest złożyć zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania. Jeżeli strony wspólnie wniosły o dokonanie czynności lub urząd rozjemczy z urzędu czynność zarządził, zaliczkę uiścić winny strony w równych częściach lub w innym stosunku według uznania urzędu rozjemczego. Urząd rozjemczy oznaczy wysokość zaliczki i termin jej złożenia. Wykonanie czynności zależne jest od uiszczenia zaliczki.

§ 17. Do uiszczenia opłat i kosztów postępowania obowiązana jest strona, która wniosła o podjęcie czynności. Gdy o podjęcie czynności wniosły zainteresowane strony wspólnie, obowiązek uiszczenia należności może urząd rozjemczy rozłożyć pomiędzy te strony.

§ 18. Opłaty, pobierane przez powiatowy urząd rozjemczy, wpływają do kasy powiatowego związku samorządowego na odrębny rachunek powiatowego urzędu rozjemczego. 10% wpływów z tytułu opłat powiatowy urząd rozjemczy przekazuje co miesiąc ze swego rachunku na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

Opłaty, pobierane przez wojewódzki urząd rozjemczy wpływają na dochód Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z wyjątkiem 10% należności z powyższego tytułu, które wpływają na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

§ 19. W postępowaniu ze skargi o uchylenie orzeczenia urzędu rozjemczego opłaty i koszty postępowania pobiera bezpośrednio sąd okręgowy.

§ 20. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 czerwca 1933 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości

i Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat w postępowaniu przed urzędami rozjemczymi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 343) wraz z późniejszymi zmianami.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 10 stycznia 1935 r.

o wykonywaniu nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 21).

Na podstawie art. 33 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 974) zarządza się co następuje:

§ 1. Ministrowie: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Sprawiedliwości wykonywać będą nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich przez Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych.

§ 2. Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych wykonywa czynności nadzoru przez swoich urzędników. Nadzór nad działalnością powiatowych urzędów rozjemczych Centralne Biuro może ponadto wykonywać za pośrednictwem właściwych wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

§ 3. Zakres nadzoru obejmuje wszelkie czynności, zmierzające do usprawnienia bądź ujednolicenia działalności urzędów rozjemczych. W szczególności nadzór obejmuje wykonywanie inspekcji oraz ogólną działalność informacyjną i instrukcyjną.

Sposób przeprowadzania poszczególnych czynności nadzoru ustala Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH, SKARBU, SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 marca 1935 r.

o organizacji Centralnego Biura i wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

(Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 133).

Na podstawie art. 103 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych podlega Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Do zakresu działania Centralnego Biura należą sprawy określone w przepisach poszczególnych ustaw i rozporządzeń, a w szczególności:

- a) w art. 101 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841),
- b) w art. 4 ust. (2) i art. 6 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974),
- c) w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 1935 r. o wykonywaniu nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 21),
- d) w § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 967).

Koordynowanie akcji finansowo-rolnej na terenie województw przeprowadza Centralne Biuro w drodze organizowania

odpowiednich porozumień z właściwymi instytucjami, urzędami i osobami, ponadto Centralne Biuro śledzi sposób wykonywania całokształtu akcji finansowo-rolnej oraz zbiera i opracowuje materiały, dotyczące potrzeb tej akcji.

O przebiegu akcji finansowo-rolnej składa Centralne Biuro sprawozdania Ministrom: Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych i przedstawia wnioski z tej dziedziny zainteresowanym Ministrom.

§ 2. Na czele Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych stoi dyrektor, który ma stałego zastępcę. Dyrektora Centralnego Biura i jego zastępcę powołuje i zwalnia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustala wysokość wynagrodzenia dyrektora i jego zastępcy.

Pracowników Centralnego Biura powołuje i zwalnia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, jak również ustala wysokość ich wynagrodzenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości ustali regulamin Centralnego Biura, określający szczegółowy sposób działania Centralnego Biura. Wewnętrzny tryb urzędowania Centralnego Biura ustala dyrektor.

§ 3. Celem koordynowania akcji finansowo-rolnej w zakresie dotyczącym działania Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości, Ministrowie ci wyznaczają z pośród swoich urzędników stałych delegatów do Centralnego Biura. W razie potrzeby dyrektor Centralnego Biura może zwrócić się także do innych zainteresowanych Ministrów z prośbą o wyznaczenie delegatów. Prawa i obowiązki delegatów określają: dokument nominacyjny oraz regulamin Centralnego Biura.

§ 4. Wojewódzkie biura do spraw finansowo-rolnych podlegają Centralnemu Biuru oraz w zakresie określonym w szczegółowych przepisach — wojewodom.

Do zakresu działania wojewódzkich biur należą sprawy określone w przepisach poszczególnych ustaw i rozporządzeń, a w szczególności:

- a) w art. 102 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841),
- b) w art. 15 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozejmowych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974),
- c) w § 6 ust. 3 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 967).

§ 5. Na czele wojewódzkiego biura do spraw finansowo-rolnych stoi kierownik, który ma stałego zastępcę. Kierownika wojewódzkiego biura powołuje i zwalnia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w trybie przewidzianym w art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Pozostałych pracowników wojewódzkiego biura powołuje i zwalnia właściwy wojewoda w porozumieniu z Centralnem Biurem do Spraw Finansowo-Rolnych.

Wynagrodzenie kierownika ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, wynagrodzenie zaś pozostałych pracowników wojewódzkiego biura ustala wojewoda w porozumieniu z Centralnem Biurem do Spraw Finansowo-Rolnych.

Szczegółowy sposób działania wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych ustala regulamin wydany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Wewnętrzny tryb urzędowania wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych ustala Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych.

§ 6. Dochody Centralnego Biura stanowią:

- a) wpłaty dokonywane przez urzędy rozejmce na podstawie § 18 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 stycznia 1935 r. w sprawie opłat i kosztów postępowania przed urzędami rozejmczymi do

spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich
(Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 22),

b) dotacje.

Dochody wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych stanowią:

a) opłaty wnoszone przez osoby zainteresowane za czynności podjęte na żądanie władz oraz na wniosek stron w wysokości ustalonej przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych,

b) dotacje z budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych oraz inne dotacje.

§ 7. Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych prowadzi odrębną rachunkowość i kasowość, która podlega kontroli Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Budżet Centralnego Biura oraz wojewódzkich biur ustala corocznie Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Nadwyżki budżetowe służą na pokrycie niedoborów Centralnego Biura w latach następnych.

Rachunkowość i kasowość wojewódzkich biur podlega kontroli wojewody i Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

Szczegółowy sposób prowadzenia rachunkowości i kasowości określili regulamin rachunkowo-kasowy Centralnego Biura i wojewódzkich biur, wydany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 8. Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych oraz wojewódzkie biura do spraw finansowo-rolnych, powołane do życia przepisem art. 100 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) przejmują aktywa i pasywa dotychczasowego Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych oraz dotychczasowych wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DZIAŁ III

BANKI PAŃSTWOWE I INSTYTUCJE KREDYTU ZORGANIZOWANEGO.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych.

(Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) W celu konwersji i uporządkowania długów wobec Państwowego Banku Rolnego i Banku Gospodarstwa Krajowego:

- 1) posiadaczy gospodarstw wiejskich,
- 2) spółdzielni rolniczych oraz instytucyj kredytowych z tytułu kredytów, udzielanych rolnikom,
- 3) przedsiębiorstw przetwórstwa i zbytu produktów rolnych,
- 4) organizacyj rolniczych i instytucyj związanych z rolnictwem, —

tworzy się w każdym z tych banków odrębny Fundusz Oddłużenia.

(2) Rozporządzenie Ministra Skarbu oznaczy źródła i sposób utworzenia funduszków, przewidzianych w ust. 1, z tem, że Minister Skarbu może przeznaczyć na cele tych funduszków sumy, pochodzące z lokat Skarbu Państwa w bankach państwowych,

oraz papiery wartościowe, stanowiące własność Skarbu Państwa, jako też należności, pochodzące z tych lokat i papierów.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do jednorazowego zmniejszenia w drodze rozporządzenia kapitału zakładowego Państwowego Banku Rolnego oraz do przelania sumy, o którą będzie zmniejszony kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego, na rzecz Funduszu Oddłużenia w Państwowym Banku Rolnym.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych do ustalania zasad i warunków ulg oraz częściowych lub całkowitych umorzeń, jakie banki państwowe udzielać będą swoim dłużnikom z sum Funduszy Oddłużenia.

Art. 4. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych do ustalania terminów płatności zaległych należności, wraz z przynależnościami, nie wyłączając kosztów egzekucyjnych i uiszczonych za dłużników opłat ubezpieczeniowych, powstałych przed dniem 1 lipca 1934 r. z tytułu pożyczek w listach zastawnych banków państwowych i w obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego, zabezpieczonych hipotecznie, oraz z tytułu reszty ceny sprzedaży gruntów z majątków własnych banków.

(2) Wszystkim tym należnościom, wraz z przynależnościami, przysługuje, aż do całkowitego ich umorzenia, pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem. Zarzut przedawnienia przeciw roszczeniu z tytułu tych należności i przynależności nie może być podnoszony.

(3) Państwowy Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego mają prawo bez zgody dłużnika i niższych wierzycieli skonwertować w całości lub w części wymienione w ustępie pierwszym należności wraz z przynależnościami, nawet, gdyby już były rozterminowane, na dodatkową pożyczkę długoterminową w gotówiznie, której terminy i sposób spłaty oraz oprocentowanie określone będą w myśl zasad ustalanych przez Ministra Skarbu, z tem, że tej dodatkowej pożyczce wraz z jej przynależnościami przysługiwać będzie pierwszeństwo hipoteczne równe z pożyczką, z której powstały skonwertowane wierzytelności i że obowiązujące przy kredycie w listach zastawnych przepisy

o odsetkach zwłoki oraz ustanowione wszelkie rygory dla pożyczek w listach zastawnych będą miały analogiczne zastosowanie i do tych pożyczek. Egzekucję wierzytelności z tytułu tych pożyczek dodatkowych Państwowy Bank Rolny może prowadzić trybem, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o wykonywaniu egzekucji z nieruchomości przez Państwowy Bank Rolny (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 769), a Bank Gospodarstwa Krajowego trybem, przewidzianym w art. 10-a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. o połączeniu (fuzji) Państwowych Instytucyj Kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 477) w brzmieniu art. 3 pkt. 10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 666).

(4) Władze hipoteczne dokonywać będą przewidzianej w ust. 3 konwersji na jednostronny wniosek Państwowego Banku Rolnego lub też Banku Gospodarstwa Krajowego, albo na wniosek dłużnika za pisemną zgodą Państwowego Banku Rolnego lub też Banku Gospodarstwa Krajowego. Wpisy o toczącym się postępowaniu spadkowym, o ogłoszeniu spadku wakującego, o ograniczeniu zdolności właściciela nieruchomości do działań prawnych, o wszczęciu sporu co do własności nieruchomości, bądź co do pożyczki, od której powstały należności na rzecz instytucji, ani żadne inne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów oraz z treści księgi hipotecznej (gruntowej), — nie tamują ujawnienia konwersji wpisem hipotecznym (czystym). Wszelkie pisma, wnioski i wpisy hipoteczne, dotyczące wykonania konwersji, są wolne od opłat stemplowych, sądowych i hipotecznych. Pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wniosek o dokonanie konwersji, za wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego i za wydanie Państwowemu Bankowi Rolnemu lub Bankowi Gospodarstwa Krajowego świadectwa o dokonanych wpisach — jedynie opłatę stałą w kwocie zł. 10. Wszelkie koszty konwersji ponosi dłużnik. Zasady obliczania kosztów konwersji i opłat na rzecz Państwowego Banku Rolnego lub też Banku Gospodarstwa Krajowego za czynności związane z konwersją ustali Minister Skarbu.

Art. 5. (1) Za należności Skarbu Państwa i banków państwowych z tytułu udzielonych spółkom wodnym pożyczek odpowiadają bezpośrednio wobec Skarbu Państwa lub banku, który udzielił pożyczki, członkowie spółek wodnych z wcielonych do spółki nieruchomości w stosunku, ustalonym w myśl przepisów ustawy z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574) w rozkładzie datków, wyznaczonych na spłatę danej pożyczki.

(2) Uiszczenie należności z tytułu datku na spłatę pożyczki Skarbowi Państwa lub bankowi, który udzielił tej pożyczki, zwalnia członków od odpowiedzialności z tytułu powyższych należności wobec spółki.

(3) Przy ściąganiu datków na spłatę pożyczek, określonych w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 160 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r.

Art. 6. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do ustalania terminów płatności zaległych należności, wraz z przynależnościami, nie wyłączając kosztów egzekucyjnych, powstałych przed dniem 1 lipca 1934 r. z tytułu udzielonych przez Państwowy Bank Rolny spółkom wodnym kredytów w obligacjach melioracyjnych oraz w gotówiznie z funduszy Państwowego Banku Rolnego.

(2) Należności te wraz z przynależnościami mają aż do całkowitego ich umorzenia pierwszeństwo przed innymi prawami rzeczowymi bezpośrednio po państwowych podatkach i opłatach publicznych. Przeciwno wierzytelnościom z tytułu tych należności z przynależnościami zarzut przedawnienia nie może być podnoszony.

(3) Państwowy Bank Rolny ma prawo drogą jednostronnego oświadczenia, doręczonego dłużnikowi, skonwertować wymienione powyżej należności na dodatkową pożyczkę długoterminową w gotówiznie, której przysługiwać będą wszystkie przywileje co do pierwszeństwa zaspokojenia i egzekucji, jakie przysługują pożyczce, z której powstały skonwertowane należności. Terminy i sposób spłaty oraz oprocentowanie tych pożyczek ustali Minister Skarbu.

(4) Państwowy Bank Rolny ma prawo umarzać w całości lub w części sumę kapitału pożyczki, udzielonej w obligacjach

melioracyjnych, bądź w gotówiznie, obciążającej poszczególne grunty, wcielone do spółek wodnych, z równoczesnym odpowiednim obniżeniem ogólnego zadłużenia spółki wodnej z tytułu tejże pożyczki, a to według zasad, jakie ustalać będzie Minister Skarbu.

Art. 7. (1) Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ustalania w porozumieniu z Ministrem Skarbu w drodze rozporządzeń zasad i warunków przejścia na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej niektórych wierzytelności Państwowego Banku Rolnego oraz do częściowego umarzania przejętych wierzytelności, a mianowicie:

1) pochodzących z kredytów, udzielonych z lokat skarbowych w Państwowym Banku Rolnym;

2) wierzytelności Państwowego Banku Rolnego, zabezpieczonych na nieruchomościach z tytułu długoterminowych pożyczek w listach zastawnych tegoż Banku:

a) w razie zbiegu z obciążeniem tychże nieruchomości pożyczkami z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej,

b) jeżeli obciążają nieruchomości nabyte niepodzielnie przez grupę nabywców dla celów komasacyjnych, obciążone pożyczkami z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, udzielonemi choćby niektórym współwłaścicielom niepodzielnym,

c) wyjątkowo, jeśli obciążają nieruchomości nabyte z parcelacji, gdy dłużnicy znajdują się w szczególnie trudnych warunkach materialnych, a ze względu na okoliczności, w jakich nabyli grunty i na nich gospodarują, zasługują na pomoc ze strony Państwa.

(2) Wartość przejmowanych przez Skarb Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wierzytelności z tytułu nieumorzonego kapitału pożyczek ustalona będzie według bilansowej wartości własnego portfela listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, w których pożyczki zostały udzielone, a wartość zaległości wraz z przynależnościami — według stanu bilansowego.

(3) Upoważnia się Ministra Skarbu do zaciągnięcia zobowiązania wobec Państwowego Banku Rolnego do wysokości su-

my przejętych w myśl ust. 1 przez Skarb Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wierzytelności, do ustalenia oprocentowania tego zobowiązania i do stopniowego umorzenia tego zobowiązania z rocznych dotacyj budżetowych na ten cel. Stosownie do przepisu art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 117, poz. 966) Państwowy Bank Rolny wycofa z własnego portfelu listy zastawne na sumę, odpowiadającą nieumorzonemu kapitałowi nabytej przez Skarb Państwa wierzytelności w listach zastawnych.

(4) Wnioski Państwowego Banku Rolnego z wykazami przekazywanych Funduszowi Obrotowemu Reformy Rolnej wierzytelności Banku i oznaczeniem daty przekazania, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, stanowią tytuły przejęcia na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wierzytelności Banku wraz z zabezpieczającymi je hipotekami.

Art. 8. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 12 grudnia 1934 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych.

(Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 968).

Na podstawie art. 1, 2, 3, 4, 6 i 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839), zarządzam co następuje:

I. Państwowy Bank Rolny.

§ 1. Kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego, wynoszący w myśl art. 4 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 117, poz. 966) 130 milionów złotych, zmniejsza się z dniem 31 grudnia 1934 r. o 30 milionów złotych, tj. do wysokości 100 milionów złotych.

§ 2. Z dniem 31 grudnia 1934 r. uruchamia się w Państwowym Banku Rolnym Fundusz Oddłużenia, przewidziany w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich, oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839); fundusz ten stanowić będzie własność Banku i będzie uwidoczniiony w jego bilansie.

§ 3. Na Fundusz Oddłużenia w Państwowym Banku Rolnym przekazuje się:

- 1) sumę 35.599.895,04 zł. z lokat Skarbu Państwa w Państwowym Banku Rolnym oraz pochodzące od tej sumy należności w wysokości 1.166.057 zł. 05 gr.,
- 2) listy zastawne i obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego, stanowiące własność Skarbu Państwa wartości nominalnej 18.000.000 zł. oraz pochodzące od nich należności w wysokości 4.234.047 zł. 91 gr.,
- 3) sumę 30.000.000 zł., o którą został zmniejszony kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego, zgodnie z § 1 rozporządzenia niniejszego,
- 4) sumę 3.500.000 zł. ze specjalnych rezerw Państwowego Banku Rolnego.

§ 4. Upoważnia się Państwowy Bank Rolny do zastosowania wobec dłużników Banku, na rachunek Funduszu Oddłużenia, ulg następujących:

- 1) w zakresie kredytu długoterminowego w listach zastawnych z tem, że ulgi przewidziane poniżej, z wyjątkiem ulg wymienionych w pkt. d paragrafu niniejszego, odnoszą się będą do gospodarstw kategorii A w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o kon-

wersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), oraz do gospodarstw powstałych z parcelacji bez względu na obszar:

- a) umorzenia tej części nieumorzonego kapitału pożyczek według stanu na 1 stycznia 1935 r., która stanowi nadwyżkę ponad 50% przyjętego przy udzielaniu pożyczki szacunku obciążonych nieruchomości, z tem, że w stosunku do dłużników, których nieruchomości znajdują się pod egzekucją lub którzy oprócz gruntów, obciążonych pożyczkami w listach zastawnych, posiadają jeszcze inne grunty, umorzenie w całości lub części wyżej wymienionej nadwyżki nieumorzonego kapitału pozostawia się uznaniu Państwowego Banku Rolnego;
- b) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego, całości lub części poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1 października 1934 r. w stosunku do dłużników, których gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi w 1934 r.;
- c) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego w granicach do 20% nieumorzonego kapitału według stanu na dzień 1 stycznia 1935 r. w stosunku do dłużników, którzy przekazali listy zastawne, opiewające na złote w złocie płatne według równowartości 9/31 grama czystego złota za 1 złotego w złocie, na poczet ceny kupna ziemi po kursie nie wyższym niż 100 złotych za 100 złotych w złocie wartości imiennej;
- d) obniżenia oprocentowania w czterech kolejnych ratach amortyzacyjnych o $1\frac{1}{2}\%$ rocznie, poczynając od raty płatnej 1 października 1934 r., wypłaconych do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pożyczek, ciążących na nieruchomościach powstałych z parcelacji, oraz na innych, których obszar obciążony pożyczką nie przekracza 100 ha;
- 2) w zakresie kredytu długoterminowego w obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego:
 - a) umorzenia tych części pożyczek w obligacjach meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r., co do których Państwowy Bank Rolny stwierdzi, że te części pożyczek zużyte były na:

- 1) budowę odpływów, z wyjątkiem pożyczek udzielonych na przebudowę i budowę gospodarstw rybnych,
- 2) zmeljorowanie gruntów włączonych przymusowo do obszaru spółek wodnych w tych przypadkach, gdy włączenie takie nie podniosło wartości gospodarstwa,
- 3) zmeljorowanie gruntów, na których urządzenia meljoracyjne, w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, źle działają z przyczyn niezależnych od dłużników;
- b) umorzenia części pożyczek w obligacjach meljoracyjnych w wysokości określonej przez Państwowy Bank Rolny, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r., które zużyte zostały na zmeljorowanie gruntów, obciążonych oprócz pożyczek meljoracyjnych i innymi pożyczkami Państwowego Banku Rolnego, o ile łączne obciążenie przekracza 100% szacunku, ustalonego przez Bank przy udzielaniu pożyczek, z tem, że w przypadku nieustalenia tego szacunku przy udzielaniu pożyczek, stosowane będą normy szacunkowe obowiązujące Bank w dniu przyznania pożyczki meljoracyjnej;
- c) umorzenia w 10%-tach kapitału pożyczek w obligacjach meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. z tem, że procent powyższy będzie liczony również i od kapitału, który pozostanie po ewentualnem zastosowaniu ulg, przewidzianych powyżej (lit. a) i b));
- d) obniżenia oprocentowania w czterech kolejnych ratach amortyzacyjnych o $1\frac{1}{2}\%$ rocznie poczynając od raty październikowej 1934 r. pożyczek w obligacjach meljoracyjnych wypłaconych do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;
- e) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego w całości lub części poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1-go października 1934 r., w stosunku do dłużników, których gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi z 1934 r.;
- 3) w zakresie należności z tytułu reszty ceny kupna gruntów z majątków własnych Państwowego Banku Rolnego — czę-

ściowego lub całkowitego umorzenia wszelkich zaległych należności, stosowania obniżenia oprocentowania oraz, w poszczególnych przypadkach, częściowego umorzenia kapitału według zasad zatwierdzonych na wniosek Prezesa Banku przez Ministra Skarbu;

4) w zakresie kredytu krótkoterminowego — stosowania obniżenia oprocentowania oraz innych ulg i umorzeń według zasad, zatwierdzonych na wniosek Prezesa Banku przez Ministra Skarbu.

§ 5. Wysokość sum, przeznaczonych na ulgi przewidziane w poszczególnych punktach § 4 oznaczy Minister Skarbu na podstawie przedstawionych przez Prezesa Banku planów oddłużenia, ze wskazaniem sposobu dysponowania sumami przekazanymi na Fundusz Oddłużenia.

Plany te powinny obejmować również sumy przeznaczone na obniżenie cen sprzedawanych przez Bank działek z parcelacji własnych majątków w kwocie nie wyższej jednak, niż 3.000.000 zł.

Na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych udzielać dalszych ulg, nieprzewidzianych w rozporządzeniu niniejszem.

Minister Skarbu oznaczy, na wniosek Prezesa Banku, sposób zużycia sum, pozostałych po wykonaniu planów oddłużenia.

§ 6. Upoważnia się Państwowy Bank Rolny:

1) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 r. z tytułu pożyczek w listach zastawnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem umorzenia nieprzekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym;

2) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu reszty ceny sprzedaży gruntów z majątków własnych Banku, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem

umorzenia nie przekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ rocznie;

3) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu kredytów, udzielonych w obligacjach melioracyjnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe pożyczki amortyzacyjne gotówkowe z okresem umorzenia nieprzekraczającym 30 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym.

Zasady ulg przewidzianych w paragrafie niniejszym ustali na wniosek Prezesa Państwowego Banku Rolnego Minister Skarbu.

§ 7. Od zaległości, wymienionych w § 6 odraczanych lub rozkładanych systemem nieamortyzacyjnym nie będą pobierane odsetki za okres czasu od dnia 1 lipca 1934 r. aż do wyznaczonych przez Bank terminów płatności tych zaległości.

Od zaległości wymienionych w § 6 skonwertowanych na pożyczki amortyzacyjne gotówkowe, nie będą pobierane odsetki za czas od 1 lipca 1934 r. do dnia 1 stycznia 1938 r.

§ 8. Od pożyczek konwersyjnych wymienionych w § 6 Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości i na warunkach, jak przy pożyczkach udzielanych przez Bank w listach zastawnych lub w obligacjach.

§ 9. Za czynności, związane z udzieleniem ulg przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać opłaty, których wysokość ustali Minister Skarbu.

Ponadto dłużnicy obowiązani są zwrócić Bankowi zapłacone za nich przez Bank opłaty pisarzy hipotecznych.

II. Bank Gospodarstwa Krajowego.

§ 10. Z dniem 31 grudnia 1934 r. uruchamia się w Banku Gospodarstwa Krajowego Fundusz Oddłużenia, przewidziany art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich, oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839); fundusz

ten stanowić będzie własność Banku i będzie uwidoczniiony w jego bilansie.

§ 11. Na Fundusz Oddłużenia w Banku Gospodarstwa Krajowego przekazuje się:

- 1) ze specjalnej waloryzacyjnej rezerwy Banku Gospodarstwa Krajowego sumę zł. 1.733.000.—
- 2) z innych rezerw Banku Gospodarstwa Krajowego sumę „ 5.500.000.—
- 3) z lokaty Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego z Państwowego Funduszu Kredytowego „F” „ 4.000.000.—
- 4) lokaty Skarbu Państwa z funduszy obrotowych na sumę „ 28.613.237,65
- 5) oraz inne sumy, które na wniosek Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego Minister Skarbu przeznaczy na Fundusz Oddłużenia.

§ 12. Upoważnia się Bank Gospodarstwa Krajowego do zastosowania wobec dłużników Banku na rachunek Funduszu Oddłużenia ulg następujących:

- 1) w zakresie kredytu długoterminowego:
 - a) umorzenia przedwojennych pożyczek włościańskich b. Polskiego Banku Krajowego we Lwowie,
 - b) umorzenia pożyczek udzielonych rolnikom na odbudowę zniszczeń wojennych przez b. Galicyjski Wojenny Zakład Kredytowy i b. Państwowy Bank Odbudowy:
 - całkowitego — w stosunku do gospodarstw o obszarze nieprzekraczającym 50 ha, oraz częściowego lub całkowitego, przyznawanego indywidualnie — w stosunku do gospodarstw o obszarze ponad 50 ha,
 - c) umorzenia w poszczególnych przypadkach części lub całości odsetek zwłoki z dodatkiem administracyjnym od zaległych rat kredytu długoterminowego,
 - d) umorzenia części lub całości poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1 lipca 1934 r., w stosunku do dłużników, któ-

rych gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi w 1934 roku;

2) w zakresie kredytu krótkoterminowego — przez stosowanie obniżenia oprocentowania oraz innych ulg i umorzeń.

Zasady udzielania ulg i umorzeń przewidzianych w paragrafie niniejszym ustali na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu.

§ 13. Wysokość sum przeznaczonych na ulgi przewidziane w poszczególnych punktach § 12 oznaczy Minister Skarbu na podstawie przedstawionych przez Prezesa Banku planów oddłużenia, ze wskazaniem sposobu dysponowania sumami przekazanymi na Fundusz Oddłużenia.

Na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu może udzielić dalszych ulg nieprzewidzianych rozporządzeniem niniejszem.

Minister Skarbu oznaczy na wniosek Prezesa Banku sposób zużycia sum pozostałych po wykonaniu planów oddłużenia.

§ 14. Upoważnia się Bank Gospodarstwa Krajowego do od raczania i rozkładania na raty na zasadach określonych w wniosek Prezesa Banku przez Ministra Skarbu zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu pożyczek w listach zastawnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem umorzenia nieprzekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 roku przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym.

§ 15. Od pożyczek konwersyjnych, wymienionych w § 14 Bank Gospodarstwa Krajowego ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości i na warunkach, jak przy pożyczkach udzielanych przez Bank w listach zastawnych.

§ 16. Za czynności związane z udzieleniem ulg przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem Bank Gospodarstwa Krajowego ma prawo pobierać opłaty, których wysokość ustali Minister Skarbu.

Ponadto dłużnicy obowiązani są zwrócić Bankowi wypłacone za nich przez Bank opłaty pisarzy hipotecznych.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 1 grudnia 1934 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973).

Na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 840) ogłaszam jednolity tekst ustawy o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 840) z zastosowaniem nowej numeracji działów, artykułów i ustępów.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (poz. 973) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych dekretem Prez. R. P. z 14. XI. 1935 Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 507.

USTAWA

z dnia 24 marca 1933 r.

o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

I. Pomoc dla instytucyj kredytowych.**Art. 1.**

(1) Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania pomocy w zakresie, przewidzianym ustawą niniejszą, spółdzielniom kredytowym, komunalnym kasom oszczędności, gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym, Galicyjskiej Kasie Oszczędności,

Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, Wojewódzkiemu Bankowi Pożyczkowemu w Poznaniu, Ukraińskiej Szczadnicy w Przemyślu, przedsiębiorstwom bankowym, wymienionym w art. 2, 3 i 119 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321), bankom państwowym oraz wyjątkowo innym przedsiębiorstwom i spółdzielniom, nie zajmującym się czynnościami bankowymi, a oznaczonym przez Ministra Skarbu, pod warunkiem, że te instytucje i przedsiębiorstwa zawrą z dłużnikami układy, mające za przedmiot rozłożenie spłat i obniżenie oprocentowania wierzytelności rolniczych.

(2) Układy konwersyjne winny być zawierane na piśmie. Wierzytelności stanowiące przedmiot układu winny być wyrażone w złotych. Zawarcie układu, późniejsza zmiana warunków układu, zmiana podstawy prawnej zobowiązań objętych układami oraz zmiana wierzycieli lub dłużników zobowiązań objętych układami, nie powodują odnowienia pierwotnych zobowiązań.

Art. 2.

Na pomoc Skarbu Państwa, określoną w art. 1, przeznaczają się 150.000.000 złotych.

Art. 3.

(1) Pomoc Skarbu Państwa wyniesie 50% strat, poniesionych przez instytucję lub przedsiębiorstwo na kapitale wierzytelności rolniczych, objętych układami, wymienionymi w art. 1. Pomoc Skarbu Państwa w związku z obniżeniem dłużnikom odsetek przy zawieraniu układów konwersyjnych ustalać będzie Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(2) Minister Skarbu określać będzie wszelkie okoliczności, związane z udzieleniem tej pomocy, a między innymi, którym z instytucyj i przedsiębiorstw, wymienionych w art. 1, i w jakich kwotach będzie udzielona pomoc, jakie warunki muszą być spełnione przez instytucje i przedsiębiorstwa przed udzieleniem pomocy, na jakich warunkach muszą być zawierane układy z dłużnikami, co należy uważać za stratę w rozumieniu ustępu poprzedzającego, w jaki sposób straty te będą ustalane oraz jakie wierzytelności należy uważać za rolnicze.

(3) Udzielenie pomocy może być uzależnione od bezpłatnego przekazania na rzecz Skarbu Państwa wierzytelności, które zgodnie z ustaleniem, dokonaniem w warunkach, określonych przez Ministra Skarbu, miałyby być odpisane na stratę.

(4) Po ustaleniu warunków, na jakich instytucje wierzyteliskie muszą zawierać układy z dłużnikami (ust. (2)), Minister Skarbu późniejszym rozporządzeniem może zmienić te warunki, postanawiając zmianę wcześniej zawartych układów, z tem, że zmienione warunki, oznaczone przez Ministra Skarbu występują z mocy samego prawa w miejsce dotychczasowych postanowień układów, zawartych przez instytucje wierzyteliskie z dłużnikami. Zmiana układu obowiązuje wszystkie osoby odpowiedzialne za wierzytelności objęte układem, w szczególności obowiązuje poręczycieli. Minister Skarbu, władny jest również zmienić warunki umów w zakresie pomocy Skarbu Państwa, zawartych przez Bank Akceptacyjny z instytucjami wierzyteliskimi.

Art. 4.

(1) Minister Skarbu ustala corocznie sumy potrzebne na wydatki, związane z udzieleniem pomocy, przewidzianej w artykułach poprzedzających, i wprowadza je do budżetu.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu niezależnie od pomocy, przewidzianej w artykułach poprzedzających, do udzielania pomocy bankom państwowym z lokat Skarbu Państwa, znajdujących się w tych bankach. Pomoc, udzielana w tym trybie, nie jest ograniczona przepisami art. 2 i 3.

II. Bank Akceptacyjny.

Art. 5.

Upoważnia się Ministra Skarbu:

1) do założenia instytucji kredytowej pod nazwą „Bank Akceptacyjny“, której zadaniem będzie udzielanie kredytu akceptacyjnego oraz przeprowadzenie innych operacji przewidzianych w ustawie niniejszej i w statucie Banku;

2) do obejmowania części lub całości kapitału zakładowego powyższej instytucji;

3) do pokrywania obejmowanego kapitału zakładowego w gotówiznie lub walorami, w szczególności walorami funduszu, stworzonego na podstawie części IV-ej pkt. 1 lit. f) załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 października 1927 r. o planie stabilizacyjnym i zaciągnięciu pożyczki zagranicznej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 789).

Art. 6.

Przy Banku Akceptacyjnym będzie działał Komitet Konwersyjny, którego organizację i zakres działania ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 7.

Bank Akceptacyjny będzie założony jako spółka akcyjna, zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321) z tem, że ogólna suma zobowiązań powyższej instytucji nie może przenosić dwudziestokrotnej sumy jej kapitałów własnych (zakładowego i rezerwowych).

Art. 8.

(1) Skarb Państwa obejmuje porękę za 30% ogólnej sumy zobowiązań Banku Akceptacyjnego, ustalonych w bilansie likwidacyjnym tej instytucji, sporządzonym według stanu z dnia, w którym powzięta będzie uchwała o likwidacji.

(2) Ogólna odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu tej poręki nie może jednak przekroczyć 120.000.000 złotych.

(3) Do ogólnej sumy zobowiązań Banku Akceptacyjnego wymienionych w ust. (1) nie zalicza się obligacji, emitowanych przez Bank Akceptacyjny na podstawie art. 9 ustawy niniejszej, które zaopatrzone są specjalną gwarancją Skarbu Państwa.

Art. 9.

Bank Akceptacyjny ma prawo emitować własne obligacje, które służyć będą do przejmowania wierzytelności rolniczych instytucji kredytowych. Obligacje te są poręczone przez Skarb Państwa. Ogólna suma obligacji Banku Akceptacyjnego nie może

przekroczyć 200.000 złotych. Szczegółowe przepisy, dotyczące zasad emisji obligacji, a w szczególności zabezpieczenia, umarzania i oprocentowania tych obligacji, dokonywania operacji temi obligacjami oraz innych warunków emisji — ustalać będzie Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 10.

(1) Wierzytelności i ich zabezpieczenia łącznie z zabezpieczeniami hipotecznymi, służące za podkład kredytów akceptacyjnych, będą wpisywane przez instytucje wierzyielskie do osobnego rejestru Banku Akceptacyjnego, którego sposób prowadzenia określa Minister Skarbu w drodze rozporządzenia. Z chwilą wpisanie powyższych wierzytelności do rejestru Bankowi Akceptacyjnemu służyć będzie prawo zastawu na tych wierzytelnościach oraz na zabezpieczeniach osobistych i rzeczowych tych wierzytelności. Prawo zastawu, służące Bankowi Akceptacyjnemu, w niczem nie narusza praw i obowiązków instytucji wierzyielskiej i dłużnika, wynikających z układu. Wgląd do rejestru dozwolony jest każdemu, kto wykaże w tem usprawiedliwiony interes.

(2) Wierzytelności i ich zabezpieczenia, wpisane do rejestru, jak również wpływy na spłatę kapitału i odsetek tych wierzytelności stanowić będą w majątku instytucji, która uzyskała kredyt, osobną masę, służącą na zaspokojenie należności Banku Akceptacyjnego. Wierzytelności te i ich przynależności nie mogą być przedmiotem przelewu, potrącania z wzajemnymi roszczeniami dłużnika, ani przedmiotem egzekucji ze strony osób trzecich oraz nie mogą być wciągnięte do masy upadłości instytucji wierzyielskiej.

(3) Przy wierzytelnościach i zabezpieczeniach hipotecznych prawa Banku Akceptacyjnego, wynikające z wpisu wierzytelności do rejestru, winny być na żądanie Banku Akceptacyjnego ujawnione w księdze hipotecznej przez wpisanie wzmianki, że wierzytelność hipoteczna wpisana jest do rejestru Banku Akceptacyjnego. Wzmianka ta będzie wpisana do wykazu hipotecznego na jednostronny wniosek instytucji wierzyielskiej lub Banku Akceptacyjnego. Podstawą do zeznania wniosku będzie pismo

instytucji wierzyielskiej lub Banku Akceptacyjnego bez potrzeby uwierzytelnienia podpisów. Wykreślenie wzmianki może nastąpić tylko na wniosek Banku Akceptacyjnego lub na wniosek instytucji wierzyielskiej za zezwoleniem Banku Akceptacyjnego, wyrażonem na piśmie, bez potrzeby uwierzytelnienia podpisów.

(4) Żadne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów lub treści księgi hipotecznej, nie tamują skutecznego wpisu lub wykreślenia wzmianki.

(5) Na obszarze, na którym obowiązuje prawo o ustaleniu własności dóbr nieruchomości z 1818 r. i prawo o przywilejach i hipotekach z 1825 r., wzmianka, określona w ust. (3) artykułu niniejszego, może być wciągnięta do księgi hipotecznej w trybie, przepisany w art. 15 a i 15 b prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości, o przywilejach i hipotekach, zawartego w rozporządzeniu Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich z dnia 31 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 53, poz. 510).

Art. 11.

(1) Księgi Banku Akceptacyjnego, wypisy z nich podpisane w sposób statutem przewidziany i zaopatrzone w pieczęć Banku, wszelkie pisemne oświadczenia Banku, zawierające decyzje, pełnomocnictwa, zobowiązania lub zwolnienia od zobowiązań, albo zrzeczenia się praw, w ten sam sposób przez Bank Akceptacyjny wystawiane, mają moc dowodową dokumentów publicznych oraz aktów, na podstawie których mogą być wnoszone wpisy do hipoteki; wykazy zaległości oraz wypisy z rejestru (art. 10), o ile są zaopatrzone stwierdzeniem, że należność prawnie dojrzała do egzekucji, mają moc prawną tytułów wykonawczych, bez potrzeby wydawania dla nich sądowych klauzul wykonawczych. Na podstawie wyżej wymienionych tytułów wykonawczych Bankowi Akceptacyjnemu służy prawo prowadzenia egzekucji, zarówno z majątku instytucji wierzyielskiej, jak i z majątku dłużnika, który zawarł z tą instytucją układ.

(2) Egzekucja należności Banku Akceptacyjnego odbywać się będzie — według uznania Banku Akceptacyjnego — bądź w trybie kodeksu postępowania cywilnego, bądź w trybie egzekucyjnym. B. T. U. 5.

kucji administracyjnej. O ile należności te będą ściągane w trybie egzekucji administracyjnej, do egzekucji takiej będą stosowane — na czas obowiązywania ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328), — przepisy tej ustawy oraz rozporządzeń wydanych na jej podstawie.

(3) W razie sprzedaży nieruchomości przez Bank Akceptacyjny, nie będą stosowane żadne ograniczenia, dotyczące nabywców nieruchomości ziemskich, z wyjątkiem ograniczeń, stosowanych względem cudzoziemców.

Art. 12.

Jeżeli przy udzielaniu kredytu akceptacyjnego pośredniczą między instytucją wierzycielską, która zawarła układ z dłużnikiem, a Bankiem Akceptacyjnym inna instytucja wierzycielska (instytucja pośrednicząca), wówczas wszelkie uprawnienia i przywileje Banku Akceptacyjnego, wynikające z przepisów ustawy niniejszej, służą Bankowi Akceptacyjnemu, zarówno w stosunku do instytucji pośredniczącej, instytucji wierzycielskiej, zawierającej układ, jak i do dłużnika.

Art. 13.

Bank Akceptacyjny jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych, jako też od opłat stemplowych od pokwitowań oraz podań i świadectw, z wyjątkiem podatku od nieruchomości i podatku gruntowego.

III. Ulgi.

Art. 14.

Wolne od opłat stemplowych są:

1) pisma, dotyczące założenia Banku Akceptacyjnego i powiększenia jego kapitału zakładowego;

2) pisma, stwierdzające układy wymienione w art. 1 lub stwierdzające ustanowienie zastawu, hipoteki lub poręczenia —

celem zabezpieczenia wierzytelności, stanowiących przedmiot układów, pisma, stwierdzające przedłużenie terminu płatności tych wierzytelności lub ich zmian;

3) obligi, stwierdzające zobowiązania Banku Akceptacyjnego i zobowiązania wobec Banku Akceptacyjnego, oraz pisma, stwierdzające ustanowienie na rzecz Banku Akceptacyjnego zastawu, hipoteki lub poręczenia;

4) weksle, wystawione lub akceptowane przez Bank Akceptacyjny;

5) pisma, stwierdzające przelew wierzytelności, stanowiące przedmiot układu (art. 1), na rzecz Banku Akceptacyjnego, Państwowego Banku Rolnego, lub na rzecz instytucji kredytowej, wskazanej na piśmie przez Bank Akceptacyjny, oraz wszelkie pisma, sporządzone w związku z przejęciem przez Bank Akceptacyjny wierzytelności rolniczych i ich zabezpieczeń (art. 9), jak również w związku z rozporządzeniem przez Bank Akceptacyjny temi wierzytelnościami.

Art. 15.

Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia zwolnić całkowicie lub częściowo od wszelkich opłat sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonaniem przepisów ustawy niniejszej, jak również obniżyć przewidziane w obowiązujących przepisach wynagrodzenie notariuszów i pisarzy hipotecznych za te czynności.

IV. Inne przepisy.

Art. 16.

Jeżeli układy konwersyjne i dokumenty, wystawione celem zabezpieczenia praw instytucji wierzycielskich (wierzycieli) — z wyjątkiem dokumentów, mających być podstawą czynności hipotecznych i weksli — mają podpisywać osoby niepiśmienne, należy odpowiednio stosować przepisy ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o wystawianiu skryptów dłużnych i pokwitowań przez osoby, nie umiejące lub nie mogące pisać (Dz. U. R. P. Nr. 25,

poz. 260), nawet gdy chodzi o osoby nie umiejące lub nie mogące czytać.

Art. 17.

(1) W przypadkach, gdy dłużnikami instytucji wierzycielskich są posiadacze gospodarstw wiejskich grupy A i B, określonych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu. W stosunku do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B obowiązek ten ciąży na instytucji wierzycielskiej tylko wówczas, jeżeli zadłużenie tych posiadaczy nie przewyższa 75% zrewidowanego szacunku instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego.

(2) W przypadkach, gdy w myśl ustępu poprzedzającego na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu, urzędy rozjemcze będą mogły na wniosek dłużnika wydać postanowienie, na podstawie którego postępowanie egzekucyjne prowadzone przez instytucję wierzycielską z majątku dłużnika będzie mogło ulec zawieszeniu. W razie zawieszenia egzekucji dłużnik będzie jednak obowiązany dokonywać spłaty długu i odsetek w takiej wysokości, jaka ustalona będzie dla układów zawieranych przez instytucje wierzycielskie z określonymi kategoriami dłużników. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi tryb postępowania oraz szczegółowe warunki, na jakich urzędy rozjemcze będą mogły wydawać powyższe postanowienia, jak również oznaczyć skutki tych postanowień na postępowanie egzekucyjne.

(3) W przypadkach, gdy na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu, a zawarcie tego układu nie dochodzi do skutku, Komitet Konwersyjny orzekać będzie na wniosek dłużnika lub instytucji wierzycielskiej, z czyjej winy nie zawarto układu. W razie ustalenia, że układ nie doszedł do skutku z winy instytucji wierzycielskiej, będą miały zastosowanie w stosunku do dłużnika i instytucji wierzycielskiej przepisy rozdziału V rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych. Komitet Konwersyjny może zwrócić się do urzędu roz-

jemczego o ustalenie okoliczności, wymienionych w art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych. W razie stwierdzenia, że układ nie doszedł do skutku z winy dłużnika, Komitet Konwersyjny może go pozbawić dobrodziejstw wypływających z ustępu poprzedzającego. Komitet Konwersyjny może w poszczególnych sprawach postanowić przenieście na urząd rozjemczy uprawnień, określonych w ustępie niniejszym. Tryb postępowania Komitetu Konwersyjnego w sprawach wyżej wymienionych ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 18.

Żadne postanowienia umów lub innych tytułów, powstałych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, nie stoją na przeszkodzie zastosowaniu jej przepisów. Postanowienia takie są nieważne, co nie powoduje jednak nieważności pozostałych postanowień tych umów lub innych tytułów.

V. Przepisy końcowe.

Art. 19.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 20.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 11 grudnia 1934 r.

o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzycielności rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 967) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozp. Min. Skarbu z 21. XII. 1935 Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 611.

Na podstawie art. 3, 6, 10 ust. (1), 17 ust. (3) i art. 19 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973) zarządzam co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem, bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973).

Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

Ilekróć w rozporządzeniu niniejszem mowa jest o gospodarstwach wiejskich grupy A, B i C, przynależność gospodarstw do powyższych grup określają przepisy art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841)

§ 2. Czynności, dotyczące pomocy Skarbu Państwa, określone w art. 1—3 i art. 4 ust. (1), będą wykonywane przez Bank Akceptacyjny Sp. Akc. Pomoc Skarbu Państwa w wysokości 150.000.000.— złotych będzie przeznaczona — o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§§ 13, ust. 3 i 14, ust. 3) — na pokrycie strat z tytułu odsetek i kapitałów (§§ 16 i 17) poniesionych przez instytucje kredytowe na wierzytelnościach rolniczych, objętych układami, zawartymi na zasadach, określonych w rozporządzeniu niniejszem. Układy te będą w dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego nazywane układami konwersyjnymi.

§ 3. Wierzytelność jest rolniczą w rozumieniu rozporządzenia niniejszego, jeżeli osoba odpowiedzialna za zobowiązanie jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego w myśl przepisu art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841).

Za wierzytelności rolnicze uważa się również wierzytelności, za które odpowiadają spółdzielnie rolniczo-handlowe, oznaczone przez Ministra Skarbu, oraz w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, wyjątkowo także inne przedsiębiorstwa, oznaczone przez Ministra Skarbu.

§ 4. Pomoc Skarbu Państwa może być udzielona instytucjom określonym w art. 1 ust. (1). Instytucje te będą w dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego nazywane instytucjami wierzytelności.

Spółdzielnie kredytowe, komunalne kasy oszczędności, gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe będą mogły korzystać z pomocy Skarbu Państwa w zasadzie tylko za pośrednictwem banków państwowych lub innych instytucyj finansowych. Minister Skarbu na wniosek Rady Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. ustali listę spółdzielni kredytowych i komunalnych kas oszczędności, które będą mogły bezpośrednio korzystać z pomocy Skarbu Państwa.

Instytucje kredytowe, znajdujące się w likwidacji (dobrowolnej lub przymusowej) oraz instytucje objęte postępowaniem zapobiegającym upadłości, lub postępowaniem układowym, mogą również korzystać z pomocy Skarbu Państwa na podstawie układów konwersyjnych, zawartych zgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego. Bankowi Akceptacyjnemu Sp. Akc. słuzi jednak prawo domagania się od takich instytucyj dodatkowych gwarancji, zabezpieczających wykonanie układów konwersyjnych.

§ 5. Pomoc Skarbu Państwa udzielana będzie instytucjom wierzytelności w miarę zawierania przez nie układów konwersyjnych z dłużnikami. Instytucje wierzytelności obowiązuje się zawrzeć układy konwersyjne ze wszystkimi dłużnikami posiadaczami gospodarstw wiejskich grup A i B, którzy do zawarcia układów konwersyjnych posiadają warunki przewidziane w rozporządzeniu niniejszem.

Układy konwersyjne z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A i B winny być zawarte do dnia 31 października 1936 r. W ciągu listopada i grudnia 1936 r. instytucje wierzytelności obowiązuje się nadstawić Bankowi Akceptacyjnemu Sp. Akc. szczegółowe wykazy dłużników powyższych grup, z którymi układy nie zostały zawarte, podając powody niezawarcia układów.

W miarę zawierania układów konwersyjnych instytucje wierzycielskie przysyłają układy Bankowi Akceptacyjnemu Sp. Akc. celem ich zatwierdzenia przez Komitet Konwersyjny (§ 6).

§ 6. Komitet Konwersyjny, działający przy Banku Akceptacyjnym Sp. Akc., składać się będzie z 9 członków i potrzebnej ilości zastępców powołanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Przewodniczącym Komitetu Konwersyjnego powołuje Minister Skarbu. Członkiem Komitetu Konwersyjnego może być również członek Rady Nadzorczej Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. Komitet spełnia swe czynności w kompletach, składających się z trzech osób z pośród członków Komitetu lub ich zastępców. Organem wykonawczym Komitetu Konwersyjnego jest biuro, którego kierownika powołuje przewodniczący Komitetu Konwersyjnego za zgodą Ministra Skarbu.

Do zakresu działania Komitetu Konwersyjnego należy:

1) zatwierdzanie układów konwersyjnych po stwierdzeniu, że wierzycielności objęte układami, oraz warunki układów odpowiadają przepisom rozporządzenia niniejszego;

2) rozpatrywanie odwołań dłużników w przypadku uchylania się instytucji wierzycielskich od zawierania układów konwersyjnych oraz wydawanie poleceń instytucjom wierzycielskim zawarcia układu w określonym terminie, po uprzednim stwierdzeniu, że dłużnik posiada ku temu warunki;

3) orzekanie o zastosowaniu do poszczególnych dłużników i instytucji wierzycielskich przepisów rozdziału V rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), po uprzednim ustaleniu, że mimo wezwania instytucji wierzycielskiej do zawarcia układu i upływu wyznaczonego w tym celu terminu, układ nie został zawarty z winy tej instytucji;

4) rozpatrywanie odwołań instytucji wierzycielskich i wystawianie zaświadczeń — po uprzednim ustaleniu, że układu nie zawarto z winy dłużnika — na podstawie których to zaświadczeń urzędy rolnicze uchylać będą postanowienia, zawieszające postępowanie egzekucyjne, wydane w myśl przepisu art. 17 ust. (2);

5) wydawanie decyzji w innych sprawach w myśl szczególnych przepisów rozporządzenia niniejszego.

W sprawach określonych w pkt. 1—5 paragrafu niniejszego Komitet Konwersyjny może przeprowadzić wszelkie dowody, jakie uzna za potrzebne, a w szczególności może zwracać się do urzędów rolniczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, biur do spraw finansowo-rolnych, banków państwowych oraz urzędów i izb skarbowych, celem dostarczenia danych, potrzebnych do wydania orzeczeń przez Komitet Konwersyjny. Orzeczenia Komitetu Konwersyjnego są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu.

Regulamin Komitetu Konwersyjnego, zatwierdzony przez Ministra Skarbu, ustali sposób działania Komitetu oraz tryb postępowania w sprawach, określonych w pkt. 1—5 paragrafu niniejszego.

§ 7. W miarę zawierania przez instytucje wierzycielskie układów konwersyjnych z dłużnikami Bank Akceptacyjny Sp. Akc. będzie zawierał z instytucjami wierzycielskimi umowy, dotyczące pomocy Skarbu Państwa, określonej w rozporządzeniu niniejszem. Umowy te powinny przewidywać rygory na przypadek uchylania się instytucji wierzycielskich od zastosowania przepisów ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyszanających dłużnikom ulgi w zakresie wierzycielności rolniczych i rozporządzenia niniejszego.

Umowy bądź typy tych umów podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu. Umowy zawarte przez Bank Akceptacyjny Sp. Akc., z instytucjami wierzycielskimi na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 395), powinny być odpowiednio dostosowane do przepisów rozporządzenia niniejszego, przez zawarcie dodatkowej umowy uzupełniającej. Umowy dodatkowe lub typy tych umów podlegają zatwierdzeniu Ministra Skarbu.

§ 8. Dla ustalenia szacunku gospodarstwa wiejskiego należy brać za podstawę szacunek instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego; w braku takiego szacunku Bank Akceptacyjny Sp. Akc. winien zażądać ustalenia szacunku przez jedną z instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego na podstawie obowiązujących je norm szacunkowych.

W braku szacunku instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego, instytucje wierzycielskie mogą dokonywać szacunku

kameralnie według przepisów i norm Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. z tem ograniczeniem, że szacunek ten może być stosowany tylko do gospodarstw wiejskich, których obszar nie przewyższa 100 ha, a w województwach: pomorskiem, poznańskim i śląskim — 150 ha.

Bank Akceptacyjny Sp. Akc. ustali przepisy i normy szacunkowe obszarów leśnych celem oszacowania tych obszarów w przypadkach, gdy nie zostały uwzględnione w szacunkach instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego.

Do zawierania układów konwersyjnych z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A szacunek gospodarstwa nie jest wymagany.

§ 9. Z posiadaczami gospodarstw grupy A układy konwersyjne, na podstawie których ma być udzielana pomoc Skarbu Państwa, winny być zawierane bez względu na stopień ich zadłużenia; natomiast z posiadaczami gospodarstw grupy B, układy te winny być zawierane jedynie wówczas, jeżeli zadłużenie ich nie przewyższa 75% szacunku (§ 8) gospodarstwa.

Z dzierżawcami gospodarstw wiejskich układy konwersyjne mogą być zawierane, jeżeli zadłużenie dzierżawcy nie przewyższa 75% szacunku inwentarzy żywych i martwych, stanowiących jego własność. Szacunek ten winien być dokonany przez właściwe wojewódzkie biuro do spraw finansowo-rolnych. Jeżeli zadłużenie dzierżawcy przewyższa 50% wyżej wymienionego szacunku układ konwersyjny może być zawarty jedynie pod warunkiem udzielenia zabezpieczenia przewidzianego w § 11 ust. 2.

§ 10. Układy konwersyjne, na których podstawie ma być udzielona pomoc Skarbu Państwa, nie mogą obejmować:

- 1) wierzytelności nieściągalnych,
- 2) nowych wierzytelności, powstałych po dniu 1 lipca 1932 r. przyczem wystawianie obligów po 1 lipca 1932 r. celem wymiany części lub całości obligów dawniej wystawionych, lub pokrycia dawniej zaciągniętych zobowiązań, nie powoduje powstania nowej wierzytelności w rozumieniu paragrafu niniejszego; do wierzytelności powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r. przy zawieraniu układów konwersyjnych instytucje wierzycielskie mogą doliczać zaległe odsetki i koszty do dnia wejścia w życie układu,

3) wierzytelności do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A, jeżeli ich zadłużenie, podlegające konwersji, nie przewyższa w danej instytucji 100 zł,

4) wierzytelności do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B, którzy nie mogą dostarczyć zabezpieczeń wymienionych w § 11, oraz wierzytelności do posiadaczy tych gospodarstw, jeżeli ich zadłużenie, podlegające konwersji, nie przewyższa w danej instytucji 1.000 zł.

§ 11. Układy konwersyjne, zawarte z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A, mogą być zabezpieczone, niezależnie od osobistego zobowiązania dłużnika:

1) hipotekami (czystymi wpisami, kaucjami hipotecznymi lub innymi wpisami) — jeżeli suma objęta układem przewyższa 2.000 zł i gospodarstwo posiada uregulowaną hipotekę, albo

2) innymi zabezpieczeniami, uznanymi za dostateczne uchwałą Rady Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

Układy konwersyjne, zawarte z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy B, winny być zabezpieczone, niezależnie od osobistego zobowiązania dłużnika:

1) papierami wartościowymi o stałym bądź niestałym oprocentowaniu w stosunku 85% ich kursu giełdowego lub kursu, ustalonego przez Radę Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., jeżeli kurs ich na giełdzie nie jest notowany, lub według kursu ustalonego przez Ministra Skarbu, albo

2) hipotekami (czystymi wpisami, kaucjami hipotecznymi lub innymi wpisami), mieszczącymi się w granicach 75% szacunku nieruchomości (§ 8), albo

3) innymi zabezpieczeniami, uznanymi za dostateczne uchwałą Rady Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

Sposób zabezpieczenia układów konwersyjnych, zawieranych z dzierżawcami gospodarstw wiejskich, spółdzielniami rolniczo-handlowymi i innymi przedsiębiorstwami oznaczonymi przez Ministra Skarbu (§ 3, ust. 2) ustali Rada Banku Akceptacyjnego Sp. Akc.; uchwały Rady Banku wymagają zatwierdzenia Ministra Skarbu.

§ 12. Jeżeli zabezpieczenie hipoteczne, określone w paragrafie poprzedzającym, mieści się w granicach 75% szacunku gospodarstwa wiejskiego grupy A, lub w granicach do 50% szacunku gospodarstw pozostałych grup, instytucja wierzycielska, zawierająca układ konwersyjny, powinna zrzec się roszczenia do osób współodpowiedzialnych za wierzytelność, objętą układem; nie dotyczy to jednak współodpowiedzialności, powstałej z transakcji handlowych lub finansowych. W razie wątpliwości czy współodpowiedzialność powstała z tytułu transakcji handlowej lub finansowej, decyduje Komitet Konwersyjny; decyzje te są ostateczne.

§ 13. Układy konwersyjne będą zawierane:

1) z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A na okres 14 lat, przyczem odsetki będą płatne zgóry, a kapitał długu będzie ulegał spłacie w ratach półrocznych płatnych zdołu, według skali następującej:

w pierwszym	roku —	karencja	
w drugim	„ —	karencja	
w trzecim	„	ulega spłacie	5%
w czwartym	„	„	5%
w piątym	„	„	5%
w szóstym	„	„	5%
w siódmym	„	„	10%
w ósmym	„	„	10%
w dziewiątym	„	„	10%
w dziesiątym	„	„	10%
w jedenastym	„	„	10%
w dwunastym	„	„	10%
w trzynastym	„	„	10%
w czternastym	„	„	10%

2) z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy B na okres 10 lat, przyczem odsetki będą płatne zgóry, a kapitał długu będzie ulegał spłacie w ratach półrocznych płatnych zdołu, według skali następującej:

w pierwszym	roku —	karencja	
w drugim	„ —	karencja	
w trzecim	„	ulega spłacie	5%
w czwartym	„	„	10%
w piątym	„	„	10%

w szóstym	roku ulega spłacie	10%
w siódmym	„ „ „	15%
w ósmym	„ „ „	15%
w dziewiątym	„ „ „	15%
w dziesiątym	„ „ „	20%

3) z dzierżawcami na okres trwania dzierżawy, nie krócej jednak niż na 5 lat, a nie dłużej niż na 10 lat, przyczem sposób spłaty długu określi Bank Akceptacyjny Sp. Akc.; za zgodą Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. okres 5 lat może być skrócony.

Minister Skarbu ustalać będzie oprocentowanie długów, objętych układami konwersyjnymi. Oprocentowanie to na okres pierwszych dwóch lat obowiązywania układu ustala się dla posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A i B oraz dzierżawców — na 4½% w stosunku rocznym.

Z posiadaczami gospodarstw wiejskich, zaliczanymi do grupy B na podstawie rozporządzeń, wydanych w myśl przepisu art. 3 ust. (2), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), oznaczonymi przez Ministra Skarbu, układy konwersyjne będą zawierane na okres 10 lat, przyczem spłata kapitału następować będzie w ratach półrocznych, płatnych zdołu, według skali, określonej w ust. 1 pkt. 2 paragrafu niniejszego; oprocentowanie wierzytelności, objętych temi układami nie może przewyższać 7% w stosunku rocznym. Na podstawie powyższych układów nie może być przyznana pomoc Skarbu Państwa, przewidziana w § 16. Postanowienia układów konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z posiadaczami gospodarstw wiejskich, zaliczonymi do grupy B na podstawie rozporządzeń wyżej wymienionych, nie ulegają zmianie.

Okresy spłat kapitałowych, ustalone w układach konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A i B oraz z dzierżawcami, przedłuża się do okresów ustalonych w pkt. 1 i 2 paragrafu niniejszego, z tem, że kapitał długu ulega spłacie w zależności od ustalonego okresu karencji według skal następujących:

a) grupa A — przy jednorocznej karencji:
w pierwszym roku karencja

w drugim	roku	ulega	spłacie	3%
w trzecim	"	"	"	5%
w czwartym	"	"	"	5%
w piątym	"	"	"	5%
w szóstym	"	"	"	5%
w siódmym	"	"	"	5%
w ósmym	"	"	"	10%
w dziewiątym	"	"	"	10%
w dziesiątym	"	"	"	10%
w jedenastym	"	"	"	10%
w dwunastym	"	"	"	10%
w trzynastym	"	"	"	10%
w czternastym	"	"	"	12%

b) grupa A — przy dwuletniej karencji:

w pierwszym	roku	karencja	
w drugim	"	"	
w trzecim	"	ulega	spłacie
w czwartym	"	"	"
w piątym	"	"	"
w szóstym	"	"	"
w siódmym	"	"	"
w ósmym	"	"	"
w dziewiątym	"	"	"
w dziesiątym	"	"	"
w jedenastym	"	"	"
w dwunastym	"	"	"
w trzynastym	"	"	"
w czternastym	"	"	"

c) grupa B — przy jednorocznej karencji:

w pierwszym	roku	karencja	
w drugim	"	ulega	spłacie
w trzecim	"	"	"
w czwartym	"	"	"
w piątym	"	"	"
w szóstym	"	"	"
w siódmym	"	"	"
w ósmym	"	"	"
w dziewiątym	"	"	"
w dziesiątym	"	"	"

d) grupa B — przy dwuletniej karencji:

w pierwszym	roku	karencja	
w drugim	"	"	
w trzecim	"	ulega	spłacie
w czwartym	"	"	"
w piątym	"	"	"
w szóstym	"	"	"
w siódmym	"	"	"
w ósmym	"	"	"
w dziewiątym	"	"	"
w dziesiątym	"	"	"

Okresy spłat kapitałowych, ustalone w układach konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z dzierżawcami i osobami prawnymi, przedłuża się do lat 10 z tem, że kapitał długu ulegać będzie spłacie, w zależności od ustalonego okresu karencji, według skali podanej pod literami c) lub d) paragrafu niniejszego. W przypadku wcześniejszego wygaśnięcia kontraktu dzierżawy okres spłat kapitałowych winien być odpowiednio skrócony.

Oprocentowanie długów, objętych powyższymi układami, obniża się z dniem 1 grudnia 1934 r. z $6\frac{1}{4}\%$ do $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym. Z dniem tym pomoc Skarbu Państwa dla instytucji wierzytelkich z tytułu obniżenia odsetek podwyższa się do norm ustalonych w § 16. Powyższe zmiany, dotyczące sposobu spłaty i oprocentowania, instytucje wierzytelne obowiązane są wprowadzić do układów, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r., o czym winny zawiadomić dłużników oraz Bank Akceptacyjny Sp. Akc., który od dokonania tych zmian uzależni udzielenie pomocy Skarbu Państwa. Inne postanowienia układów, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r., pozostają bez zmian.

Okresy spłat kapitałowych oraz wysokość oprocentowania wierzytelności — co do których mają być zawarte układy z spółdzielniami rolniczo-handlowymi i innymi przedsiębiorstwami, oznaczonymi przez Ministra Skarbu (§ 3 ust. 2), ustali Rada Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. uchwałą, zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

§ 14. Z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy C układy konwersyjne mogą być zawierane jedynie wówczas, gdy zadłużenie mieści się w granicach do 50% szacunku ich gospodarstw.

Układy te winny być zabezpieczone, niezależnie od osobistego zobowiązania dłużnika, w sposób oznaczony przez Ministra Skarbu.

Układy konwersyjne z posiadaczami gospodarstw grupy C będą zawierane na okres 10 lat, przyczem odsetki będą płatne zgóry, a kapitał długu będzie ulegał spłacie w ratach półrocznych, płatnych zdołu według skali następującej:

w pierwszym roku —	karencja	
w drugim „	„	karencja
w trzecim „	„	ulega spłacie
w czwartym „	„	10%
w piątym „	„	10%
w szóstym „	„	10%
w siódmym „	„	15%
w ósmym „	„	15%
w dziewiątym „	„	15%
w dziesiątym „	„	20%

Oprocentowanie długów, objętych powyższymi układami konwersyjnymi, nie może przewyższać $7\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym. Na układy te instytucjom wierzycielskim nie będzie przyznawana pomoc Skarbu Państwa, określona w §§ 16 i 17.

Przy zawieraniu układów z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy C stosuje się analogicznie przepisy § 10 ust. 1 pkt. 1 i 2.

Postanowienia układów konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy C, nie ulegają zmianie.

§ 15. Instytucja wierzycielska będzie mogła — za zgodą Komitetu Konwersyjnego — wypowiedzieć układ i zażądać natychmiastowej spłaty wierzytelności, objętej układem konwersyjnym. Jeżeli dłużnik wskutek zatajenia zadłużenia lub podania innych okoliczności niezgodnie z rzeczywistością uzyskał przy zawarciu układu warunki jemu nieprzystępujące.

§ 16. Minister Skarbu ustalać będzie wysokość pomocy Skarbu Państwa dla instytucji wierzycielskich z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek przy zawieraniu układów konwersyjnych. Z tytułu tej pomocy instytucje wierzycielskie otrzymywać będą w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania układów konwer-

syjnych, zawartych z posiadaczami gospodarstw grupy A i B od sumy wierzytelności, objętych temi układami:

1) 3% w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią co najmniej 50% ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję;

2) $2\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią od 33% do 50% ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję;

3) 2% w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią od 10% do 33% ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję;

4) 1% w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią mniej niż 10% ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję.

Stosunek sumy wierzytelności rolniczych instytucji wierzycielskiej do ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję, ustalać się będzie według stanu z dnia 31 grudnia 1932 r.

Spółdzielniom kredytowym, komunalnym kasom oszczędności i gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym może być przyznana na podstawie decyzji Ministra Skarbu dodatkowa pomoc Skarbu Państwa, nie przewyższająca $\frac{3}{4}\%$ w stosunku rocznym. Instytucjom wierzycielskim, zawierającym układy za pośrednictwem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, pomoc ta może być podwyższona do $1\frac{1}{4}\%$ w stosunku rocznym.

Na podstawie układów, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r., pomoc Skarbu Państwa udzielona będzie w sposób następujący:

a) jeżeli układy zawarto z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A i B, pomoc udzielana będzie w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie układu z tem, że wysokość tej pomocy za czas do dnia 1 grudnia 1934 r. będzie obliczana według norm, określonych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P., Nr. 50, poz. 395), za czas po 1 grudnia 1934 r. — w wysokości, określonej w ustępach poprzedzających paragrafu niniejszego;

b) jeżeli układy zawarto z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy C, pomoc udzielana będzie w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie układu — zarówno za czas

przed, jak i po 1 grudnia 1934 r. — według norm określonych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 395).

Przyznawanie pomocy Skarbu Państwa z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek ustaje z chwilą rozwiązania układu.

§ 17. Pomoc Skarbu Państwa z tytułu strat na kapitale udzielana będzie instytucjom wierzycielskim w wysokości 50% sumy strat, poniesionych przez te instytucje na kapitale wierzycielności, objętych układami konwersyjnymi, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej (§ 14, ust. 3).

§ 18. Kapitał wierzycielności rolniczej będzie uznany za stracony (nieściągalny), jeżeli dłużnik nie uiszczył należności, objętej układem konwersyjnym i egzekucja przeprowadzona przez instytucję wierzycielską, nie doprowadziła do pokrycia tych należności.

Stratę (nieściągalność) całości lub części kapitału wierzycielności ustala Bank Akceptacyjny Sp. Akc., uwzględniając wszelkie okoliczności, dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz środków egzekucyjnych, zastosowanych przez instytucję wierzycielską. Decyzja Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. jest ostateczna. Przepis ustępu niniejszego nie stosuje się do banków państwowych, które straty swoje ustalają we własnym zakresie.

Na żądanie Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., instytucja wierzycielska będzie obowiązana odstąpić wierzycielność, uznaną za straconą (nieściągalną) wraz ze wszystkimi tytułami i zabezpieczeniami Państwowemu Bankowi Rolnemu, który będzie nią administrował na rachunek Skarbu Państwa. Po odstąpieniu wierzycielności, uznanej za straconą (nieściągalną) Bank Akceptacyjny Sp. Akc. otworzy instytucji rachunek do wysokości przyznanej na ten cel pomocy Skarbu Państwa.

§ 19. Bank Akceptacyjny Sp. Akc. będzie sporządzał za każde ubiegłe półrocze kalendarzowe ryczałtowe zestawienie sum potrzebnych na cele pomocy Skarbu Państwa z tytułu strat, poniesionych przez instytucje wierzycielskie na odsetkach i kapitale wierzycielności, objętych układami konwersyjnymi i będzie przedkładał te zestawienia Ministrowi Skarbu dla otrzymania dotacji, przeznaczonej na udzielenie pomocy Skarbu Państwa.

Zestawienie sum, przeznaczonych na pomoc skarbu Państwa z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek, winno uwzględniać zmniejszenie

się początkowej sumy dłużnej, objętej układem konwersyjnym na skutek płatności rat kapitałowych ustalonych w układzie. Zmniejszenia sum dłużnych będzie ustalał Bank Akceptacyjny Sp. Akc. bez względu na to, czy spłata rat kapitałowych rzeczywiście nastąpiła. Przy układach pośrednich obliczenie stopniowego zmniejszania się sum dłużnych Bank Akceptacyjny Sp. Akc. będzie skuteczniał dla ogółu układów pośrednich, zgłoszonych przez instytucję pośredniczącą i zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny.

§ 20. Rejestr Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., wymieniony w art. 10, będzie prowadzony w sposób następujący:

Rejestr Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. składa się z rejestru imiennego, rejestru zbiorowego i rejestru centralnego.

Instytucja wierzycielska obowiązana jest wpisać do rejestru imiennego wierzycielności, objęte układem wraz z wszelkimi zabezpieczeniami tych wierzycielności, nie wyłączając zabezpieczeń hipotecznych — na podkład których przyznany został kredyt akceptacyjny. Rejestr imienny składa się z arkuszy, których wzór określa załącznik Nr. 1 rozporządzenia niniejszego. Arkusze te winny być wypełnione w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisane pod stemplem firmowym przez osoby, mające prawo do działania w imieniu instytucji wierzycielskiej. Z powyższych dwóch egzemplarzy jeden egzemplarz przechowuje instytucja wierzycielska, drugi egzemplarz należy przesłać Bankowi Akceptacyjnemu Sp. Akc. Instytucje wierzycielskie, nie posiadające uprawnień do bezpośredniego korzystania z kredytu akceptacyjnego, prześlą drugi egzemplarz instytucji pośredniczącej. Gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, nadsyłające do zatwierdzenia układy konwersyjne za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego oraz instytucje wierzycielskie, nadsyłające do zatwierdzenia układy konwersyjne za pośrednictwem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, mogą prowadzić rejestr imienny uproszczony, według wzoru zatwierdzonego przez Ministra Skarbu na wniosek Banku Akceptacyjnego.

Instytucja pośrednicząca winna na podstawie arkuszy rejestru imiennego, nadesłanych jej przez instytucje wierzycielskie sporządzić rejestr zbiorowy, składający się z arkuszy, których wzór określa załącznik Nr. 2 rozporządzenia niniejszego. Do re-

jestru zbiorowego instytucja pośrednicząca wpisywać będzie na podstawie nadesłanych jej arkuszy rejestru imiennego, zestawienia sumaryczne wierzytelności poszczególnych instytucji wierzytelności, objętych układami wraz z wszystkimi zabezpieczeniami tych wierzytelności, — nie wyłączając zabezpieczeń hipotecznych — na podkład których przyznany został kredyt akceptacyjny. Arkusze rejestru zbiorowego winny być wypełnione przez instytucję pośredniczącą w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisane pod stemplem firmowym przez osoby, mające prawo do działania w imieniu tej instytucji. Z powyższych dwóch egzemplarzy należy jeden egzemplarz przesłać do Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., drugi egzemplarz przechowuje instytucja pośrednicząca, dołączając do tego egzemplarza arkusze rejestru imiennego, nadesłane przez instytucje wierzytelności, które służyły za podstawę do wypełnienia rejestru zbiorowego.

Z arkuszy rejestru imiennego i zbiorowego, przesłanych w myśl przepisów ustępów poprzedzających do Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., bank ten stworzy rejestr centralny.

Po wysłaniu do Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. arkuszy rejestru w myśl przepisów ust. 1 i 2 paragrafu niniejszego, instytucja wierzytelności lub pośrednicząca nie ma prawa bez pisemnej zgody Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. dokonywać w przechowywanym u siebie rejestrze żadnych zmian ani poprawek. W przypadku, gdy treść rejestru przechowywanego przez instytucję wierzytelności lub pośredniczącą nie pokrywa się z treścią rejestru centralnego, przechowywanego przez Bank Akceptacyjny Sp. Akc., treść rejestru centralnego obowiązuje instytucje wierzytelności, pośredniczące, dłużników i osoby trzecie. Po uzyskaniu pisemnej zgody Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. na dokonanie poprawki, zmiany lub wykreślenia wpisów w rejestrze, instytucja wierzytelności lub pośrednicząca skutecznie w rejestrze poprawkę, zmianę lub wykreślenie wpisu, powołując się na zezwolenie Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. i następnie przesyła Bankowi Akceptacyjnemu Sp. Akc. odpis zmienionego wpisu lub zawiadomienia o wykreśleniu, na podstawie których Bank Akceptacyjny Sp. Akc. skutecznie poprawki, zmiany lub wykreślenia wpisów w rejestrze centralnym. Bank Akceptacyjny Sp. Akc. może upoważnić instytucje pośredniczące do udzielania zgody na czynienie zmian, poprawek i wykreśleń w rejestrze przechowywanym przez instytu-

cje wierzytelności, nie posiadające uprawnień do bezpośredniego korzystania z kredytu akceptacyjnego. Wszelkie zmiany, poprawki i wykreślenia w rejestrze, winny być uskuteczniiane czerwonym atramentem.

Bank Akceptacyjny Sp. Akc. sprawuje nadzór nad prowadzeniem rejestru przez instytucje wierzytelności i pośredniczące. Instytucje wierzytelności i pośredniczące winny stosować się do wszelkich wskazań i zarządzeń wydanych przez Bank Akceptacyjny Sp. Akc. w zakresie prowadzenia rejestru.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 grudnia 1934 r. Z dniem tym tracą moc obowiązującą następujące rozporządzenia Ministra Skarbu:

1) z dnia 26 czerwca 1933 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 395), z zastrzeżeniami, przewidzianymi w § 16 ust. 4;

2) z dnia 7 lipca 1933 r. w sprawie zwolnienia od opłat stemplowych pism, wiążących się z działalnością Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 418);

3) z dnia 9 marca 1934 r. w sprawie zmian w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 173).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 21 grudnia 1935 r.

o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 611).

Na podstawie art. 3, 10 i 19 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P.

z 1934 r. Nr. 109, poz. 973), zmienionej dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 507), zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 967) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 5 ust. 2 wyrazy „31 grudnia 1935 r.” zastępuje się wyrazami „31 października 1936 r.”, wyrazy „stycznia i lutego” zastępuje się wyrazami „listopada i grudnia”.

2) w § 13 ust. 1 pkt. 1 dotychczasową skalę spłat zastępuje się skalą następującą:

„w pierwszym roku — karencja	
w drugim „ — karencja	
w trzecim „ ulega spłacie	5%
w czwartym „ „ „	5%
w piątym „ „ „	5%
w szóstym „ „ „	5%
w siódmym „ „ „	10%
w ósmym „ „ „	10%
w dziewiątym „ „ „	10%
w dziesiątym „ „ „	10%
w jedenastym „ „ „	10%
w dwunastym „ „ „	10%
w trzynastym „ „ „	10%
w czternastym „ „ „	10%

w tymże paragrafie w ust. 1 pkt. 2 dotychczasową skalę spłat zastępuje się skalą następującą:

„w pierwszym roku — karencja	
w drugim „ — karencja	
w trzecim „ ulega spłacie	5%
w czwartym „ „ „	10%
w piątym „ „ „	10%
w szóstym „ „ „	10%
w siódmym „ „ „	15%
w ósmym „ „ „	15%

w dziewiątym roku ulega spłacie 15%
w dziesiątym „ „ „ 20%“.

3) W § 14 ust. 2 dotychczasową skalę spłat zastępuje się skalą następującą:

„w pierwszym roku — karencja	
w drugim „ — karencja	
w trzecim „ ulega spłacie	5%
w czwartym „ „ „	10%
w piątym „ „ „	10%
w szóstym „ „ „	10%
w siódmym „ „ „	15%
w ósmym „ „ „	15%
w dziewiątym „ „ „	15%
w dziesiątym „ „ „	20%“.

4) W § 16 ust. 3 w zdaniu drugim po wyrazie „rocznym” przecinek zamienia się na kropkę, a wyrazy „przyczem wysokość tej dodatkowej pomocy określać będzie Minister Skarbu na okres półroczny.” skreśla się.

5) W § 20 ust. 3 dodaje się na końcu nowe zdanie w brzmieniu:

„Gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, nadsyłające do zatwierdzenia układy konwersyjne za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego oraz instytucje wierzytelności nadsyłające do zatwierdzenia układy konwersyjne za pośrednictwem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, mogą prowadzić rejestr imienny uproszczony, według wzoru zatwierdzonego przez Ministra Skarbu na wniosek Banku Akceptacyjnego“.

§ 2. Do układów konwersyjnych zawartych przez instytucje wierzytelności z dłużnikami przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, — z uwzględnieniem przepisów § 4 niniejszego rozporządzenia, — wprowadza się zmiany następujące:

Spłata czterech kolejnych półrocznych rat kapitałowych od wierzytelności rolniczych, objętych układami konwersyjnymi, ulega zawieszeniu, począwszy od najbliższej raty kapitałowej włącznie, przypadającej po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego. Powyższe zawieszenie spłaty rat kapitałowych do-

tyczy układów konwersyjnych zawartych zarówno przed, jak i po dniu 30 listopada 1934 r., bez względu na to, że w układach zawartych przed 30 listopada 1934 r. było już ustalone jedno lub dwuroczne odroczenie spłat kapitałowych (karencja).

Cztery kolejne półroczne raty, których spłata uległa zawieszeniu na podstawie przepisu ustępu poprzedzającego, dłużnik obowiązany będzie spłacić instytucji wierzycielskiej w czterech dodatkowych półrocznych ratach, płatnych bezpośrednio po okresie spłat rat kapitałowych, ustalonym w poszczególnych układach konwersyjnych, zależnie od przynależności gospodarstwa dłużnika do jednej z trzech grup.

W układach konwersyjnych, zawartych z dzierżawcami gospodarstw wiejskich, jeżeli termin wygaśnięcia umów dzierżawnych stoi na przeszkodzie w zastosowaniu przepisów poprzedzających, wówczas cztery kolejne półroczne raty, których spłata uległa zawieszeniu, dłużnicy obowiązani będą spłacić instytucjom wierzycielskim w czterech półrocznych ratach, płatnych w ciągu dwóch ostatnich lat trwania umów dzierżawnych.

§ 3. Pomoc Skarbu Państwa dla instytucji wierzycielskich z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek od wierzytelności, objętych układami konwersyjnymi, zawartymi przed dniem 30 listopada 1934 r., przedłuża się na dalszy rok obowiązywania tych układów. Oprocentowanie wierzytelności, objętych powyższymi układami na przeciąg tego dalszego roku pozostaje bez zmiany.

Pomoc Skarbu Państwa przez Bank Akceptacyjny S. A. instytucjom wierzycielskim z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek z uwzględnieniem ustalonych w układach spłat kapitałowych, nie ulega zmianie w związku z zawieszeniem spłaty czterech kolejnych półrocznych rat kapitałowych (§ 2).

§ 4. Do dnia 15-go stycznia 1936 r. mogą być zawierane układy konwersyjne, ustalające spłatę rat kapitałowych według dotychczasowych skal, obowiązujących przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego. Do układów tych stosuje się jednakże przepisy § 2 rozporządzenia niniejszego.

Komitet Konwersyjny może zatwierdzać powyższe układy, jeżeli zostaną one nadesłane Bankowi Akceptacyjnemu do dnia 31 stycznia 1936 r.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 30 stycznia 1935 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o sposobie zawieszania przez urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich egzekucji, prowadzonych przez instytucje kredytowe.

(Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 39).

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 973) zarządzam co następuje:

§ 1. Urząd rozjemczy do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich może egzekucję, prowadzoną przez instytucję kredytową, na wniosek dłużnika zawiesić zgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego w przypadkach, w których w myśl przepisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 973) — na instytucji kredytowej ciąży obowiązek zawarcia układu konwersyjnego z posiadaczem gospodarstwa wiejskiego grupy A lub B, a dłużnik posiada warunki potrzebne dla zawarcia takiego układu.

§ 2. Do wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego winny być dołączone:

1) uzasadnienie wniosku, zawierające wyjaśnienia następujące:

a) oznaczenie wszystkich gospodarstw wiejskich posiadanych przez dłużnika z podaniem wielkości ich obszaru,

b) oznaczenie czasu i tytułu powstania długu, stanowiącego podstawę postępowania egzekucyjnego,

c) zestawienie ogólnego zadłużenia, jeżeli dłużnik jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego grupy B;

2) zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego doręczone dłużnikowi przez komornika.

§ 3. Niezwłocznie po złożeniu wniosku do urzędu rozjemczego, przewodniczący urzędu rozjemczego winien zarządzić doręczenie odpisu wniosku instytucji kredytowej, wyznaczając równocześnie termin do przesłuchania stron i wydania decyzji. Termin ten winien przypadać w ciągu 14 dni od wniesienia wniosku do urzędu rozjemczego.

Strony nie mają obowiązku stawienia się w terminie i mogą składać oświadczenia swoje na piśmie.

§ 4. Wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego rozstrzyga przewodniczący urzędu rozjemczego w wyznaczonym terminie, po wysłuchaniu stron, a w razie niestawienia się jednej lub obydwóch stron, po zbadaniu oświadczeń stron złożonych na piśmie.

Decyzję swą wydaje przewodniczący urzędu rozjemczego w formie postanowienia, które jest natychmiast wykonalne. Postanowienie to winien przewodniczący urzędu rozjemczego uzasadnić.

Przewodniczący urzędu rozjemczego winien w treści postanowienia zawieszającego egzekucję zaznaczyć o możliwości uchylecia tego postanowienia w trybie określonym w § 7 ust. 1.

§ 5. W przypadkach wyjątkowo nagłych, gdy bliskość wyznaczonego terminu licytacji groziłaby przeprowadzeniem licytacji przed rozstrzygnięciem wniosku w trybie określonym w paragrafie poprzedzającym, przewodniczący urzędu rozjemczego może po zbadaniu wniosku i stwierdzeniu jego zasadności zawiesić egzekucję, wydając postanowienie tymczasowe natychmiast wykonalne, które następnie po wysłuchaniu stron w terminie wyznaczonym zgodnie z przepisami § 3 i 4, bądź uchyli, bądź też utrzyma w mocy.

§ 6. Postanowienie zawieszające postępowanie egzekucyjne może ulec zaskarżeniu do sądu okręgowego w przypadkach oraz

w trybie określonych przepisami art. 26 i 27 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974).

Postanowienie odmawiające zawieszenia postępowania egzekucyjnego nie ulega zaskarżeniu.

§ 7. Przewodniczący urzędu rozjemczego uchyli zawieszenie egzekucji na skutek przedstawienia mu decyzji Komitetu Konwersyjnego, działającego przy Banku Akceptacyjnym Sp. Akc., wydanej w myśl przepisu art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 973), stwierdzającej, że układ konwersyjny nie doszedł do skutku z winy dłużnika.

Przewodniczący urzędu rozjemczego może na podstawie uzasadnionego wniosku instytucji kredytowej uchylić, w każdym czasie w trybie określonym w § 4, postanowienie zawieszające postępowanie egzekucyjne, jeżeli odpadła podstawa, która uzasadniała zawieszenie egzekucji.

§ 8. Postanowienie przewodniczącego urzędu rozjemczego uchylające zawieszenie egzekucji jest natychmiast wykonalne i nie ulega zaskarżeniu. Postanowienie przewodniczącego urzędu rozjemczego odmawiające wnioskowi o uchylenie zawieszenia egzekucji ulega zaskarżeniu do sądu okręgowego w przypadkach oraz w trybie powołanych w § 6.

§ 9. Do postępowania określonego w rozporządzeniu niniejszym stosuje się — jeżeli przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej — przepisy art. 105 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) oraz przepisy ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich — w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974).

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 17 grudnia 1934 r.

o opłatach sądowych, notarialnych i pisarzy hipotecznych, za czynności, związane z działalnością Banku Akceptacyjnego.

(Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 969).

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych, w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973) zarządzam co następuje:

§ 1. Wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi i inne dokumenty, wydawane przez sądy dla zrealizowania celów, objętych ustawą z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych, w brzmieniu ustalonym w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 973) — wolne są od opłat sądowych i hipotecznych.

Wszelkie wnioski i wpisy hipoteczne, mające na celu zabezpieczenie wierzytelności, objętych układami, przewidzianymi w art. 1 ustawy powołanej w ustępie poprzedzającym, jak również mające na celu ujawnienie cesji wierzytelności na rzecz Banku Akceptacyjnego lub instytucji wskazanej przez ten bank oraz ujawnienie wzmianek przewidzianych w art. 10 ust. 3 tejże ustawy, są wolne od opłat sądowych i hipotecznych (należności intabulacyjnych).

§ 2. Opłaty pisarzy hipotecznych, przypadające za czynności wymienione w paragrafie poprzedzającym, jak również wynagrodzenie notariuszów za sporządzenie aktów i innych dokumentów, pozostających w związku z temi czynnościami — będą pobierane w wysokości połowy przepisanych stawek. Od wzmianki, określonej w art. 10 ust. 3 ustawy powołanej w ustępie pierwszym paragrafu poprzedzającego, pisarze hipoteczni pobierać będą połowę opłaty stałej, przewidzianej w § 1 pkt. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 marca 1924 r. o taksie dla pisarzy hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 264).

§ 3. Wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi i inne dokumenty, korzystające z ulg wymienionych w paragrafach poprzedzających, mogą być używane jedynie do celów, dla których zostały wydane. Cel ten winien być zaznaczony na wydanym dokumencie.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DZIAŁ IV
INSTYTUCJE KREDYTU
DŁUGOTERMINOWEGO

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW
SKARBU ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 22 marca 1935 r.

o ujednostajnieniu okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych instytucji kredytu długoterminowego oraz o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od wierzytelności tych instytucji.

(Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 109).

Na podstawie art. 36 i 110 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. Przenosi się do nowego okresu umorzenia wierzytelności:

1) Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, na których podstawie wypuszczono 4⁰/₁₀-owe i 4¹/₂⁰/₁₀-owe listy zastawne złotowe, pochodzące z przerachowania listów zastawnych rublowych i markowych, z tem, że nowy okres ich umorzenia będzie wynosić lat 53, poczynając od dnia 30 listopada 1934 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności;

2) Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, na których podstawie wypuszczono 4¹/₂⁰/₁₀-owe listy zastawne, umarzalne w ciągu 33 lat, pochodzące z konwersji 8⁰/₁₀-owych listów zastawnych dolarowych, i 4¹/₂⁰/₁₀-owe listy zastawne, umarzalne w ciągu 23 lat, pochodzące z konwersji 6⁰/₁₀-owych listów zastawnych, określonych w równowartości żyta, z tem że nowy okres

ich umorzenia będzie wynosić lat 53, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności;

3) Wileńskiego Banku Ziemskiego Spółki Akcyjnej w Wilnie, zabezpieczone na nieruchomościach ziemskich, których okres umorzenia kończy się przed dniem 1 stycznia 1988 r., a na których podstawie wypuszczono $4\frac{1}{2}\%$ -owe listy zastawne, pochodzące z przerachowania listów zastawnych rublowych, z tem, że nowy okres umorzenia tych wierzytelności będzie wynosić lat 53, poczynając od dnia 31 grudnia 1934 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności;

4) Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, zabezpieczone na nieruchomościach ziemskich, których okres umorzenia kończy się przed dniem 1 maja 1966 r., a na których podstawie wypuszczono $4\frac{1}{2}\%$ -owe listy zastawne, pochodzące z przerachowania listów zastawnych koronowych, z tem, że nowy okres umorzenia tych wierzytelności będzie wynosić lat 31, poczynając od dnia 30 kwietnia 1935 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności.

§ 2. 1) Listy zastawne, wypuszczone na podstawie wierzytelności, wymienionych w § 1, o ile nie są bezterminowe, ulegają konwersji na listy zastawne, umarżalne na zasadach, odpowiadających okresom umorzenia i wstrzymania spłaty kapitału tych wierzytelności.

2) Listy zastawne bezterminowe będą umarżane zgodnie z planem umorzenia odpowiednich wierzytelności.

§ 3. 1) Wszystkie listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie, Wileńskiego Banku Ziemskiego Spółki Akcyjnej w Wilnie i Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie mogą być umarżane zarówno w drodze losowania jak i wykupu. Niezależnie od tego może być stosowane umarżanie listów zastawnych przez wypowiedzenie, w zakresie obowiązujących w tym względzie przepisów;

2) Przepisy ustępu 1 rozciągają się również na oznaczone w nim listy zastawne, które nie zostały umorzone zgodnie z planami umorzenia na podstawie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o ustalaniu sumy listów zastawnych, podlegających umorzeniu w latach 1933 i 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 391).

§ 4. 1) Spłaty przedterminowe pożyczek, na których podstawie wypuszczono listy zastawne, i spłaty kwot umorzeniowych, zawartych w ratach bieżących od takich pożyczek, jeżeli raty te są uiszczane w ciągu 2 miesięcy od daty ich płatności, — mogą być dokonywane listami zastawnymi odpowiedniej serji według ich wartości nominalnej, choćby taki sposób spłat nie był przewidziany, lub był wyłączony przez przepisy statutu instytucji, lub warunki umowy pożyczki.

2) Minister Skarbu może zezwolić na niestosowanie przepisów ustępu pierwszego do określonych wierzytelności długoterminowych.

§ 5. 1) Należności instytucji kredytu długoterminowego od wierzytelności, zabezpieczających listy zastawne, a zahipotekowanych na nieruchomościach ziemskich, powstałe do dnia 28 października 1934 r. z tytułu rat umorzeniowych, odsetek, opłat administracyjnych, podatków, przejętych przez dłużnika do zapłaty, odsetek zwłoki i kosztów egzekucyjnych, bieżące, odroczone w drodze ulgi, oraz zaległe, posiadają bez względu na termin ich płatności, pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem wierzytelności i nie ulegają przedawnieniu.

2) Należności od wierzytelności, powstałe, bądź powstać mogące, po dniu 28 października 1934 r., posiadać będą pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem w granicach, określonych przez przepisy prawa powszechnego i statutów (ustaw) instytucji kredytu długoterminowego.

§ 6. 1) Instytucje kredytu długoterminowego, wyszczególnione w § 8, mają prawo, nawet w przypadku odmiennych postanowień statutów lub umów, bez zgody dłużnika i niższych wierzycieli, skonwertować w całości lub w części, wymienione w § 5 należności, na pożyczkę dodatkową długoterminową w go-towiźnie, bądź w listach zastawnych lub obligacjach, opiewającą

na sumę równą sumie rzeczonych należności. Oprocentowanie pożyczki dodatkowej nie może przewyższać $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym. Plan konwersji należności podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu. Minister Skarbu może, uwzględniając stan finansowy instytucji, żądać zmian w przedstawionym planie.

2) Pożyczka dodatkowa powinna opiewać na walutę polską bez względu na to, w jakiej walucie były wyrażone należności konwertowane.

3) Instytucja ma prawo konwertować pożyczkę w gotówkę w listach zastawnych.

§ 7. 1) Konwersja na pożyczkę w listach zastawnych powinna być dokonywana zgodnie z przepisami prawa bankowego.

2) Pożyczce dodatkowej, pochodzącej z konwersji należności instytucji kredytu długoterminowego (§ 6), na której podstawie wypuszczono listy zastawne, oraz należnościom ubocznym od niej, będzie przysługiwało pierwszeństwo hipoteczne równe z wierzytelnościami, z których powstały skonwertowane należności, a przed wszystkimi niższymi wierzytelnościami hipotecznymi; pożyczce zaś dodatkowej w gotówkę oraz należnościom ubocznym od niej będzie przysługiwało pierwszeństwo hipoteczne po wierzytelnościach tejże instytucji, na których podstawie wypuszczone zostały listy zastawne, a przed wszystkimi niższymi wierzytelnościami hipotecznymi.

3) Przepisy rozporządzenia niniejszego nie uchybiają prawu instytucji kredytu długoterminowego do dokonywania konwersji na zasadach, przewidzianych w jej statucie, lub w innych przepisach.

4) Przepisy i uprawnienia szczególne instytucji kredytu długoterminowego, dotyczące egzekucji należności z tytułu długoterminowych pożyczek, udzielonych przez te instytucje, stosują się również i do pożyczek, udzielonych na mocy niniejszego rozporządzenia.

5) Szacunek dóbr, ustalony przez instytucję w związku z konwersjami, dokonywanymi na podstawie przepisów, wymienionych w art. 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509) oraz na podstawie rozporządzenia niniejszego, bę-

dzie uważany w postępowaniu egzekucyjnym za szacunek, ustalony przy udzielaniu nowej pożyczki.

§ 8. Prawo dokonywania konwersji na zasadach, wskazanych w § 6, służy Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu w Warszawie, Poznańskiemu Ziemstwu Kredytowemu w Poznaniu, Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu we Lwowie, Wileńskiemu Bankowi Ziemskiemu Spółce Akcyjnej w Wilnie i Akcyjnemu Bankowi Hipotecznemu we Lwowie.

§ 9. 1) Do konwersyj, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, stosuje się przepisy art. 27, 28, 30, oraz 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509), przyczem ujawnienie konwersji, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem oraz w art. 28 powołanego rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, może nastąpić na mocy jednego wniosku bądź w drodze wpisów oddzielnych, bądź wspólnych.

2) Instytucja ma prawo zaokrąglać kapitał konwertowanych wierzytelności wzwyż lub wniżej w granicach do 200 złotych. W przypadku zaokrąglenia wniżej, instytucja ma prawo żądać od dłużnika spłaty kwoty, o którą zmniejszono wierzytelność, przyczem kwota ta ulega ściąganiu razem z należnościami instytucji w terminie lub w terminach, ustalonych przez instytucję. W przypadku zaokrąglenia wzwyż, instytucja winna zaliczyć kwotę, o którą zwiększono wierzytelność, według swego wyboru na poczet zaległości, lub najbliższej należności z tytułu rat.

§ 10. 1) Postępowanie i wpisy hipoteczne, mające na celu dokonanie konwersyj, przewidzianych w art. 28 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych i w rozporządzeniu niniejszem, są wolne od opłat sądowych (hipotecznych).

2) Pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wniosek o dokonanie konwersji w zakresie wszystkich wierzytelności, obciążających daną nieruchomość, i na podstawie wszystkich przepisów rozporządzenia niniejszego oraz przepisów, wymienionych w art. 28 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, za wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego i za wydanie instytucji kredytu długoterminowego

świadczenia o dokonanych wpisach — jedynie opłatę stałą w kwocie zł. 20.—.

3) Pismo instytucji kredytu długoterminowego, którem ona na mocy § 6 rozporządzenia niniejszego dokonywa konwersji na pożyczkę dodatkową w gotowiźnie, podlega w myśl art. 36 punktu 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) w związku z art. 31, ust. 3 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, opłacie w wysokości 0,2% od tej części pożyczki konwersyjnej, która pokrywa należności uboczne (odsetki, opłaty administracyjne i t .d.), wymienione w § 5 rozporządzenia niniejszego. Według tej samej zasady podlegają opłacie stemplowej listy zastawne i innego rodzaju obligacje, wypuszczone na mocy § 6 rozporządzenia niniejszego. Do uiszczenia opłat stemplowych jest obowiązana instytucja kredytowa, która może żądać od dłużnika zwrotu uiszczonej opłaty, albo wpłacenia zgóry odpowiedniej kwoty.

§ 11. Wysokość kosztów konwersyj, objętych rozporządzeniem niniejszem, zatwierdza Minister Skarbu.

§ 12. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie stosują się do wierzytelności banków państwowych.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DZIAŁ V

NALEŻNOŚCI WOBEC SKARBU PAŃSTWA

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 23 maja 1935 r.

o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatno-prawnych, mających charakter długów rolniczych.

(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 278).

Na podstawie art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia niniejszego dotyczą należności prywatno-prawnych Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego, mających charakter długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r., o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej (§ 4).

§ 2. Ustalanie, czy dług jest rolniczy oraz czy powstał przed dniem 1 lipca 1932 r., należy do właściwego ministra lub do wskazanego przez niego urzędu. Przy ustalaniu rolniczego charakteru długu stosuje się przepisy art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841).

§ 3. (1) Ulgi w spłacie należności, objętych rozporządzeniem niniejszem, mogą polegać na:

1) ustalaniu terminu lub terminów spłat długu, także z rozłożeniem na raty,

2) obniżaniu lub skreślaniu odsetek,

3) umarzaniu w części albo w całości sum dłużnych, lub też wszelkich należności ubocznych, jak oprocentowania, dodatków administracyjnych i t. p.,

4) przyznawaniu bonifikaty w przypadku przedterminowej spłaty oraz przyjmowaniu zapłaty należności papierami wartościowymi po kursie, ustalonym przez Ministra Skarbu,

5) ustępowaniu przy należnościach hipotecznie zabezpieczonych miejsca hipotecznego lub też wyrażaniu zgody na konwersję długów na kredyt długoterminowy w listach zastawnych na warunkach, ustanowionych dla wierzycieli, niewymienionych w art. 6, przepisami art. 18—35 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841).

(2) Ulgi, wymienione w ust. (1), odnosić się będą do należności, obliczonych według stanu zadłużenia, obejmującego sumy dłużne, zaległe odsetki, koszty i inne należności na dzień, wskazany w zarządzeniach właściwych ministrów, jednakże nie wcześniejszy niż 1 listopada 1934 r. i nie późniejszy niż 1 czerwca 1935 r.

§ 4. (1) Stosowanie ulg, przewidzianych w § 3, należy do właściwych ministrów, którzy decydować będą według swobodnego uznania, w szczególności do:

1) Ministra Skarbu w stosunku do:

a) dłużników z tytułu znajdujących się w kompetencji Ministra Skarbu należności, przejętych po b. państwach zaborczych na podstawie traktatów pokoju, bądź też z tytułu pożyczki majątków, przejętych w związku z wykonaniem przez Polskę tych traktatów, jak również z tytułu pożyczek i zapomóg, udzielonych na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych i klęsk żywiołowych, z tytułu pożyczek inwalidzkich, należności Funduszu Gwarancyjnego za straty na nawozach sztucznych w r. 1931/32, pożyczek udzielanych na cele gospodarcze, administrowanych przez Państwowy Bank Rolny,

b) nabywców obiektów likwidacyjnych, zbytych na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 602),

którzy stali się dłużnikami z tytułu rent zaległych za czas przed przejęciem tych obiektów przez Skarb Państwa;

2) Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w stosunku do:

a) dłużników Administracji Lasów Państwowych, przyczem co do należności z tytułu czynszów dzierżawnych, chociażby one powstały po dniu 1 lipca 1932 r.,

b) dłużników z tytułu pożyczek, udzielonych na popieranie wytwórczości zwierzęcej i roślinnej,

c) dłużników z tytułu pożyczek rentowych, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 1905 r. o tworzeniu włości rentowych (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 40 str. 117);

3) Ministra Opieki Społecznej w zakresie wierzytelności instytucji ubezpieczeń społecznych;

4) Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wierzytelności związków samorządu terytorialnego.

(2) W zakresie stosowania ulg właściwi ministrowie działają w porozumieniu z Ministrem Skarbu. W sprawach, objętych ust. (1) pkt. 1) lit. b), Minister Skarbu działa w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

(Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Umarza się następujące należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej:

1) w połowie — z tytułu wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. pożyczek, udzielonych w związku z parcelacją i pożyczek,

udzielonych na podstawie przepisów o pomocy kredytowej na meljoracje przeprowadzane przy przebudowie ustroju rolnego oraz z tytułu pożyczek konwersyjnych, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o konwersji niektórych pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego i niektórych zobowiązań wobec Skarbu Państwa na pożyczki z części kredytowej Funduszu Obrótowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 266) i na podstawie ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrótowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364);

2) w jednej trzeciej — z tytułu wypłaconych w okresie czasu od dnia 1 stycznia 1927 r. do dnia 30 czerwca 1932 r. pożyczek, udzielonych przy scalaniu gruntów;

3) w całości — te części pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. o państwowym funduszu kredytu na meljoracje rolne (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), które według ustalenia przez Państwowy Bank Rolny zużyte były na: a) budowę odpyłów, b) sporządzenie planów i roboty wstępne, jeżeli w następstwie nie zostały udzielone długoterminowe pożyczki meljoracyjne i c) zmeljorowanie gruntów, na których urządzenia meljoracyjne źle działają z przyczyn niezależnych od dłużników;

4) w całości — te części kapitału pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), które przy uwzględnieniu obciążenia pożyczkami Funduszu Obrótowego Reformy Rolnej i Państwowego Banku Rolnego stanowią nadwyżki, przekraczające 100% szacunku gospodarstw obciążonych temi pożyczkami;

5) w wysokości 20% kapitału wraz z przynależnościami wszystkich pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), pozostałego po ewentualnem zastosowaniu ulg, przewidzianych w pkt. 3) i 4);

6) w całości — nadwyżkę obciążenia pozostałą po zastosowaniu ulg, przewidzianych w pkt. 3)—5), ponad 500 zł. na 1 ha

gruntów zmeljorowanych z tytułu pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609);

7) w wysokości nadwyżki między wymierzonymi opłatami, a normami, jakie ustali zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, — z tytułu opłat za techniczne wykonanie scalenia;

8) w całości — z tytułu przypadających od dłużników, posiadających gospodarstwa, nieprzekraczające 50 ha, — opłat za prace meljoracyjne, przeprowadzane przy przebudowie ustroju rolnego z wyjątkiem opłat, przypadających za prace meljoracyjne, polegające na drenowaniu gruntów; opłaty za te prace ulegają umorzeniu w takiej wysokości, aby część nieumorzona nie przekraczała 350 zł. na 1 ha gruntów zdrenowanych;

9) w całości — należności, nieprzekraczające 10 zł. z poszczególnego tytułu (rodzaju należności), przypadające od jednego dłużnika.

(2) Opłaty za techniczne wykonanie scalenia, przeprowadzonego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, wymierzone będą w wysokości, ustalonej na podstawie ust. (1) pkt. 7).

(3) Opłaty za prace meljoracyjne, przeprowadzone przy przebudowie ustroju rolnego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nie będą wymierzone; nie dotyczy to prac, polegających na drenowaniu gruntów, za które wymierzone będą opłaty w wysokości, nieprzekraczającej 350 zł. na 1 ha gruntów zdrenowanych.

Art. 2. (1) Umarza się należności Funduszu Obrótowego Reformy Rolnej z tytułu sprzedaży — utworzonych przy parcelacji nieruchomości państwowych — działek i gospodarstw rolnych, ogrodniczo-warzywniczych i ziemieńniczych wiejskich, — w stosunku, odpowiadającym obniżeniu wartości ziemi i innych składników gospodarczych tych działek i gospodarstw.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze zarządzeń — w celu przystosowania obciążeń posiadaczy działek i gospodarstw wymienionych w ust. (1) do obecnej ich zdolności płatniczej — zasady, dotyczące określania obecnej wartości ziemi i innych składników gospodarczych tych działek i gospo-

darstw oraz obliczania sumy, ulegającej umorzeniu. W zasadach tych uwzględnić należy w szczególności, iż:

1) zmniejszenie należności, dokonane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w drodze bonifikaty, zalicza się na poczet sumy, ulegającej umorzeniu;

2) sumę, wyrażającą obecną wartość działek i gospodarstw, sprzedanych z przetargu, zwiększa się w stosunku procentowym, odpowiadającym zwiększeniu ceny szacunkowej, uzyskanemu w wyniku przetargu.

Art. 3. (1) Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek konwersyjnych, powstałych na podstawie art. 4 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 266), mogą ulec dalszemu umorzeniu w części ponad stawkę umorzenia z art. 1 ust. (1) pkt. 1) rozporządzenia niniejszego. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze zarządzeń zasady, dotyczące dalszego umarzania i obliczania sumy, ulegającej umorzeniu.

(2) Dłużnikom pożyczek konwersyjnych, wymienionych w ust. (1), którzy przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego uiszcili kwoty, przypadające od nich do zapłaty w latach 1933 i 1934 tytułem oprocentowania powyższych pożyczek, zmniejsza się o 5% należność, pozostałą po zastosowaniu przepisów art. 1 ust. (1) pkt. 1) i artykułu niniejszego ust. (1).

Art. 4. Ulgi w spłacie należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609) w stosunku do dłużników, nienależących do kategorii, wymienionych w art. 1 ust. (1) pkt. 3)—6), ustali Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 5. Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu opłat za nadzór nad parcelacją nieruchomości prywatnych w przypadkach, gdy cena sprzedaży, stanowiąca podstawę określenia tych opłat, została obniżona nabywcą co najmniej o 30%, umarza się w odpowiedniej wysokości.

Art. 6. Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu czynszu dzierżawnego z państwowych nieruchomości

ziemskich za czas do dnia 30 czerwca 1932 r. mogą być na prośbę dłużnika umarzane przez wojewodów w całości lub w części, o ile dłużnik znajduje się w trudnym położeniu materialnym i bez uszczerbku dla gospodarstwa nie byłby w stanie uiścić należności.

Art. 7. (1) Za należność Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się: sumę dłużną kapitału łącznie z ratami zapadłymi, a nieuiszczonemi (odroczone, nieściągniętymi i których ściąganie zostało wstrzymane) oraz oprocentowaniem, kosztami administracyjnymi i innymi ubocznymi należnościami, obliczonemi do dnia 31 grudnia 1934 r.

(2) Należności z tytułu oprocentowania za zwłokę lub odroczenie umarza się.

Art. 8. (1) Warunki spłaty należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, powstałych w związku z przebudową ustroju rolnego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, ustala się jak następuje:

1) należności, przypadające od nabywców działek z parcelacji, niezależnie od tytułu ulegają spłacie w okresie do lat 60, a należności, przypadające od innych dłużników, ulegają spłacie w okresie do lat 30, o ile powstały z tytułu pożyczek, lub w okresie do lat 5, o ile powstały z innych tytułów;

2) oprocentowanie, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., pobiera się tylko przy okresie spłaty dłuższym niż lat 5; oprocentowanie to wynosi 3% w stosunku rocznym; kwoty wpłacone w myśl pkt. 5), przekraczające powyższe oprocentowanie, zalicza się na zmniejszenie kapitału;

3) rata roczna nie może być niższa, niż 20 zł. w stosunku do jednego gospodarstwa;

4) terminy płatności rat przypadają: za rok kalendarzowy — 1 października, a za półroczka kalendarzowe — 1 kwietnia i 1 października;

5) do początku nowego okresu spłaty należności w ratach amortyzacyjnych, dłużnicy winni wpłacać kwoty, ustalone według przepisów w sprawie ulg przy spłacie należności Funduszu Obro-

owego Reformy Rolnej; początek nowego okresu spłaty ustala zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Należność o okresie spłaty dłuższym, niż lat 10, przy gotówkowej przedterminowej spłacie w całości ulega zmniejszeniu o:

1) 20% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 10% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(3) Przy gotówkowej przedterminowej spłacie należności o okresie spłaty dłuższym, niż lat 10, dokonanej częściowo w sumie nie mniejszej, niż dwie raty półroczne, sumę przedterminowo wpłacaną zalicza się w wysokości:

1) 120% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 110% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(4) Spłatę raty, dokonaną przedterminowo, lecz w ciągu roku lub półrocza kalendarzowego, za które rata przypada, nie uważa się za spłatę przedterminową. Częściowa przedterminowa spłata, dokonana w myśl ust. (3), powoduje odpowiednie zmniejszenie dalszych rat.

(5) Warunki spłaty, ustalone w ust. (1)—(4) będą miały również zastosowanie w przypadkach konwersji należności, wymienionych w art. 9 ust. (1), w razie ich zbiegu z należnościami, wymienionymi w art. 1 ust. (1) pkt. 1)—(6) i w art. 2 oraz do należności Państwowego Banku Rolnego, które w wyniku akcji konwersyjnej przejdą na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 9. (1) Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego konwertuje się na nowe pożyczki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej; konwersji nie ulegają raty bieżące, przypadające do zapłaty według obowiązujących dotychczas przepisów w okresie czasu od dnia 1 października 1934 r. do dnia 30 czerwca 1935 r.

(2) Okres spłaty pożyczki konwersyjnej wynosi do lat 56, licząc od dnia 1 lipca 1935 r., przy oprocentowaniu 4,5 od sta w stosunku rocznym łącznie z kosztami administracyjnymi.

(3) Spłata roczna nie może być niższa, niż 20 zł.

(4) Terminy płatności rat przypadają: za rok kalendarzowy — 1 października, a za półrocza kalendarzowe — 1 kwietnia i 1 października.

(5) Przepisy ust. (1)—(4) stosuje się do wszystkich należności z tytułu pożyczek, udzielonych przez b. Bank Włościański, oraz do tych należności z tytułu pożyczek, udzielonych przez b. Bank Szlachecki, które obciążają nieruchomości, nieprzekraczające 50 ha.

(6) Należności z tytułu pożyczek, udzielonych przez b. Bank Szlachecki, obciążające nieruchomości, przekraczające 50 ha, ulegają konwersji według uznania Państwowego Banku Rolnego na zasadach ust. (1)—(4); koszty konwersji w tych przypadkach obciążają dłużników.

(7) Należność z tytułu pożyczki konwersyjnej przy gotówkowej przedterminowej spłacie w całości ulega zmniejszeniu o:

1) 20% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 10% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(8) Przy gotówkowej przedterminowej spłacie należności z tytułu pożyczki konwersyjnej, dokonanej częściowo w sumie nie mniejszej, niż połowa tej należności, sumę przedterminowo wpłacaną zalicza się w wysokości:

1) 120% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 110% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 10. (1) Zaległe na dzień 30 września 1934 r. należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wymienione w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40. poz. 364), ulegają rozłożeniu na raty, płatne w ciągu lat 30 bez oprocentowania, przyczem do sumy zaległości nie wlicza się oprocentowania, ustalonego przy odroczeniu lub rozłożeniu na raty.

(2) Przepisów ust. (1) nie stosuje się do zaległości, które: 1) nie przekraczają sumy czterech rat półrocznych, należ-

nych od dłużnika przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego;

2) przekraczają sumę określoną w pkt. 1), lecz wynoszą mniej, niż 300 zł.; zaległości powyższe mogą być rozłożone na raty, płatne w okresie nie dłuższym, niż lat 15, bez oprocentowania, przyczem do sumy zaległości nie wlicza się oprocentowania, ustalonego przy odroczeniu lub rozłożeniu na raty.

(3) Przepisów ust. (1) i (2) nie stosuje się do należności, powstałych wskutek wypowiedzenia renty na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. o przedterminowej spłacie niektórych rent Banków Rentowych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 627).

(4) Termin płatności pierwszej raty należności, wymienionych w ust. (1), przypada na dzień 1 października 1934 r.; w tych przypadkach jednak, w których obciążenie nieruchomości ratami, ustalonymi w myśl ust. (1), oraz ratami bieżącymi przekraczać będzie normy, przewidziane w art. 11, termin płatności pierwszej raty ustalony będzie na dzień 1 października 1936 r.

(5) Jeżeli należność bieżąca spłacana jest w ratach amortyzacyjnych, to po upływie okresu amortyzacyjnego rata, ustalona w myśl ust. (1), będzie powiększona do wysokości raty amortyzacyjnej z odpowiednim skróceniem okresu spłaty.

(6) Państwowy Bank Rolny może zażądać przedterminowej spłaty całej sumy zaległości, rozłożonej na raty w myśl ust. (1), w razie zalegania przez dłużnika z uiszczeniem tych rat lub bieżących rat należności.

(7) W przypadkach całkowitej przedterminowej spłaty skapitalizowanych należności, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), z wyłączeniem rent stałych, obniża się sumę należności o 20⁰%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, a o 10⁰%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(8) Przy wykupie rent stałych w okresie lat 3 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego sumę wykupu stanowi renta roczna, pomnożona przez 20, niezależnie od warunków umowy.

Art. 11. (1) Upoważnia się wojewodów do częściowego umarzania należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), w przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi, w stosunku do rat płatnych poczynając od dnia 1 października 1934 r., przy uwzględnieniu zasady, by spłata roczna, przypadająca na 1 ha, nie wynosiła mniej niż:

- 1) 12 zł. dla osad, położonych w powiatach: chojnickim, kartuskim, kościerskim i morskim województwa pomorskiego;
- 2) 20 zł. — w pozostałych powiatach województwa pomorskiego;
- 3) 25 zł. — w województwie poznańskim i górnośląskiej części województwa śląskiego.

(2) Suma ulegająca umorzeniu w myśl ust. (1) w żadnym przypadku nie może przekraczać 50% wysokości poszczególnych rat.

(3) Przepisów ust. (1) i (2) nie stosuje się do rat rentowych, opartych na ustawie z dnia 2 marca 1850 r. o utworzeniu banków rentowych (Zb. ustaw prusk. str. 112).

(4) Wnioski o zastosowanie ulgi, przewidzianej w ust. (1) i (2), przyjmowane będą w ciągu roku po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 12. Zabezpieczenie hipoteczne należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej pozostaje w mocy w wysokości potrzebnej dla zabezpieczenia wszystkich należności Funduszu, pozostałych po zastosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego, choćby niektóre z tych należności nie były dotychczas zabezpieczone hipotecznie lub miały zabezpieczenie niższego stopnia hipotecznego.

Art. 13. W ustawie z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w art. 15 ustęp (5) oznacza się, jako ustęp (1) nowo utworzonego artykułu 15a i w ustępie tym po wyrazie: „z tytułu“ dodaje się wyraz: „pożyczek“ i przecinek;

2) w art. 15a dodaje się nowe ustępy o brzmieniu następującem:

„(2) Raty należności, powstałe z zaległości za czas do dnia 1 października 1934 r. z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego, posiadają aż do całkowitego ich umorzenia pierwszeństwo hipoteczne równe z pierwotnem zabezpieczeniem pożyczki bez potrzeby ujawnienia w księdze hipotecznej.

(3) Raty należności, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy niniejszej, o ile powstały z zaległych za czas do dnia 1 października 1934 r. rent b. banków rentowych, korzystają ze służącego ratom bieżącym tych rent przywileju zaspokojenia z nieruchomości z pierwszeństwem po podatkach, ciężących na nieruchomości za ostatnie dwa lata przed licytacją, a o ile powstały z zaległych rent i z sum hipotecznych b. Komisji Kolonizacyjnej, mają pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem lub z pierwotnem zabezpieczeniem renty bez potrzeby ujawnienia w księdze hipotecznej.

(4) Renty b. banków rentowych oraz raty należności, określone w ust. (3), w razie egzekucji z nieruchomości pozostają na nieruchomości wraz ze związanymi z rentą ograniczeniami (prawo odkupu, zakaz pozbywania, prawo niepodzielnego dziedziczenia, obowiązek ubezpieczenia), przyczem ograniczenia te utrzymuje się na nieruchomości bez potrącenia z ceny licytacyjnej. Należności zaległe, które ulegają pokryciu z ceny licytacyjnej, mogą być wpłacone bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego.

(5) Jeżeli Państwowy Bank Rolny przed terminem licytacji nie zażąda spłaty należności z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego, albo spłaty skapitalizowanej renty lub sumy hipotecznej b. Komisji Kolonizacyjnej, to obciążenia te, nie wyłączając rat należności, określonych w ust. (2) i (3), których termin płatności nie zapadł, pozostawione będą na tem samem miejscu hipotecznem, wszystkie zaś zobowiązania poprzedniego właściciela z tytułu tych obciążeń, nie wyłączając osobistej odpowiedzialności dłużnika, przechodzą z mocy samego prawa na nowego właściciela

ciela nieruchomości. Należności, które ulegają pokryciu z ceny licytacyjnej, mogą być wpłacone bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego. Ciążące na nieruchomości ograniczenia, związane z rentą (prawo odkupu, zakaz pozbywania, prawo niepodzielnego dziedziczenia, obowiązek ubezpieczenia), utrzymuje się na nieruchomości bez potrącenia z ceny licytacyjnej.“

Art. 14. (1) Ujawnienie w księgach hipotecznych umorzenia lub konwersji, dokonanych z mocy rozporządzenia niniejszego, następuje na jednostronny wniosek Państwowego Banku Rolnego, zgłoszony według uznania Banku pisemnie lub ustnie, albo na wniosek dłużnika na podstawie oświadczenia Banku.

(2) Podania i wpisy hipoteczne oraz inne czynności, związane z ujawnieniem umorzenia lub konwersji w księgach hipotecznych, wolne są od opłat sądowych i stemplowych; stawkę wynagrodzenia pisarza hipotecznego ustala się w wysokości 10 zł.

(3) Wpisy o toczącym się postępowaniu spadkowym, o zgłoszeniu spadku wakującego, o ograniczeniu zdolności właściciela nieruchomości do działań prawnych, o wszczęciu sporu co do własności nieruchomości, bądź co do pożyczki konwersyjnej, ani żadne inne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów oraz z treści wpisu do ksiąg hipotecznych, nie wstrzymują ujawnienia konwersji.

Art. 15. Koszty sądowe i egzekucyjne, powstałe na skutek egzekucji należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, w przypadkach zaniechania egzekucji na skutek zastosowania przepisów rozporządzenia niniejszego, obciążają dłużników.

Art. 16. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uprawniony jest do udzielania dalszych ulg w poszczególnych przypadkach, gdy dłużnik znajduje się w trudnem położeniu materialnem i bez uszczerbku dla gospodarstwa nie byłby w stanie uiścić należności nieumorzonej na podstawie rozporządzenia niniejszego.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uprawniony jest do zrzekania się udziałów Skarbu Państwa w ogólnie użytecznych przedsiębiorstwach osadniczych w związku ze zmniejszeniem przez te przedsiębiorstwa zadłużenia gospodarstw rolnych,

(3) Uprawnienia, przewidziane w ust. (1) i (2), przysługują Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w granicach sumy 30 milionów zł.

(4) Uprawnienia, przewidziane w ust. (1), Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać wojewodom.

Art. 17. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DZIAŁ VI

ULGI PRYZNAWANE PRZEZ SĄD

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 23 sierpnia 1932 r.

**o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych
w rolnictwie.**

(Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 652).*)

Postanowienia wstępne.

Art. 1. Za gospodarstwa rolne rozporządzenie niniejsze uważa gospodarstwa rolne, leśne, ogrodowe, hodowlane i rybne oraz zakłady i warsztaty przemysłowe, związane bezpośrednio z gospodarstwem rolnem, za gospodarzy zaś rolnych — właścicieli i użytkowników jak również dzierżawców takich gospodarstw.

Gospodarze rolni, wpisani do rejestru handlowego z tytułu posiadanych przez siebie przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, nie podlegają przepisom rozporządzenia niniejszego.

*) Rozporządzenie to obowiązuje nadal mimo szeregu dalszych ustaw oddłużeniowych. Jest ono i obecnie aktualne, gdyż odnosi się do wielu przypadków, w którym żadne inne prawo oddłużeniowe nie daje potrzebnych ulg płatniczych. W szczególności

R o z d z i a ł I.

Odroczenie wypłat.

Art. 2. Odroczenie wypłat może być udzielone gospodarzowi rolnemu, posiadającemu dostateczny majątek do zupełnego zaspokojenia wszystkich swoich wierzycieli, a który wskutek wyjątkowych i niezależnych od siebie okoliczności zaprzestał czasowo wypłat lub przewiduje w najbliższej przyszłości konieczność czasowego ich zaprzestania.

Za okoliczności takie należy przedewszystkiem uważać trudności płatnicze, wynikające z ogólnego ciężkiego położenia gospodarczego w rolnictwie.

Art. 3. Wniosek o odroczenie wypłat może zgłosić bądź dłużnik bądź wierzyciel, który wykaże swój interes prawny w dalszem prowadzeniu gospodarstwa rolnego przez dłużnika.

Art. 4. Odroczenia wypłat udziela ten sąd okręgowy lub grodzki, przy którym nieruchomości wchodząca w skład gospodarstwa rolnego ma urządzoną hipotekę; gdy nieruchomości ta nie ma urządzonej hipoteki, właściwym jest sąd grodzki, w którego okręgu ta nieruchomości jest położona.

Gdy kilka sądów jest właściwych, właściwym jest ten sąd, który pierwszy wszczął postępowanie.

podlegają temu rozporządzeniu różne kategorie długów wyjętych z pod zastosowania rozp. o konw. i uporz. dł. roln., jak bankowe, powstałe po 1 lipca 1932, nierolnicze itp.

Art. 5. Gdy już po wszczęciu postępowania okaże się, że w interesie gospodarstwa rolnego leży prowadzenie postępowania przez inny sąd właściwy, sąd, który dotychczas postępowanie prowadził, może dalsze postępowanie przekazać drugiemu sądowi właściwemu, zwłaszcza temu, w którego okręgu znajduje się siedziba właściciela lub głównego zarządu.

Art. 6. W postępowaniu przed sądami okręgowymi orzeka jeden sędzia.

Art. 7. Do wniosku, w którym należy uzasadnić żądanie odroczenia wypłat, winny być dołączone:

1) dokumenty, stwierdzające prawo własności bądź użytkowania lub dzierżawy gospodarstwa rolnego oraz stan obciążenia tych praw;

2) bilans, o ile dłużnik prowadzi prawidłową księgowość, a zamknięcia dochodów i wydatków gospodarstwa rolnego w ostatnim roku gospodarczym, o ile dłużnik prowadzi podręczne księgi lub zapiski gospodarcze;

3) dokładny wykaz wszelkich źródeł dochodów i całego majątku, posiadanego i użytkowanego przez dłużnika;

4) spis wierzytelności z podaniem imion, nazwisk (lub firmy) i adresów dłużników z wymienieniem sum należnych, terminów ich płatności i stopy odsetek, wraz z wyjaśnieniem, czy i z jakich powodów poszczególne wierzytelności są ściągalne lub nieściągalne. Wierzytelności zabez-

pieczone zastawem, hipoteką lub zastawniczem opisaniem, winny być wyszczególnione oddzielnie z dokładnem oznaczeniem przedmiotu, obciążonego zastawem lub hipoteką;

5) spis długów ze wskazaniem imion, nazwisk (lub firmy) i adresów wierzycieli i zachodzących między nimi a dłużnikiem stosunków pokrewieństwa lub powinowactwa z przytoczeniem sum dłużnych, terminów ich płatności i stopy odsetek. Długi, zabezpieczone zastawem (zastawniczem opisaniem) lub hipoteką, winny być wyszczególnione oddzielnie z dokładnem oznaczeniem przedmiotu obciążonego zastawem (zastawniczo opisanego) lub hipoteką i daty, od której się liczy pierwszeństwo ich zabezpieczenia;

6) wykaz uzyskanych lub udzielonych poręczeń solidarnych lub niesolidarnych ze wskazaniem wysokości długów poręczonych i stosunków pokrewieństwa lub powinowactwa do osób, które udzieliły poręczeń lub je uzyskały;

7) wykaz niewykonanych a wykonalnych wyroków zapadłych przeciwko dłużnikowi;

8) ogólny plan uzdrowienia gospodarstwa rolnego;

9) oświadczenie dłużnika, że dane wymienione w pkt. 2—7 są rzetelne.

Art. 8. Jeżeli obszar gospodarstwa rolnego nie przekracza 50 ha, wówczas może być przyjęty wniosek o odroczenie wypłat do protokołu. Dłużnik w takim razie jest obowiązany podać proto-

kólnie wszystkie dane i załączniki z poprzedniego artykułu, co również może nastąpić przez wypełnienie odpowiedniego formularza.

Art. 9. Jeżeli wniosek zgłasza wierzyciel, wówczas załączniki i dane z art. 7 i 8, których wierzyciel dostarczyć nie może, dostarczać winien na wezwanie sądu dłużnik.

Art. 10. Sąd po otrzymaniu podania, podlegającego w myśl art. 100 rozpoznaniu, wyznaczy niezwłocznie termin najdalej miesięczny do rozpoznania sprawy i na termin ten wezwie wnioskodawcę i dłużnika. W razie niestawiennictwa wnioskodawcy osobiście lub przez pełnomocnika, postępowanie będzie umorzone, chyba że wnioskodawca usprawiedliwi swoje niestawiennictwo.

Dłużnik, który nie jest wnioskodawcą, ma prawo zażądać rozpoznania sprawy także w nieobecności wierzyciela, który złożył wniosek.

Art. 11. O wyznaczeniu terminu winno nastąpić ogłoszenie co najmniej na tydzień przed terminem w sądzie i urzędzie gminnym według położenia nieruchomości, a gdy obszar gospodarstwa rolnego przenosi 50 ha, także w „Monitorze Polskim“, i w innem czasopiśmie według uznania sądu.

W ogłoszeniu będzie zaznaczone, że wierzyciele mogą przybyć osobiście na rozprawę celem udzielenia sądowi wyjaśnień lub przysłać zastępcę prawnego.

Art. 12. O ile okoliczności przytoczone w wniosku o odroczenie wypłat dostatecznie uzasadniają jego słusność, sąd może wniosek ten zabezpieczyć aż do ostatecznego jego załatwienia postanowieniem, zarządzającym wstrzymanie wyznaczonej już sprzedaży ruchomości i nieruchomości dłużnika, jak również postanowieniem, zakazującym zbywania i obciążania nieruchomości i praw hipotecznych dłużnika.

Decyzja ta nie może dotyczyć należności, do których odroczenie wypłat się nie odnosi w myśl art. 17.

O postanowieniu o ile dotyczy nieruchomości i praw hipotecznych, należy uczynić wzmiankę w księdze hipotecznej (gruntowej).

Art. 13. Sąd, gdy uzna tego potrzebę, może przed rozprawą zasięgnąć opinii o stanie gospodarczym dłużnika w związku ze złożonymi wyjaśnieniami i dokumentami, o wartości gospodarstwa rolnego i możliwości uzdrowienia go na podstawie przedstawionego planu. Opinie w takim razie sąd zażąda od izby rolniczej lub organizacji rolniczych albo innych odpowiednich organizacji, a gdy idzie o gospodarstwa rolne o obszarze przenoszącym 50 ha albo gdy opinii wskazanych instytucyj uzyskać nie można, — od jednego lub kilku biegłych.

Określenie wartości gospodarstwa rolnego powinno zawierać:

- a) oznaczenie i adres osoby, w której posiadaniu znajduje się nieruchomość;

- b) wysokość czynszu dzierżawnego i czas trwania dzierżawy jeżeli gospodarstwo rolne jest wydzierżawione, i wysokość czynszu najmu (komornego), jeżeli niektóre budynki w gospodarstwie rolnem są oddane lub wzięte w najem;
- c) obszar i wartość ziemi według cen przeciętnych otrzymywanych w danej okolicy za grunty równej lub podobnej jakości bez budynków, zasiewów, urządzeń i inwentarzy;
- d) wartość użytkową budynków, inwentarzy martwych i urządzeń rolnych (meljoracyj i t. p.);
- e) wartość zasiewów;
- f) wartość inwentarzy żywych;
- g) prawa i ciężary przywiązane do gospodarstwa;
- h) inne dla gospodarstwa rolnego istotne szczegóły.

Dłużnik obowiązany jest osobie wyznaczonej przez instytucje, wymienione w ustępie pierwszym, oraz biegłym okazać księgi, rachunki, korespondencję gospodarczą i wszystko to, co stwierdza jego stan gospodarczy, pod rygorem umorzenia postępowania.

Opinię należy złożyć na piśmie.

Art. 14. W terminie wyznaczonym sąd na niejawnem posiedzeniu wysłucha wnioskodawcę, dłużnika, gdy nie jest wnioskodawcą, biegłych i przedstawicieli instytucyj opinujących oraz do-

puści do wyjaśnień wierzycieli, którzy wniosku nie zgłosili, o ile się stawili na skutek ogłoszeń.

Art. 15. Sąd po zamknięciu rozprawy orzeka o wniosku wyrokiem, używając swej władzy z wielką oględnością.

Art. 16. Sąd zezwoli na odroczenie wypłat, gdy, uwzględniając według swobodnej oceny wszelkie okoliczności sprawy, nabierze przekonania, że przez odroczenie wypłat wierzyciele nie będą narażeni na niewspółmierną szkodę. W przeciwnym razie odroczenie wypłat nie będzie udzielone.

Odroczenie wypłat nie będzie udzielone także w następujących przypadkach:

1) jeżeli niewypłacalność jest wynikiem takich czynów dłużnika, które posiadałyby znamiona czynu karalnego;

2) jeżeli sąd, uwzględniając wszelkie okoliczności sprawy, nabierze przekonania, że mimo zastosowania niniejszego rozporządzenia utrzymanie gospodarstwa rolnego w rękach dłużnika, chociażby częściowe, jest niemożliwe z powodu niedostatecznego majątku lub zbyt wielkiego zadłużenia;

3) jeżeli bez uszczerbku dla gospodarstwa i bez odroczenia wypłat dłużnik może zaspokoić wszystkie swoje długi;

4) jeżeli z innych przyczyn (lekkomyślne zaciągnięcie długów, rozrzutny tryb życia i t. d.) wniosek o odroczenie wypłat nie zasługuje na uwzględnienie.

Art. 17. Odroczenie wypłat nie rozciąga się:

1) na należności z zobowiązań, zaciągniętych po wyrzeczeniu odroczenia wypłat;

2) na koszty postępowania zapobiegawczego;

3) na podatki i opłaty państwowe (nie wyłączając opłat sądowych) i komunalne;

4) na należności z tytułu umowy najmu pracy;

5) na bieżące opłaty za ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia od ognia w zakładach publicznych;

6) na alimenty wszelkiego rodzaju, nie wyłączając wymów i wymiarów;

7) na należności, zabezpieczone umownym zastawem ruchomym, a w szczególności rejestrowym zastawem rolniczym i drzewnym;

8) na należne raty z pożyczek długoterminowych, udzielonych przez banki państwowe lub instytucje kredytu długoterminowego, zabezpieczone na nieruchomości, oraz na zabezpieczone na nieruchomości należności banków z tytułu udzielonych przez nie: a. zaliczek na pożyczki długoterminowe amortyzacyjne, b. kredytów na parcelację, c. kredytów z lokat osób trzecich, których spłatę bank wobec tych osób gwarantował, oraz d. gwarancyj;

9) na bieżące odsetki w wysokości nieprzekraczającej każdorazowej stopy dyskontowej Banku Polskiego — od innych należności, zabezpieczonych na nieruchomości, z wyjątkiem odsetek od należności z pożyczek, które w ostatnich

dwunastu miesiącach przed złożeniem wniosku o odroczenie wypłat zostały na podstawie wyroków sądowych zabezpieczone na nieruchomości;

10) na powstałe po dniu 1 grudnia 1931 r. należności za towary służące do celów gospodarstwa rolnego;

11) na bieżące należności czynszu dzierżawnego, o ile z odroczenia korzysta dzierżawca gospodarstwa rolnego;

12) na przedmioty lub tytuły, względem których służy prawo wyłączenia w razie upadłości.

Władze i instytucje uprawnione do pobierania należności wymienionych w pkt. 3), 5) i 8), winny zawiadomić sąd o ulgach, które zostały przyznane lub mogą być przyznane dłużnikowi.

Art. 18. W razie uwzględnienia wniosku (art. 16) sąd udzieli odroczenia wypłat na jednoroczny okres gospodarczy, określając końcowy jego termin w ten sposób, aby gospodarstwo mogło jeszcze w tym okresie normalnie ukończyć i spieniężyć najbliższe zbiory. W razie wątpliwości w tej mierze sąd może zasięgnąć opinii łącznie z opinią, przewidzianą w art. 13.

Jeżeli orzeczenie zapadło w drugiej połowie okresu gospodarczego, sąd może w swym orzeczeniu określić termin odroczenia wypłat jeszcze na jeden rok gospodarczy.

Termin odroczenia wypłat, określony w orzeczeniu, może być przedłużony jeszcze na jeden okres gospodarczy, jeżeli według opinii instytucji i osób opinujących udzielenie dalszego odro-

czenia wypłat umożliwi uzdrowienie gospodarstwa rolnego i ułatwi w następstwie uzyskanie płynnych środków na zaspokojenie wierzycieli.

Art. 19. Udzielając dłużnikowi odroczenia wypłat sąd zamianuje go zarządcą sądowym gospodarstwa rolnego, jeśli osoba jego daje dostateczną rękojmię należytego prowadzenia zarządu.

Dłużnik, któremu powierzono sądowy zarząd jego majątku, jest pod względem odpowiedzialności cywilnej i karnej za ten zarząd zrównany z zarządcą cudzego mienia.

Art. 20. W razie wątpliwości, czy można powierzyć zarząd sądowy dłużnikowi, sąd może zasięgnąć opinii łącznie z opinią przewidzianą w art. 13.

Art. 21. W razie poruczenia zarządu sądowego dłużnikowi należy ustanowić nadzór sądowy nad zarządem i oddać ten nadzór izbie rolniczej lub organizacji rolniczej albo urzędowi komunalnemu lub państwowemu, albo osobie prawnej, zajmującej się podobnymi czynnościami, albo też specjalnym nadzorcem, zamianowanym bezpośrednio przez sąd.

Instytucje, wymienione w ustępie poprzednim, winny w ciągu dni 3 po zawiadomieniu o poruczeniu im nadzoru wskazać osobę, którą upoważniły do czynności, a za którą obejmują odpowiedzialność. Do osoby tej będą odpowiednio stosowane przepisy niniejszego rozporządzenia, odnoszące się do sądowych nadzorców, o ile one nie

odnoszą się wyłącznie do nadzorców zamianowanych bezpośrednio przez sąd.

Art. 22. O ile nadzór sądowy jest poruczony kilku osobom lub instytucjom, należy ściśle ustalić zakres praw i obowiązków każdej z nich.

Nadzorcą sądowym nie można zamianować: małżonka dłużnika, krewnych wstępnych, zstępnych i rodzeństwa dłużnika, powinowatych w tym samym stopniu oraz osób pozostających z dłużnikiem w stosunku przysposobienia.

Art. 23. Sąd zamianuje jednego lub kilku zarządców gospodarstwa rolnego, stosując odpowiednio przepisy art. 22, jeżeli nie porucza dłużnikowi zarządu sądowego.

Art. 24. Wyrok pierwszej instancji, zarządzający odroczenie wypłat, jest natychmiast wykonalny.

Wyrok zarządzający odroczenie wypłat winien być wywieszony w sądzie i w urzędzie gminnym według położenia nieruchomości, a gdy nieruchomość zajmuje przestrzeń przenoszącą 50 ha, także ogłoszony w „Monitorze Polskim“ oraz w innym czasopiśmie według uznania sądu.

Oprócz tego sąd zawiadamia o odroczeniu wypłat wnioskodawcę i dłużnika, instytucję kredytu długoterminowego, na rzecz której zabezpieczona jest na nieruchomości, wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego, pożyczka długoterminowa, zainteresowane instytucje ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń od ognia, właściwego komor-

nika sądowego, urząd skarbowy i izbę rolniczą, a o odmowie odroczenia wypłat wnioskodawcę i dłużnika.

Art. 25. Od wyroku służy skarga apelacyjna dłużnikowi i wierzycielom.

Termin miesięczny do jej założenia w razie odroczenia wypłat liczy się od dnia ogłoszenia wyroku w „Monitorze Polskim“, a gdy gospodarstwo ma mniej niż 50 ha obszaru, od dnia wywieśzenia wyroku w sądzie, a w razie odmówienia odroczenia wypłat, od dnia zawiadomienia dłużnika bądź wnioskodawcy o wyroku.

Wyrok drugiej instancji nie ulega dalszemu zaskarżeniu.

Art. 26. Zarządca sądowy i nadzorca sądowy, przed przystąpieniem do wykonania poruczonych im obowiązków, w ciągu trzech dni po otrzymaniu nominacji złożą wobec sądu przyrzeczenie, że poruczone im obowiązki spełniać będą sumiennie według najlepszej swej woli i wiedzy.

Art. 27. Do zarządcy sądowego należy zarząd majątku dłużnika korzystającego z odroczenia wypłat.

Za zgodą sądu, zarządca sądowy może upoważnić do wykonywania poszczególnych czynności lub określonych rodzajów czynności, związanych z zarządem majątku, osoby trzecie, jak również dłużnika, jeżeli temuż zarząd nie został powierzony.

Art. 28. Do nadzorcy sądowego należy dozór nad prowadzeniem zarządu majątkiem przez dłużnika jako zarządcę sądowego. Przy wykonywaniu tej czynności nadzorca winien uwzględnić w równej mierze potrzeby majątku, jak i interesy wierzycieli dłużnika i stosować się w tym zakresie do wskazówek sądu.

O ile nadzorca sądowy spostrzeże wykroczenia dłużnika przeciwko jego obowiązkom jako zarządcy, winien natychmiast donieść o tem sądowi.

Nadzorca sądowy ma prawo w każdym czasie badać stan majątku, czynności zarządu, oraz przeglądając księgi, rachunki, zapiski i inne akty gospodarcze dłużnika.

Dłużnik winien co do wykonywania zarządu stosować się do zarządzeń nadzorcy sądowego, o ile one nie są sprzeczne ze wskazówkami sądu.

Art. 29. Zarządca sądowy składa sądowi wszystkie swoje wnioski, oświadczenia, sprawozdania i rachunki, a gdy dłużnik jest zarządcą sądowym, składa je sądowi za pośrednictwem nadzorcy, który je wraz ze swoją opinią przesyła sądowi.

Sądowe orzeczenia i zarządzenia doręczane lub ogłaszane dłużnikowi, jako zarządcy sądowemu, będą jednocześnie doręczane i ogłaszane nadzorcy.

Na posiedzenia sądowe, wyznaczane do przesłuchania dłużnika, jako zarządcy sądowego, winien być także wzywany nadzorca sądowy.

Art. 30. Zażalenia na czynności bądź zarządcy sądowego, bądź nadzorcy sądowego, związane z wykonywaniem zarządu bądź nadzoru, rozstrzyga ostatecznie sąd.

Sąd może odwołać zarządcę sądowego bądź nadzorcę sądowego.

Art. 31. Zarządca sądowy obowiązany jest niezwłocznie przystąpić:

1) do zamknięcia i zaświadczenia ksiąg, o ile były prowadzone;

2) do sprawdzenia złożonego bilansu, o ile dłużnik prowadzi prawidłową księgowość, lub zamknięcia dochodów i wydatków majątku w ostatnim roku gospodarczym, o ile prowadzi podręczne księgi lub zapiski gospodarcze, stanu majątku dłużnika, oraz spisu wierzytelności i długów (art. 7 i 8);

3) do wniesienia do księgi hipotecznej (gruntowej) nieruchomości i przy innych prawach hipotecznych dłużnika wzmianki o orzeczeniu, udzielającym dłużnikowi odroczenia wypłat, o tem, kto sprawuje zarząd bądź nadzór nad zarządem, oraz kogo i w jakim zakresie uprawniono do wykonywania poszczególnych czynności zarządu i nadzoru.

Gdy zarządcą sądowym mianowany jest dłużnik, czynności wymienione w p. 1) i 2), spełnia nadzorca sądowy.

Art. 32. Zarządca sądowy jest obowiązany bezpośrednio po spełnieniu czynności, wymienio-

nych w p. 1) i 2) poprzedniego artykułu, nadal prowadzić prawidłową księgowość, o ile taka była zaprowadzona.

O ile taka księgowość nie jest zaprowadzona, zarządca sądowy winien zaprowadzić odpowiednią do rozmiarów gospodarstwa księgowość, a w każdym razie księgę przychodów i rozchodów oraz wykaz inwentarza i przedmiotów należących do majątku.

Art. 33. Ze swych czynności zarządca sądowy i nadzorca sądowy obowiązani są składać sądowi sprawozdania w terminach, które określi sąd, uwzględniając rodzaj gospodarstwa rolnego.

Łącznie ze sprawozdaniem zarządca przedstawi sądowi zestawienie rachunkowe za czas objęty sprawozdaniem, sporządzone na podstawie ksiąg wymienionych w artykule poprzednim.

Art. 34. W czasie trwania odroczenia obowiązują następujące przepisy:

1) dłużnik, który nie jest ani zarządcą sądowym, ani nie uzyskał upoważnienia do wykonywania poszczególnych czynności lub określonych rodzajów czynności zarządu, nie ma prawa wykonywać żadnych czynności zarządu;

2) dłużnik nie ma prawa bez zezwolenia sądu czynić darowizn, rozporządzać nieruchomościami lub prawami na nieruchomościach, ani zaciągać innych zobowiązań prócz tych, które są konieczne do prowadzenia gospodarstwa, a do których zaciągania jest uprawniony bądź jako zarządca są-

dowy, bądź jako uprawniony do wykonywania poszczególnych czynności lub poszczególnych rodzajów czynności zarządu.

Wszelkie sprzeczne z tem postanowieniem czyny dłużnika uznaje się za niemające żadnych skutków prawnych, a zdziałane akty prawne za nieważne. Jednakże osoby trzecie, które udowodnią, że zawierając umowę z dłużnikiem, działały w dobrej wierze, mogą dochodzić swych praw lub strat na dłużniku, urzeczywistnić je wszakże będą mogły dopiero po ustaniu odroczenia wypłat.

Art. 35. W czasie trwania odroczenia wypłat mają zastosowanie jeszcze następujące przepisy:

1) postępowanie egzekucyjne i postępowanie zabezpieczające powództwo (areszty) przeciwko dłużnikowi nie może być wszczynane, a wszczęte ulega zawieszeniu;

2) żaden wpis hipoteczny na nieruchomościach i prawach hipotecznych dłużnika z mocy orzeczeń sądowych nie może być uzyskany;

3) bieg spraw rozpoczętych nie ulega zawieszeniu i możność wszczynania przeciwko dłużnikowi nowych spraw sądowych nie zostaje odjęta; w razie wszczęcia takich spraw koszty procesu obciążają powoda, jeżeli pretensja została w całości wciągnięta na listę wierzytelności;

4) dłużnik może w sądzie stawać w sprawach majątkowych w obecności lub za zezwoleniem zarządcy sądowego, a o ile sam jest zarządcą sądowym, tylko za zezwoleniem nadzorcy sądowego.

W razie udzielenia zezwolenia zarządca korzysta w obydwu przypadkach z uprawnień strony. W braku zezwolenia rozstrzyga sąd, który udzielił odroczenia wypłat, komu w takim razie będą służyły uprawnienia strony.

Postanowienia p. 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do należności objętych art. 17.

Art. 36. Odroczenie wypłat nie ma skutku względem współdłużników i poręczycieli.

Art. 37. Do kolejności zaspokojenia wierzytelności zarówno tych, do których się odroczenie odnosi, jak i tych do których się ono nie odnosi, mają odpowiednie zastosowanie przepisy, dotyczące przywilejów i upadłości, o ile niniejsze rozporządzenie nie zawiera odmiennych przepisów.

Art. 38. Spłata długów, na które rozciąga się odroczenie wypłat, nie może nastąpić przed dokonaniem czynności wymienionych w art. 31 p. 1) i 2).

Fundusze, osiągnięte z prowadzenia gospodarstwa, po pokryciu wydatków na konieczne utrzymanie i prowadzenie gospodarstwa i na skromne utrzymanie dłużnika i jego rodziny oraz po pokryciu należności, na które odroczenie wypłat się nie rozciąga, mogą być użyte dla zaspokojenia wierzytelności, według planu, który ustala zarządca sądowy i zatwierdza sąd.

Spór wszczęty przeciwko orzeczeniu zatwierdzającemu plan, nie wstrzymuje wypłat przewi-

dzianych w planie, o ile sąd nie postanowi inaczej; sąd wszakże władny będzie zarządzić jednocześnie zabezpieczenie należności, co do których wszczęto spór.

Art. 39. Pretensje wzajemne nie ulegają potrąceniu:

1) jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem gospodarza rolnego dopiero po wyrzeczeniu odroczenia, przyczem dla powstania wierzytelności lub długu miarodajny jest moment zaciągnięcia zobowiązania, a nie moment jego wykonania;

2) jeżeli dłużnik gospodarza rolnego nabył po wyrzeczeniu odroczenia wypłat wierzytelność powstałą przed wyrzeczeniem odroczenia.

Art. 40. Bieg przedawnienia wierzytelności, objętych odroczeniem, zawiesza się na czas trwania odroczenia wypłat.

Art. 41. Sąd oznaczy wysokość wynagrodzenia zarządcy sądowego i nadzorca sądowego po wysłuchaniu dłużnika.

Dłużnik, będący zarządcą sądowym, nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia, oprócz skromnych środków utrzymania, przewidzianych w art. 38, które wraz ze swojami wydatkami na zarząd pokrywać winien bezpośrednio z przychodów gospodarstwa rolnego lub uzyskanej za nie gotówki.

Urzędy i instytucje, którym został poruczony nadzór nad zarządem, sprawowanym przez dłuż-

nika, mają prawo tylko do zwrotu wydatków połączonych z wykonaniem nadzoru.

Nadzorca sądowy, bezpośrednio zamianowany przez sąd, ma prawo do zwrotu wydatków połączonych z wykonywaniem nadzoru oraz do skromnego wynagrodzenia za swoje czynności.

Art. 42. Postępowanie zapobiegawcze będzie umorzony z urzędu wyrokiem sądu w przypadkach, przewidzianych w art. 46, 50, 75, 78, 79 i 98.

Art. 43. Na wniosek nadzorca sądowego, zarządcy sądowego, o ile nim nie jest dłużnik, lub wniosek wierzycieli, a również z inicjatywy sądu odroczenie będzie uchylone i postępowanie zapobiegawcze umorzony wyrokiem sądowym w każdym czasie:

1) gdy dłużnik dopuścił się w zarządzie lub rozporządzeniu swoim majątkiem działań wzbudzonych przez art. 34 i 35 pkt. 4) lub też gdy działa na szkodę swoich wierzycieli;

2) gdy dłużnik rzeknie się w podaniu do sądu dalszego korzystania z dobrodziejstw odroczenia wypłat.

Przed uchyleniem odroczenia wypłat z przyczyny przewidzianej pod 1), sąd winien dłużnikowi dać możność złożenia wyjaśnień.

Art. 44. Od wyroków zapadłych w sprawie uchylenia odroczenia wypłat, służy skarga apelacyjna.

Sąd zarządzi ogłoszenie wyroku uchylającego odroczenie wypłat trybem przewidzianym w art. 24 ust. 2 i zawiadomi o nich osoby i instytucje, wymienione w art. 24 ust. 3.

Art. 45. Koszty postępowania w sprawie ponosi dłużnik. Gdy wniosek o odroczenie wypłat, który zgłosił wierzyciel, nie został uwzględniony, koszty te ponosi wierzyciel.

R o z d z i a ł II.

Postępowanie układowe.

Art. 46. Przed upływem pierwszych dwunastu miesięcy po wydaniu wyroku udzielającego odroczenia wypłat, dłużnik który przewiduje niemożność zaspokojenia wszystkich swoich wierzycieli, winien w sądzie, który zezwolił na odroczenie wypłat, złożyć — pod rygorem uchylenia odroczenia wypłat — wniosek o otwarcie postępowania układowego. Wraz z wnioskiem, do którego mogą przyłączyć się wierzyciele, należy przedstawić propozycje układowe.

Art. 47. Propozycje układowe, które powinny być równomierne dla wszystkich wierzycieli, mogą obejmować tylko:

1) odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty długów;

- 2) zmniejszenie sumy długów;
- 3) obniżenie odsetek i kosztów bądź zwolnienie od tychże;
- 4) całkowitą lub częściową likwidację majątku objętego odroczeniem wypłat (sprzedaż majątku w całości lub parcelacyjna likwidacja majątku w całości lub w części);
- 5) ograniczenie dłużnika w zarządzaniu i rozporządzaniu majątkiem, zwłaszcza nieruchomości, na czas wykonywania układu oraz dodanie dłużnikowi nadzorca lub ustanowienie zarządcy z ramienia wierzycieli z określeniem ich uprawnień;
- 6) określenie sposobu wykonania układu;
- 7) określenie sposobu zabezpieczenia zobowiązań objętych układem.

Art. 48. Układ żadnych innych warunków, oprócz wymienionych w artykule poprzednim, zawierać nie może.

Art. 49. Układ nie może dotyczyć należności uprzywilejowanych oraz należności zabezpieczonych umownym zastawem, zastawniczem opisaniem lub wpisem do księgi hipotecznej (gruntowej), chyba że odnośni wierzyciele zrzekli się na zawsze przywileju, zastawu, zastawnego opisanie lub zabezpieczenia hipotecznego swych należności.

Postanowienie ustępu poprzedniego nie ma zastosowania do należności z pożyczek, które w ostatnich dwunastu miesiącach przed zgłosze-

niem wniosku o odroczenie wypłat na podstawie wyroku sądowego zostały zabezpieczone na nieruchomości. Należności takie winny być włączone do postępowania układowego, nie tracą jednak pierwszeństwa z zabezpieczenia na nieruchomości do wysokości przyznanej układem.

Art. 50. Sąd po otrzymaniu wniosku o otwarcie postępowania układowego wyznaczy niezwłocznie na jeden z najbliższych dni czternastu termin rozpoznania.

Na termin ten sąd wezwie zarządcę sądowego, nadzorcę sądowego i dłużnika oraz wierzycieli, którzy przyłączyli się do wniosku dłużnika, celem wysłuchania ich wyjaśnień.

Niestawienie się dłużnika osobiście lub przez pełnomocnika pociąga za sobą umorzenie odroczenia wypłat, chyba że dłużnik usprawiedliwi swoje niestawiennictwo.

Art. 51. Sąd, gdy uzna tego potrzebę, może przed rozprawą zasięgnąć o propozycjach układowych dłużnika w związku ze stanem jego gospodarczym — opinii izby rolniczej lub organizacji rolniczych, albo innych odpowiednich organizacji, a o ile nie można uzyskać opinii wskazanych instytucji lub gdy idzie o gospodarstwa rolne o obszarze, przenoszącym 50 ha, — jednego lub kilku biegłych.

Art. 52. Sąd po wysłuchaniu zarządcy sądowego, nadzorcę sądowego, wyjaśnień dłużnika

i wierzycieli wezwanych na rozprawę oraz po zasięgnięciu opinii instytucyj i osób, wskazanych w art. 51, zarządzi otwarcie postępowania układowego, gdy niemożność zaspokojenia przez dłużnika wszystkich długów w całości, bądź w terminie ich płatności, nastąpiła skutkiem wyjątkowych a niezależnych od niego okoliczności, a dłużnik działał w dobrej wierze. Za okoliczności takie należy przedewszystkiem uważać trudności płatnicze wynikające z ogólnego położenia gospodarczego w rolnictwie.

Art. 53. Postanowienie sądu zarządzające otwarcie postępowania układowego, będzie ogłoszone w sposób określony w art. 24 i wniesione do księgi hipotecznej (gruntowej).

Art. 54. Otwarcie postępowania układowego pociąga za sobą z mocy prawa dalsze przedłużenie terminu odroczenia wypłat ze wszystkimi jego skutkami aż do czasu zatwierdzenia układu przez sąd.

Art. 55. W celu ustalenia listy wierzycieli, zarządca sądowy, a jeśli nim jest dłużnik, to nadzorca sądowy wyznaczy w porozumieniu z sądem jeden lub kilka terminów sprawdzenia wierzytelności, o czym ogłosi w sposób określony w art. 24, a nadto do wierzycieli, figurujących w spisie wymienionym w art. 7 p. 5), oraz do dłużnika, jak również do urzędu skarbowego rozesła zawiadomienia w listach poleconych za pokwitowaniem zwrotnem. W ogłoszeniach i listach poleconych

będzie wskazane miejsce, data wyłożenia listy wierzycieli oraz termin i tryb jej zaskarżenia.

Art. 56. W terminach do sprawdzania wierzytelności, dłużnik, o ile jest zarządcą sądowym, — przy współudziale nadzorca sądowego, a o ile nie jest zarządcą sądowym, — przy współudziale zarządcy sądowego, może rozpocząć rokowania układowe z wierzycielami.

Celem ułatwienia rokowań mogą być zaprasowane: izba rolnicza lub organizacje rolnicze albo inne odpowiednie organizacje.

Art. 57. W wyniku sprawdzenia nadzorca sądowy, o ile dłużnik jest zarządcą sądowym, a o ile nim nie jest, zarządca sądowy wciągnie na listę wierzycieli należności, oparte bądź na wpisach w prawidłowo prowadzonych księgach dłużnika bądź na tytułach bezspornych lub niebudzących wątpliwości a także wierzytelności wymienione w art. 63. Na listę tę zostaną wciągnięte należności, wymienione w art. 49 ust. 2 ze wskazaniem nieruchomości, na której są zabezpieczone.

Należności wymienione w art. 49 ust. 1, nie ulegają wciągnięciu na listę wierzycieli, jednakowoż winny być zestawione w osobnym wykazie obejmującym w osobnych grupach:

1) należności uprzywilejowane;

2) należności zabezpieczone zastawem, zastawniczym opisaniem lub wpisem do księgi hipotecznej (gruntowej), z wyjątkiem należności wymienionych w art. 49 ust. 2.

Art. 58. Listę wierzycieli wraz z wykazem i sprawozdaniem z wyniku dotychczasowych rokowań układowych przedstawi sądowi, przed którym toczy się postępowanie, nadzorca sądowy, a zarządca sądowy, jeżeli nim nie jest dłużnik.

Lista wierzycieli wraz z wykazem zostanie wyłożona w sądzie.

Od daty wyłożenia listy tej, osoby interesowane mogą zaskarżyć w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorca sądowego bądź zarządcy sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę do sądu, przed którym toczy się postępowanie. Sąd ten rozstrzyga spór ten ostatecznie.

Rozstrzygnięcie sądu nie pozbawia jednak stron prawa wytoczenia powództwa o roszczenie przed sądem właściwym (art. 63).

Art. 59. Jeżeli przy sprawdzaniu wierzytelności będzie ustalone, że niektóre weksle wystawione, akceptowane, indosowane lub poręczone przez dłużnika znajdują się jeszcze w obiegu, sąd wyznaczy dodatkowy termin sprawdzenia tych wierzytelności.

Art. 60. Sprawdzenie wierzytelności winno nastąpić najpóźniej w terminie dwumiesięcznym od daty otwarcia postępowania układowego. Sąd z ważnych powodów może termin ten przedłużyć najwyżej o miesiąc.

Po sprawdzeniu wierzytelności listę ich zatwierdza sąd.

Art. 61. Po upływie terminu sprawdzenia, nie później wszakże jak w ciągu następnych trzech miesięcy, na listę będą mogli być wciągnięci ze swymi wierzytelnościami tylko ci wierzyciele, którzy udowodnią, że nie zgłosili swoich pretensyj w terminach oznaczonych z przyczyn ważnych, a od nich niezależnych.

Art. 62. Wciągnięcie wierzytelności na listę wierzycieli ma ten skutek tylko, że uprawnia wierzyciela do brania udziału w ogólnych zgromadzeniach wierzycieli i określa sumę, w stosunku do której ma on prawo uczestniczyć w uchwałach tego zgromadzenia, nie przesądzając jednak ani istoty ani wysokości samego roszczenia.

Art. 63. Wierzyciel, którego roszczenie w całości lub w części zostało odrzucone przez sąd (art. 58), może wytaczając powództwo, wnosić o określenie sumy, z którą będzie warunkowo wpisany na listę wierzycieli w trybie zabezpieczenia. Warunkowe wpisanie na listę daje wierzycielowi prawo brania udziału w ogólnych zgromadzeniach wierzycieli tudzież w podziale funduszu, przy czym przypadające na jego rzecz kwoty będą mu wypłacone dopiero po uprawomocnieniu się wyroku.

Art. 64. Nadzorca sądowy, o ile dłużnik jest zarządcą sądowym, a w przeciwnym razie zarządca sądowy złoży sądowi sprawozdanie pisemne ze swych czynności (art. 55—63) niezwłocznie po ich wykonaniu.

Art. 65. Niezwłocznie po złożeniu tego sprawozdania, sąd zwoła ogólne zgromadzenie wierzycieli.

Art. 66. O terminie ogólnego zgromadzenia wierzycieli sąd obwieści trybem art. 24.

Wierzyciele, wpisani na listę wierzycieli, będą nadto zawiadomieni przez nadzorcę sądowego, gdy dłużnik jest zarządcą sądowym, a w przeciwnym razie przez zarządcę sądowego o terminie ogólnego zgromadzenia listami poleconymi z dołączeniem treści propozycji układowych, za pokwitowaniem zwrotnem.

Ogólne zgromadzenie winno się odbyć najpóźniej w miesiąc po zatwierdzeniu sprawdzonej listy wierzycieli.

Art. 67. W ogólnym zgromadzeniu biorą udział wierzyciele, wpisani na listę wierzycieli.

Art. 68. Do skuteczności uchwał ogólnego zgromadzenia niezbędna jest obecność przynajmniej $\frac{1}{3}$ części wszystkich wierzycieli, uprawnionych do wzięcia udziału w temże zgromadzeniu a reprezentujących przynajmniej $\frac{2}{3}$ części wierzytelności wciągniętych na listę; za obecnych uważa się i tych wierzycieli, którzy zgłosili swe głosy na piśmie.

W razie nieprzybycia dostatecznej liczby wierzycieli sąd zwoła nowe ogólne zgromadzenie na termin nieprzekraczający jednego miesiąca od terminu pierwszego zgromadzenia. Do tego zgro-

madzenia mają zastosowanie przepisy art. 66 ust. 1 i 2 i art. 67.

W razie powtórnego nieprzybycia na ponownie wyznaczony termin niezbędnej do skuteczności uchwał ogólnego zgromadzenia liczby wierzycieli, — sąd na wniosek dłużnika lub grupy wierzycieli reprezentujących co najmniej 20% należności wciągniętych bezwarunkowo lub warunkowo na listę, — na podstawie wyników wysłuchania dłużnika, wierzycieli, którzy się stawili, zarządcy sądowego, nadzorcy sądowego oraz przedstawicieli instytucyj, wymienionych w art. 72, — zezwoli na przedłużenie okresu odroczenia wypłat na dalszy okres gospodarczy ze wszystkimi jego skutkami (art. 54).

Art. 69. Ogólnemu zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia.

Nadzorca sądowy złoży wobec zgromadzonych wierzycieli sprawozdanie ze swych czynności poczem przewodniczący odczyta propozycje układowe dłużnika. Na żądanie sądu dłużnik winien złożyć oświadczenie, że według najlepszej swej wiedzy przedstawił stan swego majątku oraz wymienił wierzycieli tak dokładnie, jak to był w stanie uczynić.

Nad propozycjami układowymi zarządzi przewodniczący dyskusję.

Za zgodą dłużnika poszczególni wierzyciele mogą na pierwszym ogólnym zgromadzeniu zgła-

sząć wnioski, a także proponować poprawki i uzupełnienia dotyczące warunków układu.

Art. 70. Po skończonej dyskusji przewodniczący zarządzi głosowanie z listy obecności.

Nieobecni wierzyciele mogą złożyć swoje głosy na piśmie; podpis wierzyciela winien być poświadczony notarialnie lub w innej urzędowej formie.

Głos złożony na piśmie bierze się w rachubę, jeżeli głosowanie odbywa się nad propozycjami układowymi dłużnika w brzmieniu niezmiennym przez wnioski, poprawki i uzupełnienia wierzycieli, zgłoszone na ogólnym zgromadzeniu.

Art. 71. Jeżeli na ogólnym zgromadzeniu wierzycieli propozycje układowe ulegną zmianie, sąd zarządzi z urzędu zwołanie ponownego ogólnego zgromadzenia w terminie nie wcześniejszym, niż po upływie dni siedmiu i nie późniejszym, niż po upływie dni czternastu, przyczem formalności przewidziane w art. 66 ust. 1 i 2 winny być zachowane.

Art. 72. Zarówno na pierwszym, jak i na ponownym zgromadzeniu wierzycieli sąd winien dążyć do pojednania stron i do doprowadzenia układu zapobiegawczego do skutku.

Celem ułatwienia akcji pojednawczej na wezwanie sądu mają wziąć udział w ogólnych zgromadzeniach przedstawiciele izby rolniczej lub or-

ganizacyj rolniczych albo innych odpowiednich organizacyj.

Art. 73. Układ zapobiegawczy będzie uważany za przyjęty przez wierzycieli, jeżeli za jego zawarciem wypowie się w głosowaniu przynajmniej 1/3 część wszystkich wierzycieli uprawnionych do głosowania, reprezentujących przez swe wierzycielności, wciągnięte bezwarunkowo lub warunkowo na listę, nie mniej niż 2/3 wszystkich sprawdzonych wierzycielności.

Wierzyciele uprzywilejowani, bądź też ci, których należności są zabezpieczone zastawem, zastawniczem opisaniem albo wpisem do księgi hipotecznej (gruntowej), z wyjątkiem należności wymienionych w art. 49 ust. 2, w głosowaniu nie uczestniczą, chyba że zrzekną się na zawsze przywileju, zastawu, zastawniczego opisanie lub zabezpieczenia hipotecznego swych należności.

Art. 74. Jeżeli dla braku zgody stron układ nie przyszedł do skutku, sąd — na podstawie wniosków wysłuchania dłużnika, wierzycieli, zarządcy sądowego, nadzorcę sądowego oraz przedstawicieli instytucji, wymienionych w art. 72, i po rozważeniu stanu majątkowego dłużnika i możliwości uzdrowienia gospodarstwa rolnego w związku z propozycjami układowymi — ustali przyczyny braku zgody.

Jeśli okaże się, że dłużnik nie przyjął warunków układu, przedstawionych przez przewidzianą w artykule poprzednim większość wierzycieli,

choć stan jego majątkowy zezwala na przyjęcie tych warunków, sąd niezwłocznie uchyli odroczenie wypłat i umorzy postępowanie zapobiegawcze.

Jeżeli natomiast większość wierzycieli, przewidziana w artykule poprzednim, nie przyjęła warunków układowych dłużnika, chociaż zmiana tychże na korzyść wierzycieli ze względu na stan majątkowy dłużnika byłaby niemożliwa, sąd zastosuje postanowienia art. 68 ust. 3 na wniosek osób tamże wymienionych.

Art. 75. Jeżeli w przypadkach wymienionych w art. 68 ust. 3 i art. 74 ust. 3, uprawnieni nie zgłoszą wniosku przewidzianego w tychże postanowieniach w ciągu dni 14 po dacie bezskutecznego ogólnego zgromadzenia, postępowanie układowe się umarza.

Art. 76. W razie całkowitej likwidacji majątku przez sprzedaż jego w całości (art. 47 p. 4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych postanowi, czy do nabywcy zastosowane być mają osobiste kwalifikacje, wymagane przez urzędy ziemskie przy udzielaniu zezwoleń na nieparcelacyjne przeniesienie własności ziemskiej. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych jest władny przelać swe uprawnienia na okręgowe lub powiatowe urzędy ziemskie.

W razie parcelacyjnej likwidacji całości lub części majątku (art. 47 p. 4) mają zastosowanie przepisy art. 3 cz. 1 p. a) ustawy z dnia 12 marca

1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 654).

Art. 77. Układ zapobiegawczy będzie spisany w formie protokołu. W protokole tym należy wymienić liczbę głosów oddanych ustnie i na piśmie za przyjęciem lub odrzuceniem układu oraz wysokość wierzytelności przez nie reprezentowanych.

Art. 78. Układ zapobiegawczy przyjęty przez wierzycieli ulega zatwierdzeniu sądu.

Art. 79. Sąd odmówi zatwierdzenia układu zapobiegawczego:

- 1) jeżeli zawiera przedmioty, które nie mogą być objęte układem zapobiegawczym;
- 2) jeżeli zwołanie ogólnego zgromadzenia nastąpiło bez zachowania przewidzianych form;
- 3) jeżeli nie została osiągnięta na ogólnym zgromadzeniu wierzycieli wymagana większość;
- 4) jeżeli w głosowaniu uczestniczyli wierzyciele, niemający prawa głosu;
- 5) jeżeli dłużnik po otwarciu postępowania układowego dopuścił się w zarządzie lub w rozporządzeniu swoim majątkiem działań wzbronionych mu przez art. 34, 35 p. 4 i art. 54,

Art. 80. Sąd może ponadto odmówić zatwierdzenia układu zapobiegawczego, jeżeli warunki układu przeczą dobrem obyczajom lub porządkowi publicznemu lub przeciwnie są zasadom słuszności lub są zbyt krzywdzące dla mniejszości wierzycieli, którzy na ogólnem zgromadzeniu głosowali przeciw układowi.

Art. 81. Wyrok sądu zatwierdzający układ pojednawczy lub odmawiający zatwierdzenia należy ogłosić w sposób określony w art. 24. Wyrok zatwierdzający jest natychmiast wykonalny.

Zarówno wierzyciele jak i dłużnik mogą wnieść na wyroki te skargę apelacyjną.

Wyrok drugiej instancji nie ulega dalszemu zaskarżeniu.

Art. 82. Zaświadczony odpis wyroku, zatwierdzającego układ zapobiegawczy, łącznie z zaświadczenym wypisem z listy wierzycieli, stanowi tytuł egzekucyjny, odnoszący się do wierzytelności ostatecznie ustalonych.

Układ zapobiegawczy obowiązuje wszystkich wierzycieli, wciągniętych i niewciągniętych na listę, jak też i tych, którzy nie brali udziału w ogólnych zgromadzeniach; nie obowiązuje zaś tych wierzycieli, których należności nie podlegają układowi.

Jednakże wierzyciele, których wierzytelności zostały świadomie ukryte przez dłużnika, mogą dochodzić na tymże dłużniku szkód i strat aż do wysokości pełnej swojej pretensji.

Art. 83. Zmiana osoby nadzorcy lub zarządcy z ramienia wierzycieli (art. 47 p. 5) z powodu zaprzestania lub nienależytego wykonywania poruczonych im obowiązków nastąpi w trybie i z zachowaniem form, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem do zawarcia układu.

W przypadkach niecierpiących zwłoki, zarządcę lub nadzorcę wyznaczy tymczasowo sąd.

Art. 84. Wynagrodzenie nadzorcy bądź zarządcy z ramienia wierzycieli określa wierzyciele w porozumieniu z dłużnikiem w układzie zapobiegawczym.

Art. 85. O zakończeniu postępowania układowego sąd obwieści w sposób przewidziany w art. 24.

Pozatem sąd zarządzi wykreślenie wzmianki, dotyczącej otwarcia postępowania, z księgi hipotecznej (gruntowej), a równocześnie zarządzi zapisanie zabezpieczeń hipotecznych, przewidzianych układem.

Art. 86. Na skutek skargi wierzyciela lub na wniosek zarządcy (nadzorcy) z ramienia wierzycieli lub wreszcie z własnej inicjatywy sąd zarządzi rozprawę w obecności dłużnika, z wezwaniem wierzycieli przez ogłoszenie (art. 24), w celu ustalenia, czy dłużnik wykonywa ściśle i w dobrej wierze zobowiązania objęte układem zapobiegawczym, a przekonawszy się, że dłużnik bądź przyjętych na siebie zobowiązań nie wykonywa, bądź

też działa w zlej wierze, — sąd unieważni układ zapobiegawczy, z wyjątkiem tej jego części, która obejmuje zabezpieczenia, udzielone w myśl art. 47 p. 7.

Skutkiem tego unieważnienia dłużnik będzie pozbawiony dobrodziejstw układu zapobiegawczego.

Kwoty wypłacone poszczególnym wierzycielom zgodnie z warunkami układu nie ulegają zwrotowi do masy, lecz będą zarachowane na poczet ich pełnych należności.

W razie unieważnienia układu wysokość wynagrodzenia zarządcy bądź nadzorcy (art. 47 p. 5) określi sąd, kierując się zasadami układu w tym przedmiocie.

Art. 87. Jeżeli postępowanie układowe odnosi się do gospodarstwa rolnego o obszarze nieprzekraczającym 50 ha, wtedy sąd, na wniosek dłużnika o otwarcie postępowania układowego, może wyznaczyć łączny termin do rozpoznania tego podania, sprawdzenia wiarygodności i ustalenia listy wierzycieli, zatwierdzenia tej listy oraz do zawarcia i zatwierdzenia układu zapobiegawczego na jeden z najbliższych dni 14 i ogłosić o tem w sposób określony w art. 24.

Pozatem mają wtedy zastosowanie wszystkie przepisy art. 46—86 i 88.

Art. 88. Koszty postępowania układowego ponosi dłużnik,

R o z d z i a ł III.

Koszty.

Art. 89. W postępowaniu sądowym, przewidzianem w rozporządzeniu niniejszem, stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych w postępowaniu układowem (zapobiegającym upadłości). Nadto pobiera się wpis stały w wysokości 20 zł. od wniosku wierzyciela o udzielenie odroczenia wypłat dłużnikowi oraz od skarg apelacyjnych na wyroki sądu. *)

R o z d z i a ł IV.

Postanowienia karne.

Art. 90. Dłużnik lub osoba działająca w jego imieniu winna:

- 1) złożenia sądowi fałszywych danych dotyczących stanu majątku przez zatajenie części aktywów lub przez wskazanie całkowicie lub częściowo zmyślonych pasywów, w celu uzyskania odroczenia wypłat lub układu zapobiegawczego;
- 2) udzielenia osobiście lub za pośrednictwem osób trzecich komukolwiek z wierzycieli szczególnych dopłat lub korzyści poza warunkami układu

*) Brzmienie ustalone art. 109 rozp. o konw. dł. roln. z 24. X. 1934 Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841. Mają tu zastosowanie art. 52 do 68 przepisów o kosztach sądowych (rozp. Prez. R. P. z 24. X. 1934 Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 837).

zapobiegawczego w celu skłonienia tegoż wierzy-
ciela do głosowania za przyjęciem układu zapo-
biegawczego,

— ulega karze więzienia do lat pięciu.

Z karą więzienia, orzeczoną powyżej roku,
łączą się:

a) na obszarze mocy obowiązującej kodeksu
karnego z 1903 r. skutki, przewidziane w art. 28
i 30 k. k.;

b) na obszarze mocy obowiązującej ustawy
karnej z 1852 r. skutki następujące w razie skaza-
nia za zbrodnię.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu
karnego z 1871 r. można ze skazaniem orzec utra-
tę obywatelskich praw honorowych.

Art. 91. Uznany będzie za współnika w prze-
stępstwach, przewidzianych w art. 90, jeśli prze-
stępstwa te nastąpiły, a jako współnik karany bę-
dzie — winny:

- 1) podżegania do tych przestępstw;
- 2) żądania lub otrzymania zapłaty na poczet
zobowiązania, wydanego w warunkach, wskaza-
nych w art. 90 p. 2, o czym winowajca wiedział.

R o z d z i a ł V.

Postanowienia ogólne i przechodnie.

Art. 92. W postępowaniu zapobiegawczem sto-
suje się przepisy kodeksu postępowania cywilne-
go (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 29 listopada 1930 r. — Dz. U. R. P. Nr. 83,
poz. 651), o ile niniejsze rozporządzenie inaczej
nie stanowi.

Art. 93. Sąd może z urzędu zarządzić docho-
dzenia potrzebne do ustalenia faktów i przepro-
wadzić dowody, które uzna za wskazane.

Art. 94. Postanowienia sądowe mogą zapaść
bez uprzedniej ustnej rozprawy, o ile niniejsze
rozporządzenie inaczej nie stanowi, i są zaskarżal-
ne tylko w przypadkach w niem przewidzianych.

Art. 95. Zaskarżenie orzeczeń drugiej instan-
cji nie jest dopuszczalne.

Art. 96. Aż do wejścia w życie kodeksu po-
stępowania cywilnego (art. 92) będą miały odpo-
wiednie zastosowanie przepisy ustaw postępowania
cywilnego sądowego obecnie obowiązujących,
z następującymi odchyleniami:

1) na obszarze sądów apelacyjnych w Krako-
wie, Lwowie, Poznaniu, Toruniu i Katowicach sąd
wydaje orzeczenia, przewidziane w niniejszem
rozporządzeniu, w formie uchwał, od których słu-
ży stronom środek prawny (rekurs, natychmiasto-
we zażalenie) tylko w przypadkach przewidzia-
nych niniejszem rozporządzeniem. Zaskarżenie
orzeczenia drugiej instancji nie jest dopuszczal-
ne;

2) na obszarze sądów apelacyjnych w Pozna-
niu i Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowi-

cach przy doręczaniach nie jest konieczne uwierzytelnienie odnośnego pisma. Doręczenia skierowane do osób znajdujących się zagranicą, uskutecznią się zapomocą listów poleconych. Doręczeń wierzycielom nieznanym z pobytu nie uskutecznią się, chyba że wierzyciele ci mają zamieszkałego w Polsce pełnomocnika, o którego ustanowieniu sądowi wiadomo.

Art. 97. Na obszarze sądów apelacyjnych w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Toruniu, Katowicach i Wilnie oraz w okręgu sądów okręgowych w Białymstoku, Łucku i Równem będą obowiązywały następujące postanowienia:

1) właściwym do postępowania zapobiegawczego jest sąd, właściwy do ogłoszenia upadłości,

2) w razie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości gospodarzowi rolnemu, sąd winien wezwać na rozprawę dłużnika i na jego żądanie udzielić mu terminu do zgłoszenia wniosku o odroczenie wypłat,

3) jeżeli w postępowaniu sądowym znajduje się jednocześnie wniosek o odroczenie wypłat i wniosek o ogłoszenie upadłości, to wniosek o odroczenie wypłat powinien być przede wszystkim rozważony. W razie uwzględnienia tego wniosku, wniosek o ogłoszenie upadłości należy odrzucić;

4) odroczenie wypłat nie będzie udzielone dłużnikowi, jeżeli już jest w toku postępowanie upadłościowe;

5) w razie odroczenia wypłat upadłość nie może być ogłoszona.

Art. 98. Przepisy ordynacji ugodowej, wprowadzonej rozporządzeniem cesarskim z dnia 10 grudnia 1914 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 337), będą miały zastosowanie do majątków gospodarzy rolnych posiadających przedsiębiorstwa wpisane do rejestru handlowego.

Postępowanie ugodowe, otwarte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie wspomnianej ordynacji do majątków gospodarzy rolnych, nieposiadających przedsiębiorstw wpisanych do rejestru handlowego, winno być zakończone w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, sąd będzie władny termin ten przedłużyć o dalsze trzy miesiące, o ile udzielone na podstawie § 56 ust. 1 p. 1 wspomnianej ordynacji przedłużenie terminu nie trwa dłużej.

Z upływem terminów wyżej oznaczonych, sąd umorzy uchwałą postępowanie w myśl art. 42 niniejszego rozporządzenia, o ile dłużnik w ciągu powyższego okresu nie zgłosi wniosku o otwarcie postępowania układowego na zasadzie art. 46 rozporządzenia niniejszego, którego przepisy będą miały zastosowanie w dalszym toku postępowania układowego.

Art. 99. Rozporządzenie niemieckiej rady związkowej z dnia 8 czerwca 1916 r. (Dz. U. Rz. str. 554) o dochodzeniu wierzytelności hipotecznych, długów gruntowych i rentowych — uchyla się.

R o z d z i a ł VI.

Postanowienia końcowe.

Art. 100. W celu opinjowania wniosków o odroczenie wypłat nietylko pod względem zdolności płatniczej dłużnika, lecz również i pod względem zgodności tych wniosków z wymaganiami ogólnego stanu gospodarczego i finansowego oraz możliwości uzdrowienia stosunków gospodarczych w rolnictwie, Minister Skarbu powoła delegatów do spraw finansowo-rolnych.

Powołani w ten sposób delegaci będą uprawnieni do wydawania przedwstępnej opinji o wniosku o odroczenie wypłat, bez której sąd nie przystąpi do rozpoznania wniosku; każde orzeczenie sądowe, zapadłe wbrew opinji delegata, będzie mogło być przez niego zaskarżone ze skutkiem wstrzymującym wykonanie zaskarżonego orzeczenia.

Stanowisko delegatów, tryb ich mianowania i odwoływania oraz szczegółowy zakres ich uprawnień i działalności określi bliżej rozporządzenie Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 101. Przewidziane w art. 13, 14, 18, 20, 21, 51, 52, 56 i 68 instytucje zostaną bliżej określone w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 102. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 103. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci swą moc w terminie i na obszarach, które określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, ustalając równocześnie przepisy przejściowe.

USTAWA

z dnia 7 marca 1932 r.

o ulgach w egzekucji sądowej przeciwko gospodarzom rolnym.

(Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 219).*)

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Za gospodarstwa rolne ustawa niniejsze uważa gospodarstwa rolne, leśne, ogrodowe, hodowlane i rybne oraz zakłady i warsztaty przemysłowe, związane bezpośrednio z gospodarstwem rolnem, o ile nie są wpisane do rejestru handlowego, za gospodarzy zaś rolnych — właścicieli, użytkowników i dzierżawców takich gospodarstw.

*) Ustawa ta — pierwsza z rzędu praw ulgowych dla rolnictwa — obowiązuje nadal choć jej zastosowanie wobec wprowadzenia szeregu dalej idących ulg oddłużeniowych, ograniczone jest naogół do przypadków wyjątkowych.

Obecnie główne znaczenie tej ustawy polega na możliwości wstrzymania licytacji nieruchomości, jeśli egzekucja ta prowadzona jest z powodu długów niepodpadających pod zastosowanie rozporządzenia o konw. i uporz. dł. roln. jak i długów powstałych po 1 lipca 1932, należności bankowych i t. p.

Zwolnienie roszczeń gospodarzy rolnych z tytułu świadczeń w naturze z pod egzekucji.

Art. 2. Egzekucji (zapowiedzeniu) na rzecz osób trzecich nie ulegają roszczenia z tytułu świadczeń w naturze (otręby, wytloki, wywar i inne odpadki), które gospodarze rolni zastrzegają sobie wzajemian za dostarczone ze swego gospodarstwa płody do przerobu, o ile te świadczenia są niezbędne do prowadzenia tegoż gospodarstwa.

Przymusowy zarząd gospodarstw rolnych.

Art. 3. W razie dozwolenia przymusowego zarządu gospodarstwa rolnego, należy zamianować zarządcą samego dłużnika, jeśli on ten zarząd przyjąć jest gotów i jeśli osoba jego daje dostateczną rękojmię należytego prowadzenia zarządu.

Dłużnik, któremu powierzono zarząd jego majątku, jest pod względem odpowiedzialności cywilnej i karnej za ten zarząd zrównany z zarządcą cudzego mienia.

Art. 4. Przed ustanowieniem dłużnika przymusowym zarządcą należy przesłuchać wierzyciela, popierającego egzekucję, i instytucję kredytu długoterminowego, na rzecz której zabezpieczona jest na nieruchomości, wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego, pożyczka, udzielona w listach zastawnych lub obligacjach.

Art. 5. W razie poruczenia przymusowego zarządu dłużnikowi należy ustanowić nadzór nad zarządem i nadzór ten oddać izbie rolniczej lub or-

ganizacji rolniczej, albo urzędowi komunalnemu lub państwowemu, albo osobie prawnej, zajmującej się podobnymi czynnościami, lub specjalnym nadzorcom, zamianowanym bezpośrednio przez sąd egzekucyjny.

Instytucje, wymienione w ustępie poprzednim, winny w ciągu dni trzech po zawiadomieniu o poruczeniu im nadzoru wskazać osobę, którą upoważniły do czynności w ich imieniu, a za którą obejmują odpowiedzialność. Do tej osoby będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej ustawy, odnoszące się do nadzorców, o ile te przepisy nie odnoszą się specjalnie do nadzorców bezpośrednio przez sąd zamianowanych.

Instytucje, wymienione powyżej, określi bliżej rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 6. O ile nadzór jest poruczony kilku osobom lub instytucjom, należy ściśle określić prawa i obowiązki każdej z nich.

Art. 7. Nadzorcą sądowym nie może być małżonek, wstępny, zstępny i rodzeństwo, powinowaty dłużnika w tym samym stopniu oraz osoba, pozostająca z dłużnikiem w stosunku przysposobienia.

Art. 8. Do nadzorcy sądowego należy dozór nad prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Przy wykonywaniu tej czynności winien on uwzględnić

w równej mierze potrzeby gospodarstwa rolnego i interesy wierzycieli dłużnika.

O ile spostrzeże wykroczenia dłużnika przeciwko swoim obowiązkom, winien on natychmiast donieść o tem sądowi egzekucyjnemu.

Nadzorca sądowy ma prawo w każdym czasie badać stan gospodarstwa rolnego i czynności zarządu oraz przeglądać księgi, zapiski i inne akty gospodarzce dłużnika.

Zarządca sądowy winien stosować się do zarządzeń nadzorcy sądowego co do wykonywania zarządu, o ile nie są sprzeczne ze wskazówkami sądu.

W zakresie wykonywania nadzoru winien nadzorca sądowy stosować się do poleceń sądu.

Art. 9. Dłużnik, który jest zarządcą sądowym, składa sądowi wszystkie swoje wnioski, oświadczenia, sprawozdania i rachunki za pośrednictwem nadzorcy, który je zaopatrzy w swoje oświadczenie.

Uchwały i zarządzenia sądu, doręczane dłużnikowi jako zarządcy sądowemu, winny być jednocześnie doręczane nadzorcy.

Art. 10. Dłużnik nie ma prawa do wynagrodzenia za prowadzenie powierzonego mu zarządu, może on tylko pokrywać z plodów gospodarstwa rolnego lub ich ceny najkonieczniejsze potrzeby swoje i swojej rodziny, w mierze, którą oznaczy sąd egzekucyjny, oraz wydatki swoje, związane z zarządem.

Urzędy i instytucje, którym został powierzony nadzór sądowy, mają prawo do zwrotu wydatków, połączonych z wykonywaniem nadzoru.

Nadzorca sądowy, bezpośrednio zamianowany przez sąd, ma ponadto prawo do skromnego wynagrodzenia za swoje czynności.

Art. 11. Przepisy art. 3—10 nie mają zastosowania w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Tymczasowe wstrzymanie licytacji nieruchomości.

Art. 12. Dłużnik, który wskutek ogólnego ciężkiego położenia gospodarczego w rolnictwie popadł w trudności płatnicze, może zgłosić wniosek o tymczasowe wstrzymanie przymusowej licytacji nieruchomości w sądzie, którego komornik prowadzi egzekucję, bądź w sądzie egzekucyjnym, jeżeli egzekucję prowadzi sąd.

We wniosku należy szczegółowo przedstawić stosunki majątkowe dłużnika i odpowiednio je udowodnić lub choćby tylko uprawdopodobnić. Wniosek taki może być zgłoszony w ciągu całego postępowania egzekucyjnego nie później jednak, niż na dwa tygodnie przed terminem, wyznaczonym na licytację.

Art. 13. Sąd po otrzymaniu wniosku wyznaczy niezwłocznie termin najdalej dwutygodniowy do rozpoznania sprawy i na termin ten wezwie dłużnika i wierzyciela, popierającego egzekucję.

W razie niestawienia się dłużnika osobiście lub przez pełnomocnika, wniosek uważa się za cofnięty, chyba, że dłużnik usprawiedliwi swoje niestawienie.

Art. 14. Sąd w miarę potrzeby może przed prawą zasięgnąć o stanie gospodarczym dłużnika opinii izby rolniczej, organizacji rolniczych lub innych odpowiednich organizacji, a o ile przedmiotem egzekucji jest nieruchomość o większej wartości, także jednego lub kilku biegłych.

Dłużnik jest obowiązany osobie, wyznaczonej przez instytucję, wymienione w ustępie poprzednim, a które bliżej określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami, bądź biegłym, ustanowionym przez sąd, okazać księgi, rachunki, korespondencję i wszystko, co stwierdza jego stan gospodarczy — a to pod rygorem odrzucenia wniosku o tymczasowe wstrzymanie licytacji.

Art. 15. Sąd może zabezpieczyć wniosek o tymczasowe wstrzymanie licytacji tymczasową decyzją odwołującą wyznaczony termin licytacji, o ile okoliczności, przytoczone we wniosku, dostatecznie uzasadniają jego słuszość.

Decyzja ta nie ulega odrębnemu zaskarżeniu.

Art. 16. Sąd zezwoli na tymczasowe wstrzymanie licytacji, gdy uwzględniając wszelkie okoliczności nabierze przekonania, że wierzyciel, popierający egzekucję, nie będzie przez wstrzyma-

nie licytacji narażony na niewspółmierną szkodę, a zwłaszcza wtedy:

1) gdy wierzytelność poszukiwana jest zabezpieczona na nieruchomości na takim miejscu, że przypuszczalna — ze względu na rodzaj i położenie nieruchomości — najniższa cena, jakaby można za nią osiągnąć na licytacji, wystarczy na pokrycie tej wierzytelności, albo też

2) gdy wierzytelność poszukiwana jest zabezpieczona na nieruchomości na tak dalekim miejscu, że oczekiwana nawet najwyższa cena licytacyjna nie wystarczy na pokrycie wierzytelności.

Art. 17. Sąd odmówi tymczasowego wstrzymania licytacji, gdy nie zachodzą warunki, wymienione w artykule poprzednim, a zwłaszcza:

1) jeżeli została otwarta upadłość dłużnika,

2) jeżeli, uwzględniając wszelkie okoliczności, sąd nabierze przekonania, że z powodu zbyt wielkiego zadłużenia dłużnika utrzymanie nieruchomości w jego rękach jest wogóle niemożliwe,

3) jeżeli bez uszczerbku dla gospodarstwa dłużnik może zaspokoić poszukiwany dług.

Art. 18. Wstrzymać tymczasowo licytację można najwyżej na jednoroczny okres gospodarczy, którego końcowy termin powinien być w ten sposób określony, aby gospodarstwo rolne mogło jeszcze ukończyć i spieniężyć najbliższe zbiory.

Jeżeli orzeczenie, wstrzymujące licytację, zapadło w drugiej połowie okresu gospodarczego, sąd może w swem orzeczeniu przedłużyć termin

wstrzymania licytacji jeszcze na najbliższy okres gospodarczy. Poza tem okres, na który wstrzymano licytację, nie może być przedłużony ani wznowiony.

Po upływie tego okresu zostanie na wniosek wierzyciela, popierającego egzekucję, wyznaczony termin licytacyjny.

Art. 19. O decyzji sądu, wstrzymującej tymczasowo licytację nieruchomości, winna być uczyniona wzmianka w księdze hipotecznej (gruntowej).

Na decyzję taką może wierzyciel, popierający egzekucję, wnieść skargę incydentalną (rekurs, natychmiastowe zażalenie) do II instancji, której orzeczenie nie ulega dalszemu zaskarżeniu.

Art. 20. Tymczasowe wstrzymanie licytacji nie ma wpływu na tok i moc prawną czynności, poprzedzających wyznaczenie terminu licytacyjnego.

Art. 21. Przepisy, zawarte w artykułach poprzednich nie mają zastosowania do egzekucji, wszczętej celem zaspokojenia następujących należności:

1) z podatków i opłat skarbowych i komunalnych,

2) z tytułu umów najmu pracy,

3) z opłat na ubezpieczenia społeczne,

4) z alimentów wszelkiego rodzaju, nie wyłączając wymiarów i wymów,

5) z pożyczek długoterminowych, udzielonych przez instytucje kredytu długoterminowego,

6) z tytułu nabycia po dniu 1 grudnia 1931 r. krajowych nawozów sztucznych.

Art. 22. Przepisy art. 12—21 mają charakter tymczasowy.

Upoważnia się Radę Ministrów do ustalenia w drodze rozporządzenia terminu, w którym przepisy te utracą swą moc.

Art. 23. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 24. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

291025

SKOROWIDZ RZECZOWY.

Liczby bez litery oznaczają artykuły rozp. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, z literą R — artykuły ustawy o urzędach rozjemczych, z literą S — rozporządzenia o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie, — w nawiasach stronie.

A

Adnotacja: R16.
Akceptacyjny Bank: 38, (158).
Alimenty: 7, S17.
Apelacja:
— od wyroku co do odroczenia
 wypłat: S25, S44,
— od wyroku zatwierdzającego
 układ: S81.

B

Bank:
— Akceptacyjny: 38, 158,
— państwowy: 6,
— Polski: 6,
— Rolny: 95.
Bankowe przedsiębiorstwa: 6.
Bezpieczeństwo długu: 46, 61.
Biegły: 55.
Biuro finansowo-rolne: 100—
 113, (137).

C

Cena:
— obniżenie kupna nieruch.:
 54—56,
— przybicia: 95,
— wygórowana 50,
— wywołania: 94.
Centralne Biuro do spraw finansowo-rolnych: (137).
Ciężar:
— dowodu że dług jest roln. 1,
— wieczysty: 24.
Czyny niedozwolone: 17, 46, 58.
Czynsz: 57, S17.
Czynszownicy: 56.

D

Data: 4, 6, 8, S17.
Dług:
— ciężar dowodu: 1,
— data powstania: 4, 6, 8,
— definicja: 1,

Dług:

- domniemanie: 1,
- hipoteczny: 18—39, 45, 50, S17, S49, S57,
- konwersja: 18,
- niepłatny: 62,
- odroczenie wypłat zob. odroczenie wypłat,
- określenie zob. definicja,
- rachunek bieżący: 4,
- restytucja: 52,
- rodzinny: 53,
- rolniczy (80, 87, 89, 92, 148, 201),
- rzeczowy zob. hipoteczny,
- spadkowy: 53,
- tytuł: 1, 17,
- ulgi zob. ulgi,
- urząd rozj. zob. urząd rozj.,
- wekslowy: 50,
- współzobowiązani: 5, 45, S36,
- z indosu: 1,
- z odszkodowania: 17, 46, 58,
- z poręczenia 1, S36,
- w związku z nabyciem gosp. wiejsk.: 1,
- w związku z rozporządzeniem gosp. wiejsk.: 1,
- w związku z prowadzeniem gosp. wiejsk. 1,
- zapłata papierami wart.: 13—17,
- zbycie: 11,
- zmniejszenie lub pogorszenie bezpieczeństwa: 46.
- Długoterminowy kredyt: 6, S17.
- Dochodzenie: R17.

Dochodzenie nadpłaty przez dłużn.: 50.

Domniemanie:

- że dług jest rolniczy: 1,
- że dług podlega konwersji: 18.

Dyskusja nad prop. ukł.: 569.

Dział:

- gospodarstw wiejskich: 1,
- rodzinny lub spadkowy: 53,

Dzieło:

- umowa: 7.

E

Egzekucja: 22, 72, 75, R16, S12, S35, (260).

Eksmisja: 52, 55.

G

Galicyjska Kasa Oszcz.: 6.

Głosowanie zob. post. układowe.

Gospodarstwo wiejskie: (87),

- definicja: 2, S1,
- dzierżawca: 2, S1, S1,
- główny zawód: 1,
- hodowlane: 2, S1,
- leśne: 2, S1,
- nabycie: 1,
- obszar: 3, 8,
- podział: 3, 8,
- prowadzenie: 1,
- posiadacz: 2, S1,
- pszczelne: 2,
- rolne: 2, S1,

Gospodarstwo wiejskie:

- rozporządzenie: 1,
- rybne: 2, S1,
- unieważnienie umowy dzierżawnej sprzedaży: 52,
- użytkownik: 2, S1,
- właściciel: 2, S1.
- Gospodarz rolny: S1.
- Grzywna: R7, R9, R28, R30.

H

Handlowy sposób prow. gosp. ogrod.: 3.

Handlowy rejestr: S1.

Hipoteczne wierzytelności: (89).

Hipoteka: R16.

I

Indos: 1.

Instytucje:

- komunalne: 6, 16,
- kredytu długoterminowego: 6, 16, 18—39, (88),
- państwowe: 6, 16,
- prawa publicznego: 12, 16,
- ubezpieczeń społecznych: 6, 16.

Inwentarz: 57.

J

Jawność: R20,

K

Kasa:

- Centr. Spółek roln.: 6,
- gminna poż. oszcz.: 6,
- Komunalna Oszcz.: 6,
- Oszczędn. Galicyjska: 6.
- Kaucja hipoteczna: 19.

Komitet do spraw fin. roln.:

R4, R6, R15, 100—113.

Kompensata: 9, 50, 78, S39.

Kompetencja urz. rozj.:

- funkcyjna: 426—27,
- miejscowa: R3, R5, R11,
- rzeczowa: 6, 8, 9, 17, 18, 28, 44, 47—66, 71—76, 82, 85, 87, 88, 91, 92, 105.
- sądu: S4, S97.

Konwersja: (87—89),

— akt: 27, 30,

— dług częściowy: 31,

— dług małżonka: 18,

— dług niepłatny: 31,

— domniemanie, że dług podlega: 18,

— hipoteka: 19,

— instytucji z art. 6: 20,

— kaucje: 27,

— kurs listów zastawnych: 18,

— koszty: 35,

— listy zastawne: 18, 29,

— należności uboczne: 29,

— odsetki: 29,

— ogłoszenie: 26,

— ostrzeżenie: 26,

— rozliczenie z wierzycielami: 27,

— szacunek nieruchomości: 19, 21,

— ujawnienie w księgach: 26, 32,

— uprawnione instytucje: 21,

— urząd rozj.: 20,

— ustąpienie pierwszeństwa: 23,

Konwersja:

- wniosek dłużnika: 34,
- wniosek wierzyciela: 22,
- wyłączenia: 23, 28,
- wypis aktu 30,
- zaległości (193),
- zatwierdzenie: 33,
- zawiadomienia: 26.

Korzyści majątkowe zob. procenty.

Koszty:

- grzywny: R30,
- kupno rzeczy ruch. na kredyt: 50,
- odroczenia wypłat: S17, S45,
- postępowania przed sądem okr. ze skargi o uchylenie orzeczenia urz. rozj.: R32,
- postępowania przed urz. rozj. R30, (131),
- postępowania układowego: S88—89,
- sądowe egzekuc. i adwokackie: 51,
- ugody przed urz. rozj.: R31,
- utworzenia urz. rozj.: R29.

Kredyt:

- długoterminowy: 6, 16, 18—39, S17, (88),
- przy sprzedaży rzeczy ruchomej: 50,
- w zamiarze uzyskania posiadania nieruch. ziemskiej: 52.

Kredytowa operacja: 6.

Kredytowe spółdzielnie: 6.

Kupony: 14.

Kurs papierów wartościowych przy spłacie długów (92).

L

Lichwa pieniężna: 50.

Licytacja: 93—99, (264).

Likwidacyjne postępowanie zob. postępowanie.

Lista wierzycieli: 76, S55—63.

Listy zastawne: 18—39.

Ł

Ławnicy: R4.

M

Majątkowe korzyści zob. odsetki.

Małżonek: 18.

Mianowanie członków urz. rozj.: R4, R6.

Minister:

- Rolnictwa i Reform Rolnych: 3, 13, 16, 22, 89, 101, 103, 107, 112,
- Skarbu: 3, 6, 13, 16, 19, 20, 22, 36—38, 89, 101, 103, 107, 112,
- Spraw Wewnętrznych: 103,
- Sprawiedliwości: 35, 103, 107, 108, 112.

N

Nabycie zob. obniżenie.

Nadmierne procenty zob. odsetki.

Nadzorca, ustanowiony przez urz. rozj.: 73, 76.

Nadzorca sądowy: S21—22, S26—34, S41.

Nadzór nad urz. rozj.: R33, 101—102, (136).

Należności uboczne zob. odsetki, zob. koszta.

Nieletni: 67.

Nieruchomość ziemiska zob. gospodarstwa.

Niestawiennictwo:

- biegłych świadków: R18,
- dłużnika: S10, S50,
- stron: R17.

Nieważność:

- aktów prawnych: 11, S34,
- orzeczenia urz. rozj.: R26—27.

Nieuzytki: 3.

Notariusz: 27—28.

O

Oblig: 4, zob. dług.

Obniżenie:

- długów rodzinnych i spadkowych: 53,
- długów z ceny nabycia nieruchomości: 54—56.
- zadłużenia gospodarstw rolnych (203),

Ochrona drobn. dzierz.: 40.

Odmowa:

- przedstawienia dokumentu: R18,
- udzielenia odroczenia wypłat: S16,

B. T. U. 5.

— zatwierdzenia układu: S79—80,

— złożenia przysięgi: R18,

— złożenia wyjaśnień: R18,

Odnowienie: 4.

Odroczenie wypłat: 73, S2—45,

— alimenty: S17,

— apelacja od wyroku: S25, S44,

— czynsz dzierżawny: S17,

— długoterminowy kredyt: S17,

— egzekucja: S12, S35,

— kolejność zaspokojenia: S37,

— koszty: S17, S45,

— księgowość: S32,

— nadzorca sądowy: S21—22, S26—34, S41,

— niestawiennictwo wnioskodawcy: S10,

— nieważność aktów prawnych: S34,

— odmowa udzielenia: S16,

— odsetki: S17,

— ogłoszenie: S11, S24—25, S44,

— okres odroczenia wypłat: S18,

— opinia o osobie dłużnika: S20,

— opinia o stanie gospodarstwa: S13,

— opinia delegata do spraw finansowo rolnych: S100,

— podatki i opłaty: S17,

— poręczyciele: S36,

— potrącenie pretensyj wzajemnych: S39,

Odroczenie wypłat:

- procesy: S35,
- przedawnienie: S40,
- przedłużenie: S18,
- przekazanie sprawy innemu sądowi: S5,
- przyrzeczenie zarządcy i nadzorcy: S26,
- rozprawa rozpoznawcza: S14—15,
- spłata długów: S37—38,
- sprawozdanie zarządcy i nadzorcy: S33,
- termin rozpoznania: S10—11, S14,
- uchylenie: S43, zob. umorzenie,
- udzielane przez sąd: S2—45,
- udzielane przez urząd rozjemczy: 73,
- umorzenie: S42, S43, S46, S50, S75, S78, S79, S98,
- warunki udzielenia: S2, S16,
- wierzytelności wyłączone: S17,
- właściwość sądu: S4, S97,
- wniosek o.: S3, S7, S8, S9,
- współdłużnicy: S36,
- wynagrodzenie: zarządcy i nadzorcy: S41,
- wyrok: S15—16, S24, S25, S44,
- zabezpieczenie wniosku o.: S12,
- zarząd majątku: S27—28,
- zarządca sądowy: S19, S23, S26—34, S41,

- zaspokojenie wierzytelności: S37—38,
- zażalenia na czynności nadzorcy i zarządcy: S30.

Odsetki:

- nadmiernie pobrane lub zrachowane: 50,
- obniżenie przez urząd rozj.: 42, 49, 50,
- prawne: 42,
- przy konwersji: 29,
- przy odroczeniu wypłat: S17,
- przy rozłożeniu długu z samego prawa: 41—42, 46,
- zabezpieczone hipotecznie: 45,

- zamaskowane: 50.

Odszkodowanie: 17, 46, 58.

Odwołanie: zob. apelacja,

- członków urz. rozj.: R4, R6,
- od nałożenia grzywny: R16,
- od orzeczenia urz. rozj.: R26, R27.

Ogłoszenie: 75, 92, S11, S24—25, S44, S66, S81, S85.

Okazanie ksiąg, rachunków, korespondencji: R15.

Operacja kredytowa: 6.

Opinia o stanie gospodarstwa:

- R15, S13, S51,
- delegata do spraw fin. roln.: S100,
- o osobie dłużnika: S20,
- wojewody: 81, 93.

Opłata stemplowa: R23, R25, 110.

Opłaty:

- przed urzędami rozj.: (131),
- w sprawach Banku Akcept. (188).

Oprocentowanie:

- wierzytelności hipot.: (89).

Orzeczenie:

- sądowe: 10, 42,
- wyrok co do odroczenia wypłat: S15—16, S24, S25, S44,
- wyrok w postępowaniu układowym: S79—82,

Orzeczenie urz. rozj.:

- doręczenie: R25,
- prawomocność: R28,
- termin sporządzenia na piśmie: R24,

- treść: R25,

- uwolnienie od opłat: R25,

- zabezpieczenia wykonania: R25, 46,

- zaskarżenie: R26, R27.

Ostrzeżenie hipoteczne: 19, 55, 72, 75, R16.

Oszacowanie: 54, 64.

Oznaczenie:

- instytucyj kredytu długoterm. (88).

P

Papiery wartościowe: 13—17, (92).

Parcelacja: 54, 55, 81, 86, S47, S76.

Pełnomocnik: R17, S10, S50.

Pierwszeństwo:

- hipoteczne (193).

Pobranie waluty: 5, 8.

Podatki: 6, 72, S17, S49, S57.

Podpisywanie orzec., post., ugody urz. rozj.: R26.

Podstawy skargi o uchylenie orzeczenia urz. rozj.: R26.

Podwyższenie granic obszaru grup: 3.

Podział gosp. wiejsk.: 3, 8.

Położenie majątkowe dłużn. wierz.: 17, 20, 46.

Pomoc prawna: R19.

Poręczenie: 1, 60.

Poręczyciel: 5, 60, S36.

Posiadacz gosp. wiejsk.: 1, zob. gospodarz.

Postanowienie urz. rozj.: R13, R26,

— kończące sprawę: R26.

Postępowanie przed urz. rozj.: R14—22,

— dochodzenia: R17,

— dowody: R21,

— jawność: R20,

— niestawienie się strony: R17, R15,

— odrzucenie wniosku: R15,

— okazanie ksiąg, rachunków, koresp.: R15,

— opinia o stanie gospodarczym posiadacza: R15,

Postępowanie przed urz. rozj.:

- osobiste stawiennictwo stron: R17,
- ostrzeżenie: R16,
- pomoc prawna: R19,
- protokoły posiedzeń: R22,
- przedstawienie dowodów: R15,
- przesłuchanie stron pod przysięgą: 17,
- termin przeprowadzenia rozprawy: R17,
- wniosek o wszczęcie postępowania: R14,
- wzywianie i przesłuchiwanie świadków: R17,
- zabezpieczenie wniosku: R16,
- zawieszenie egzekucji: R16,
- zawieszenie post. sąd.: R16.

Postępowanie układowe i likwidacyjne przed urz. rozj.:

- Bank Akceptacyjny: 72,
- cena przybicia: 95,
- cena wywołania: 94,
- instytucje kred. dług.: 72,
- licytacja: 93—99,
- lista wierzycieli: 76,
- likwidacyjne post.: 90—99,
- nadzorca: 76,
- nieletni: 67,
- odebranie zarządu: 76,
- odmowa zatwierdzenia układowego: 85,
- odrzucenie wniosku: 74,
- ogłoszenie: 75, 92,

- ograniczenie rozp. własnością: 98,
- ostrzeżenie: 72, 75,
- oszacowanie: 64,
- otwarcie: 69—76,
- Państwowy Bank Rolny: 95,
- parcelacja: 81, 86,
- potrącenie: 78,
- pozbawiony zdolności prawnej: 67,
- prawo pierwokupu: 95,
- proces: 75,
- projekt układu: 81,
- przejęcie na własność: 97,
- przepisy wstępne: 63—68,
- przymus likwidacji: 90,
- renta: 97, 99.
- Skarb Państwa: 95,
- sprawdzenie wierzytelności: 76—80,
- stan majątkowy: 71,
- stopień zadłużenia: 63,
- układowe post.: 69—89,
- urząd rozj.: 66,
- władza opiekuńcza: 67,
- wniosek: 70, 71,
- zawieszenie: 72,
- zgłoszenie wierzytelności: 77,
- zgromadzenie wierzycieli: 82—84,
- zezwolenie rady familijnej: 67,

Postępowanie układowe sądowe:

- S46—103,
- apelacja: S81,

Postępowanie układowe sądowe:

- dyskusja nad propozycjami układowymi: S69,
- forma układu: S77,
- głosowanie: S70, S73,
- koszty: S88—89,
- likwidacja majątku: S47, S76,
- należności hipoteczne: S49, S57,
- należności uprzywilejowane: S49, S57,
- należności zabezpieczone zastawem: S49, S57,
- niestawiennictwo dłużnika na termin rozpoznania wniosku: S50,
- nieprzyjęcie układu: S74,
- moc obowiązująca układu: S82,
- odmowa zatwierdzenia układu przez sąd: S79—80,
- odpis wyroku zatwierdzającego układ jako tytuł egzekucyjny: S82,
- opinia: S51, S100,
- parcelacja: S47, S76,
- ponowne ogólne zgromadzenie: S68, S71,
- pojednanie stron: S72,
- postanowienia karne: S90—91,
- postanowienia końcowe: S100—103,
- postanowienia ogólne i przechodnie: S92—99,
- propozycje układowe: S46—49,
- przewodnictwo ogólnego zgromadzenia: S69,
- przyjęcie układu: S73,
- skarga o unieważnienie układu: S86,
- skuteczność uchwał ogólnego zgromadzenia: S68,
- sprawdzenie wierzytelności: S55—63,
- sprawozdanie zarządcy i nadzorcy: S64, S69,
- termin rozpoznania wniosku: S50,
- termin sprawdzenia wierzytelności: S60—61,
- treść układu: S47—48,
- uchwały ogólnego zgromadzenia: S68,
- umorzenie: S74, S75,
- unieważnienie układu: S86,
- warunki otwarcia: S52,
- warunkowe wpisanie na listę: S63,
- ustalenie listy wierzycieli: S55—63,
- wciągnięcie na listę wierzycieli po terminie: S61,
- wniosek o otwarcie: S46,
- wyłożenie listy wierzycieli: S58,

- Postępowania układowe sądowe:
- wynagrodzenie zarządcy i nadzorcy: S84,
 - zakończenie postępowania: S85,
 - zaskarżenie postanowienia nadzorca lub zarządcy: S58,
 - zastaw: S49, S57,
 - zatwierdzenie układu przez sąd: S78—81,
 - zgromadzenie wierzycieli: S65—73,
 - zmiana zarządcy i nadzorcy: S83.
- Potrącenie:
- korzyści majątkowych nadmiern.: 50,
 - pretensyj wzajemnych: 9, 78, S39.
- Pozorność umów: 59.
- Praca: 7.
- Prawo pierwokupu: 95.
- Prawomocność orzec. urz. rozj.: R32.
- Pretensje wzajemne: 9.
- Proces: 75, R16, S35.
- Protokoły urz. rozj.: R22.
- Przedawnienie: S40.
- Przedsiębiorstwa:
- bankowe: 6,
 - komunalne: 6,
 - osadnicze: 6,
 - państwowe: 6,
 - przemysłowe lub handlowe: S1.
- Przedstawienie dowodów: R15.
- Przejęcie na własność: 97.
- Przemysłowe zakłady i warstwy: 2.
- Przepisy:
- karne: S90—91,
 - końcowe: 100—113, S100—103,
 - ogólne: 1—12, S92—99.
- Przesłuchanie stron i świadków: R17.
- Przewodniczący:
- urz. rozj.: 44, 46, R4, R6, R16,
 - zespołu orzekającego: R17.
- Przymus likwidacji: 90.
- Przynależność gospodarstwa: 55.
- Przysięga członków urz.: R8.

R

- Rachunek bieżący: 4.
- Rada:
- rodzinna: 67,
 - ministrów: 12, 111.
- Rejestr handlowy: S1.
- Regres: 50.
- Renta: 7,
- ziemna: 97, 99.
- Rolnictwo jako główny zawód: 1.
- Rozłożenie na raty zob. ulgi.
- Rozporządzenie gosp. wiejsk.: 1.
- Rozporząd. o zap. skutkom trudn. płatn. w rolnictwie: 109.

Rozwiązanie stosunku dzierz.: 58.

Rzemieślnik: 7.

S

- Sąd: 10, 30, 42, 47, 50.
- Segregacja: 39, 54, (95).
- Siła wyższa: 47.
- Skarb Państwa: 12, 37, 95.
- Skuteczność ulg wobec współzobowiązanych: 5, 45.
- Służebność: 3, 24.
- Spadek: 3.

Spłata:

- długów rolniczych: (92),
- spadkowa: 53,
- uciążliwych zobowiązań: (95),
- wierzytelności hipotecznych: (89),
- zobowiązań spółdzielni rolniczych (85).

Sprawdzenie wierzytelności: 76—80.

Spółdzielnie:

- kredyt.: 6, (89),
- rolnicze: (85).

Sprzedaż:

- gosp. wiejsk. zob. nabycie,
- rzeczy ruchomych: 50, 50—8,
- zob. kupno.

Starosta: 3.

Stopień zadłużenia: 63.

T

- Termin sporz. orzec. na piśmie: R24.
- spłaty wierzyt. hipot.: (89).
- Treść orzeczenia: R25.
- Tytuł długu: 1.

U

Uchylenie orzec. urz. rozj.: R26.

Uchylenie ulg:

- nieważność umów o...: 11.
- przez urz. rozj.: 17, 20, 46—48.

Uchylenie się od powołania na czł. urz. rozj.: R7, R7/1—4.

Uciążliwe zobowiązania: (95).

Uгода:

- urz. rozj.: 41, R13, R23.

Ujednostajnienie:

- kresów umorzenia: (193).

Układ zob. ugoda, zob. postępowanie układowe.

Układowe postępowanie zob. postępowanie.

Ukraińska Szczadnycia: 6.

Ułgi:

- dla dłużników Skarbu Państwa: (201),
- konwersja na kred. dług.: 18—39,
- post. ukł. i likwid.: 63—99,

Ulgi:

- przyznawane przez urz. rozjemcze: 17, 20, 46—48,
- w egzekucji sądowej: (260),
- w spłacie długów: (148),
- w spłacie zobow. spółdzielni roln.: (85),
- zapłata pap. wart.: 13—17,
- z samego prawa: 40—48,
- zrzeczenie się: 11.

Ułatwienia:

- dla instytucji kredyt.: (156).

Umowa:

- obniżenie ceny kupna: nier.: 54—56,
- o dzieło: 7,
- o pracę: 7,
- pozornosc: 59,
- uznanie za nieistniejącą um. dzierz. sprzedaży nieruch. ziemsk.: 52,
- rozwiązanie sprzedaży nieruchomości: 55.

Umowne uchylenie ulg: 11.

Uporządkowanie:

- długów rolniczych: (87, 89).

Uwolnienie od opłaty stempl.: R23, R25, 110.

Urząd rozjemczy:

- dług rolniczy: 1, 8,
- grzywna: R7, R9, R28, R30,
- kompetencja zob. kompetencja,
- mianowanie i odwołanie czł. urz. rozj.: R4, R6,

- organizacja: R2—9,
- orzeczenie zob. orzeczenie,
- podział: R2,
- przewodniczący: 44, 46, R4, R6, R16,
- sprawy zawisłe przed 28. 10.
- uchylenie prawa konwersji: 20,
- uchylenie prawa spłaty pap. wart.: 17,
- uchylenie się od powołania na czł. urz. rozj.: R7,
- uchylenie ulg z mocy prawa: 46—48,
- ustalenie daty powstania długu: 4, 8,
- ustalenie kto pobrał walutę: 8,
- usunięcie członka: R9,
- warunki powołania na członka: R4, R4—7, R6,
- właściwość zob. kompetencja,
- wynagrodzenie czł.: R10,
- zaliczanie gosp. do grup: 38,
- zaświadczenie: 44, 45, 46,
- zmiany w ustawie o urz. rozp.: 105—106,
- zrzeczenie się urz. czł.: R7.

Urzędnik: R18.

Użytkownik: 2.

W

Waluta: 5, 41, 49.

Warsztaty i zakłady przemysłowe: 2, S1.

Wartościowe papiery: 13—17.

Weksel: 50.

Wezwanie świadków i stron: R17.

Wierzytelności hipot.: (89).

Władza opiekuńcza: 67.

Właściwość zob. kompetencja.

Wniosek: zob. odroczenie wyplat, zob. postępowanie.

Wojewoda: 81, 93.

Współzobowiązani: 5, 45, S36.

Wstrzymanie:

- licytacji nieruchomości tymczasowe: (264).

Wykreślenie praw osób trzecich: 52.

Wyłączenie:

- członków zespołu: R13,
- zastosowania rozp.: 6, 16, 7.

Wymagalność:

- zawieszenie: 3a.

Wynagrodzenie:

- członków urz. rozj.: R20,
- szkód: 17, 46, 58,
- za pracę: 7,
- rzemieślnika za dzieło: 7,
- zarządcy i nadzorcy: S41, S84.

Wzajemne pretensje: 9, S39.

Z

Zabezpieczenie:

- długu: 61,

- hipoteczne: 60,
- wniosku: R16.

Zadłużenie ponad 75%: 48.

Zakłady i warsztaty przemysłowe: 2, S1.

Zaliczanie gosp. wiejsk. do grup: 3, 8.

Zapłata:

- długu rzeczowego: 43,
- kupony: 14,
- kurs: 13,
- przedterminowa: 43,
- uchylenie prawa zapłaty pap. wart. 17,
- wysokość długu podl. zapłacie: 13,
- zarachowanie: 13, 43.
- Zarachowanie zapł.: 13, 43.
- Zaskarżenie orzeczenia urz. rozp.: R26, R27.

Zaświadczenie:

- o wysokości rat i odsetek: 44—45,
- przewodniczącego urz. rozj.: 44—45,
- starosty: 3.

Zawieszenie:

- egzekucji: R16, 72, (185),
- postępowania: R16,
- wymagalności: 3a.

Zażalenie na nadzorcę lub zarządcę: S30, S58.

Zdolność:

— płatnicza dłużnika: 17, 20, 46,
— prawna: 67.

Zespół orzekający: R12—13.

Zgłoszenie wierzytelności: 77.

Zgromadzenie wierzycieli: 82—
84.

Zobowiązanie zob. dług.

— spółdzielni rolniczych: (85),
— uciążliwe: (95).

Zrzeczenie się:

— ulg: 11,
— urzędu członka urz. rozj. R7.

Ukazało się znakomite dzieło, wybitnych znawców
ustawodawstwa rolniczego:

KODEKS ULG ROLNICZYCH KOMENTARZ

TEKSTY USTAW I ROZPORZĄDZEŃ. — PRZEPISY
ZWIĄZKOWE.

OPRACOWALI

Dr. M. RICHTER i Dr. P. ZARWINCER

ADWOKACI

Z WSPÓŁUDZIAŁEM

MGRA WŁ. KORCZEMNEGO

APL. ADW.

Cena w oprawie płóciennej zł. 10.—

KATALOG WYDAWNICTW
KSIĘGARNI POWSZECHNEJ
KRAKÓW

ul. św. Tomasza 20
Telefon Nr. 126-48
P. K. O. 406-673

WARSZAWA
Plac Napoleona 1
Telefon Nr. 6-70-15
P. K. O. 21.153

BIBLIOTEKA TEKSTÓW USTAW:

Zalety naszych wzorowo wydawanych tekstów ustaw:
piękny papier, czytelny druk, praktyczna (miękka) płócienna
okładka, bezbłędny, wskutek ścisłej korekty, tekst.

Nr. 1.

Kodeks postępowania cywilnego.

Postępowanie sporne. Postępowanie egzekucyjne i zabezpie-
czające. — Przepisy związkowe. zł. 4.80

Nr. 2.

**Kodeks karny. — Prawo o wykroczeniach. —
Kodeks postępowania karnego.**

Przepisy związkowe. zł. 4.80

Nr. 3.

Kodeks zobowiązań.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o wierzytelnościach w wa-
lutach zagranicznych. zł. 2.40

Nr. 4.

Prawo o notariacie.

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe.
zł. 3.60

Nr. 5.

Ulgowe ustawodawstwo rolnicze.

zł. 3.60

Nr. 6.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznem.

Rozporządzenia wykonawcze. zł. 4.80

Nr. 7.

Ustawa o ochronie lokatorów.

Orzecznictwo S. N. — Przepisy związkowe.
zł. 4.—

Nr. 8.

Ustawa karna skarbowa.

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe.
zł. 2.40

Nr. 9.

**Ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym.
Kodeks karny wojskowy.**

Przepisy związkowe.
zł. 3.60

Nr. 10.

Kodeks handlowy.

Rozporządzenia wykonawcze.
zł. 3.20

Nr. 11.

**Prawo upadłościowe. — Prawo o postępowaniu
układowem.**

Przepisy związkowe.

zł. 2.40

Nr. 12.

Ustawa o opłatach stemplowych.

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Orzecznictwo.

zł. 5.—

Nr. 13.

Ustawa o podatku przemysłowym.

Podatek od energii elektrycznej.

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Okólniki Ministerstwa Skarbu. — Orzecznictwo. zł. 4.—

Nr. 14.

Ustawa o podatku dochodowym.

**Podatek od niektórych zajęć zawodowych. — Po-
datek wojskowy. — Podatek od kapitałów i rent.**

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Okólniki Ministerstwa Skarbu. — Orzecznictwo. zł. 4.—

Nr. 15.

Podatki od nieruchomości i lokali.

**Podatek od nieruchomości. — Podatek od loka-
li. — Podatek od placów budowlanych. — Ulgi dla
dla nowowznoszonych budowli.**

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Okólniki Ministerstwa Skarbu. — Orzecznictwo.

zł. 2.40

Nr. 16.

Ordynacja podatkowa.

Rozporządzenia wykonawcze.

zł. 2.40

Nr. 17.

**Ochrona wynalazków, wzorów i znaków towaro-
wych. — Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej kon-
kurencji.**

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Orzecznictwo.

zł. 3.20

Nr. 18.

**Koszty sądowe. — Wynagrodzenie adwokatów. —
Taksa za czynności komorników.**

Teksty rozporządzeń. — Tabele podręczne. — Tabele ścienne.

zł. 4.—

Nr. 19.

Prawo przemysłowe.

Rozporządzenia wykonawcze. — Przepisy związkowe. —
Orzecznictwo.

zł. 4.—

Nr. 20.

**Prawo prywatne międzynarodowe i międzydziel-
nicowe.**

Ustawy. — Rozporządzenia. — Przepisy związkowe. — Orzec-
nictwo. — Konwencje haskie.

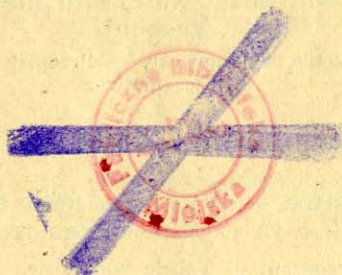
zł. 2.40

Nr. 21.

Wynagrodzenie notariuszów. — Opłaty w postępowaniu przed sądem rejestrowym.

Teksty rozporządzeń. — Przepisy dodatkowe i związkowe. —
Tabele podręczne. — Tabela ścienna.

zł. —.

KSIĘGARNIA POWSZECHNA

Pl. Napoleona 1

Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA

Telefon 6-70-15

P. K. O. 21.153

wydaje

Orzecznictwo Sądów Najwyższych

w Sprawach Podatkowych i Administracyjnych
Redaktor: Dr. Aleksander Dubieński, Sędzia NTA

Komitety Redakcyjne: Dr. Karol Birgfellner, prezes NTA, Roman Hausner, dyr. dep. M. S. W., szef gabinetu ministra, Dr. Stanisław Hillbricht, st. radca Prokuratury Gen., Dr. Michał Małek, sędzia NTA, Dr. Jan Morawski, adwokat, b. wiceminister sprawiedliwości i sędzia NTA, Jan Kopczyński, prezes NTA i Tryb. Kompet., Dr. Stanisław Śliwiński, sędzia SN i czł. Kom. Kodyf., Władysław Józef Szatensztein, adwokat, Stefan Urbanowicz, adwokat, Michał Waśkowski, sędzia NTA, Dr. Ignacy Weinfeld, doc. Uniwersyt., adwokat, b. wiceminister skarbu.

„Orzecznictwo Sądów Najwyższych w Sprawach Podatkowych i Administracyjnych“ stanowi kompletny zbiór wyroków NTA i SN z dziedziny podatków państwowych i samorządowych z uwzględnieniem wyroków z dziedziny prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, jak również wyroków, zawierających wykładnię nowej ordynacji podatkowej. Prenumeratę kwartalną zł 10.—, roczną zł 40.— prosimy wpłacać na konto PKO Warszawa nr. 21.153.

Numery okazowe bezpłatnie

KSIĘGARNIA POWSZECHNA

KRAKÓW

ul. św. Tomasza 20

Telefon 126-48

P. K. O. 406.673

Dostarcza

wszelkie książki praw-
nicze we wszystkich
językach.

KSIĘGARNIA POWSZECHNA

WARSZAWA

Plac Napoleona 1

Telefon 6-70-15

P. K. O. 21.153

Dostarcza

wszelkie książki praw-
nicze we wszystkich
językach.